

ความสัมพันธ์ระหว่างสมรรถนะของครูกับการปฏิบัติงานวิชาการของครูในโรงเรียน
เขตคลองสามวา สังกัดกรุงเทพมหานคร

การศึกษาค้นคว้าด้วยตนเองเสนอเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา

หลักสูตรปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต

สาขาวิชาการบริหารการศึกษา

มกราคม 2568

ลิขสิทธิ์เป็นของมหาวิทยาลัยพะเยา

ความสัมพันธ์ระหว่างสมรรถนะของครูกับการปฏิบัติงานวิชาการของครูในโรงเรียน
เขตคลองสามวา สังกัดกรุงเทพมหานคร

สิริพร บุญพา

การศึกษาค้นคว้าด้วยตนเองเสนอเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา

หลักสูตรปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต

สาขาวิชาการบริหารการศึกษา

มกราคม 2568

ลิขสิทธิ์เป็นของมหาวิทยาลัยพะเยา

RELATIONSHIP BETWEEN TEACHERS' COMPETENCIES AND ACADEMIC PERFORMANCE
OF SCHOOL TEACHERS IN SCHOOLS IN KLONG SAM WA DISTRICT UNDER BANGKOK
METROPOLITAN ADMINISTRATION

An Independent Study Submitted in Partial Fulfillment
of the Requirements for the Master of Education Degree
in Educational Administration

January 2025

Copyright 2025 by University of Phayao

การศึกษาค้นคว้าด้วยตนเอง

เรื่อง

ความสัมพันธ์ระหว่างสมรรถนะของครูกับการปฏิบัติงานวิชาการของครูในโรงเรียน

เขตคลองสามวา สังกัดกรุงเทพมหานคร

ของ สิริพร บุญพา

ได้รับพิจารณาอนุมัติให้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา

หลักสูตรปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา

ของมหาวิทยาลัยพะเยา

..... ประธานกรรมการสอบการศึกษาค้นคว้าด้วยตนเอง
(รองศาสตราจารย์ ดร. โกศล มีคุณ)

..... อาจารย์ที่ปรึกษาการศึกษาค้นคว้าด้วยตนเอง
(ดร. ชารินทร์ รสานนท์)

..... อาจารย์บัณฑิตศึกษามหาวิทยาลัยพะเยา
(รองศาสตราจารย์ ดร. อัจฉรา วัฒนารงค์)

..... คณบดีวิทยาลัยการจัดการ
(รองศาสตราจารย์ ดร. รักชิต สุธิพงษ์)

- เรื่อง:** ความสัมพันธ์ระหว่างสมรรถนะของครูกับการปฏิบัติงานวิชาการของครูในโรงเรียน
เขตคลองสามวา สังกัดกรุงเทพมหานคร
- ผู้ศึกษาค้นคว้า:** สิริพร บุญพา, การศึกษาค้นคว้าด้วยตนเอง: กศ.ม. (การบริหารการศึกษา), มหาวิทยาลัยพะเยา,
2567
- อาจารย์ที่ปรึกษา:** ดร. ธารินทร์ รสานนท์
- คำสำคัญ:** สมรรถนะของครู, การปฏิบัติงานวิชาการของครู, โรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานคร

บทคัดย่อ

การวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) ศึกษาสมรรถนะของครูและการปฏิบัติงานวิชาการของครูในโรงเรียนเขตคลองสามวา สังกัดกรุงเทพมหานคร 2) ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างสมรรถนะของครูกับการปฏิบัติงานวิชาการของครูในโรงเรียนเขตคลองสามวา สังกัดกรุงเทพมหานคร 3) ศึกษาสมรรถนะของครูที่อธิบายการปฏิบัติงานวิชาการของครูในโรงเรียนเขตคลองสามวา สังกัดกรุงเทพมหานคร กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ ครูในโรงเรียนเขตคลองสามวา สังกัดกรุงเทพมหานคร จำนวน 253 คน ได้จากการสุ่มแบบแบ่งชั้น (Stratified Random Sampling) เครื่องมือที่ใช้ คือ แบบสอบถามแบบมาตรประมาณค่า 5 ระดับ มีความตรงเชิงเนื้อหา IOC = .67-1.0 ความเชื่อมั่นสมรรถนะของครู = 0.94 การปฏิบัติงานวิชาการของครู = 0.97 รวมทั้งฉบับ = 0.98 สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ความถี่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์แบบเพียร์สันและการถดถอยพหุคูณแบบเป็นขั้น (Stepwise Multiple Regression Analysis)

ผลการวิจัยพบว่า 1) สมรรถนะของครูในโรงเรียนเขตคลองสามวา สังกัดกรุงเทพมหานคร โดยภาพรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก โดยด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดคือ ด้านจริยธรรมและจรรยาบรรณวิชาชีพครู ด้านที่มีค่าต่ำสุด คือ ด้านการพัฒนาตนเอง ส่วนการปฏิบัติงานวิชาการของครูในโรงเรียนเขตคลองสามวา สังกัดกรุงเทพมหานคร โดยภาพรวมและรายด้าน อยู่ในระดับมาก ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ด้านการพัฒนากระบวนการเรียนรู้ ด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ ด้านการพัฒนาสื่อ นวัตกรรม และเทคโนโลยีทางการศึกษา 2) ความสัมพันธ์ระหว่างสมรรถนะของครูกับการปฏิบัติงานวิชาการของครู โดยภาพรวม มีความสัมพันธ์ทางบวกอยู่ในระดับค่อนข้างสูง อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ($r = .797 \leq .01$) 3) สมรรถนะของครูด้านการพัฒนาตนเองและด้านจริยธรรม และจรรยาบรรณวิชาชีพสามารถอธิบาย การปฏิบัติงานวิชาการของครู ได้ร้อยละ 65 ($R^2 = .65$)

Title: RELATIONSHIP BETWEEN TEACHERS' COMPETENCIES AND ACADEMIC PERFORMANCE OF SCHOOL TEACHERS IN SCHOOLS IN KLONG SAM WA DISTRICT UNDER BANGKOK METROPOLITAN ADMINISTRATION

Author: Siriphon Boonpha, Independent Study: M.Ed. (Educational Administration), University of Phayao, 2024

Advisor: Dr. Tharin Rasanond

Keywords: Teachers' Competencies, Teachers' Academic Performance, Schools Under Bangkok Metropolitan Administration

ABSTRACT

The objectives of this research were 1) to study the teachers' competencies and academic performance of teachers in schools 2) to study the relationship between teachers' competencies and academic performance of teachers in schools in Khlong Sam Wa District under Bangkok Metropolitan Administration. The sample group were 253 school teachers by stratified random sampling. The tool was a 5-level rating scale questionnaire with the content validity = 0.67- 1.0 the reliability of teachers competencies = .94 and academic performance of teachers = .97. The reliability in overall = .98. The Statistics used in data analysis include frequency, percentage, Mean, Standard Deviation, the Pearson product moment correlation coefficient, and Stepwise Multiple Regression Analysis.

The results of the research were 1) teachers' competencies in overall and each aspect were at a high level, the highest average was the ethical and morality competency while the lowest average was teachers' self-development, the teachers' academic performance in overall and each aspect were at a high level, the highest average was the developing of the learning process while the lowest average was the development of educational media, innovation and technology 2) the relationship between teachers' competencies and teachers' academic performance in overall was positive with fairly high correlation, with statistically significant at the .01 level ($r = .797 \leq .01$). Self-Development Competency and Teacher's Ethics and Integrity could explain academic performance of teachers at 65 percentt ($R^2 = .65$).

กิตติกรรมประกาศ

การศึกษาค้นคว้าด้วยตนเองเล่มนี้ สำเร็จลุล่วงด้วยดี ด้วยความกรุณาอย่างยิ่งจาก อาจารย์ ดร.ธารินทร์ รัตนานนท์ อาจารย์ที่ปรึกษา ที่คอยให้คำปรึกษาชี้แนะข้อคิดที่เป็นประโยชน์ และดูแลเอาใจใส่ในดำเนินการการค้นคว้าด้วยตนเองอย่างใกล้ชิดตลอดระยะเวลา ติดตามความก้าวหน้าอย่างสม่ำเสมอ ทำให้การศึกษาค้นคว้าด้วยตนเองเล่มนี้มีความสมบูรณ์ ผู้วิจัยขอกราบขอบพระคุณท่านเป็นอย่างสูงไว้ ณ โอกาสนี้

ขอขอบพระคุณ รองศาสตราจารย์ ดร.โกศล มีคุณ อาจารย์ประจำสาขาวิชาการบริหาร การศึกษา วิทยาลัยการจัดการ มหาวิทยาลัยพะเยา ประธานกรรมการสอบการศึกษาค้นคว้าด้วยตนเอง รองศาสตราจารย์ ดร.อัจฉรา วัฒนารงค์ อาจารย์ประจำสาขาวิชาการบริหารการศึกษา วิทยาลัยการจัดการ มหาวิทยาลัยพะเยา กรรมการสอบการศึกษาค้นคว้าด้วยตนเอง รองศาสตราจารย์ ดร.ศักดิ์ชัย นิธิรัฐทวี อาจารย์ประจำสาขาวิชาการบริหารการศึกษา วิทยาลัยการจัดการ มหาวิทยาลัยพะเยา และว่าที่ร้อยตรี ดร.ชัยศาสตร์ คเชนทร์สุวรรณ ครูวิทยฐานะชำนาญการพิเศษ โรงเรียนบดินทรเดชา (สิงห์ สิงหเสนี) ที่กรุณาเป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือและให้คำแนะนำที่ดียิ่ง

ขอขอบพระคุณท่านผู้บริหาร คณาจารย์ เจ้าหน้าที่วิทยาลัยการจัดการ มหาวิทยาลัยพะเยา และเพื่อนร่วมรุ่นสาขาวิชาการบริหารการศึกษาที่ให้การสนับสนุน ให้ความช่วยเหลือและเป็นกำลังใจแก่ผู้วิจัยจนทำให้การศึกษาค้นคว้าด้วยตนเองสำเร็จลุล่วงไปด้วยดี

ขอบพระคุณครอบครัวบุญพา และพี่น้อง รวมทั้งหลาน ๆ ทุกคนที่คอยให้กำลังใจ ห่วงใย เอื้ออาทรตลอดมาจนสำเร็จการศึกษา

สุดท้ายนี้ ขอกราบบูชาพระคุณ คุณพ่อ ร.ต.ต. เสวียน - คุณแม่อ่อนคำ บุญพา ที่เป็นทุกสิ่งทุกอย่างสำหรับลูก แม้ว่าตอนนี้ท่านจะไม่มีโอกาสได้เห็นความสำเร็จตามที่ท่านทั้งสองปรารถนา แต่ท่านก็เป็นกำลังใจให้ลูกได้มีความเพียรพยายามตั้งใจศึกษาเล่าเรียนจนสำเร็จการศึกษาระดับมหาบัณฑิต ในครั้งนี้

สิริพร บุญพา

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย.....	ง
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ.....	จ
กิตติกรรมประกาศ.....	ฉ
สารบัญ.....	ช
สารบัญตาราง.....	ญ
สารบัญภาพ	ฎ
บทที่ 1 บทนำ	1
ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา	1
วัตถุประสงค์ของการวิจัย.....	4
สมมติฐานของการวิจัย.....	4
ขอบเขตของการวิจัย.....	4
กรอบแนวคิดของการวิจัย.....	5
นิยามศัพท์เฉพาะ.....	5
ประโยชน์ที่จะได้รับการวิจัย.....	8
บทที่ 2 เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	9
แนวคิดทฤษฎีเกี่ยวกับการบริหารสถานศึกษา.....	9
การจัดการศึกษาของโรงเรียนในเขตคลองสามวา สังกัดกรุงเทพมหานคร	11
แนวคิด ทฤษฎี เกี่ยวกับการปฏิบัติงานวิชาการของครู.....	16
แนวคิด ทฤษฎีเกี่ยวกับสมรรถนะของครู.....	29
งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	37
บทที่ 3 วิธีดำเนินการวิจัย.....	47

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง	47
เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย	48
การเก็บรวบรวมข้อมูล	49
การวิเคราะห์ข้อมูล	50
สถิติที่ใช้ในการวิจัย.....	51
บทที่ 4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล.....	52
สัญลักษณ์และอักษรย่อที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล.....	52
การเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล.....	53
ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปเกี่ยวกับลักษณะของกลุ่มตัวอย่าง และลักษณะของข้อมูลที่รวบรวมได้จาก กลุ่มตัวอย่างด้วยเครื่องมือในการวิจัย	53
ตอนที่ 2 สมรรถนะของครูและการปฏิบัติงานวิชาการของครูในโรงเรียนเขตคลองสามวา สังกัด กรุงเทพมหานคร	54
ตอนที่ 3 ความสัมพันธ์ระหว่างสมรรถนะของครูกับปฏิบัติงานวิชาการของครูในโรงเรียนเขต คลองสามวา สังกัดกรุงเทพมหานคร.....	56
สรุปผลการวิเคราะห์ข้อมูล.....	62
บทที่ 5 บทสรุป.....	63
สรุปผลการวิจัย.....	63
อภิปรายผลการวิจัย.....	65
ข้อเสนอแนะ.....	68
บรรณานุกรม.....	70
ภาคผนวก.....	77
ภาคผนวก ก รายนามผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย.....	78
ภาคผนวก ข ค่าดัชนีความสอดคล้อง IOC	79
ภาคผนวก ค แบบสอบถามเพื่อการวิจัย	92
ประวัติผู้วิจัย.....	101

สารบัญตาราง

หน้า

ตาราง 1 แสดงสังเคราะห์ข้อบ่งชี้การปฏิบัติงานวิชาการของครู	19
ตาราง 2 แสดงขนาดโรงเรียน จำนวนโรงเรียน ประชากร และกลุ่มตัวอย่าง.....	47
ตาราง 3 แสดงจำนวนและค่าร้อยละของกลุ่มตัวอย่าง.....	53
ตาราง 4 แสดงค่าเฉลี่ย (M) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (SD) ระดับ และลำดับของสมรรถนะของครูใน โรงเรียนเขตคลองสามวา สังกัดกรุงเทพมหานคร ในภาพรวมและรายด้าน	55
ตาราง 5 แสดงค่าเฉลี่ย (M) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน(SD) ระดับ และลำดับของการปฏิบัติงานวิชาการ ของครูในโรงเรียนเขตคลองสามวา สังกัดกรุงเทพมหานคร.....	56
ตาราง 6 แสดงค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างสมรรถนะของครูกับการปฏิบัติงานวิชาการของ ครูในโรงเรียนเขตคลองสามวา สังกัดกรุงเทพมหานคร	57
ตาราง 7 แสดงโมเดลและค่าการอธิบายการปฏิบัติงานวิชาการของครู (Yi) ด้วยสมรรถนะของครู (Xi)	58
ตาราง 8 แสดงโมเดลและค่าการอธิบายการปฏิบัติงานวิชาการของครู ด้านการพัฒนาหลักสูตร สถานศึกษา (Y1) สมรรถนะของครู (Xi).....	59
ตาราง 9 แสดงโมเดลและค่าการอธิบายการปฏิบัติงานวิชาการของครู ด้านการพัฒนาระบบการเรียนรู้ (Y2) ด้วยสมรรถนะของครู (Xi).....	59
ตาราง 10 แสดงโมเดลและค่าการอธิบายการปฏิบัติงานวิชาการของครู ด้านการวัดผล และ ประเมินผลการเรียน (Y3) ด้วยสมรรถนะของครู (Xi)	60
ตาราง 11 แสดงโมเดลและค่าการอธิบายการปฏิบัติงานวิชาการของครู ด้านการพัฒนาสื่อ นวัตกรรม และ เทคโนโลยีทางการศึกษา (Y4) ด้วยสมรรถนะของครู (Xi)	61
ตาราง 12 แสดงโมเดลและค่าการอธิบายการปฏิบัติงานวิชาการของครู ด้านการนิเทศการศึกษา(Y5) ด้วยสมรรถนะของครู (Xi).....	61

สารบัญภาพ

หน้า

ภาพ 1 กรอบแนวคิดของการวิจัย.....	5
----------------------------------	---

บทที่ 1

บทนำ

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

ทรัพยากรมนุษย์เป็นปัจจัยที่สำคัญประการหนึ่งในการพัฒนาประเทศให้เจริญก้าวหน้า ซึ่งนับได้ว่าทรัพยากรมนุษย์มีคุณค่าและมีความสำคัญอย่างยิ่ง โดยเป็นที่ยอมรับกันทั่วไปว่าหลาย ๆ ประเทศที่สร้างชาติให้พัฒนาขึ้นมาได้ก็เกิดจากการที่มีทรัพยากรมนุษย์ที่มีคุณภาพ เช่นเดียวกัน ประเทศไทยได้ตระหนักถึงความสำคัญของการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์โดยมีการจัดทำแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติฉบับที่ 13 ที่มีวัตถุประสงค์เพื่อเป็นการพลิกโฉมประเทศไทยสู่ “สังคมก้าวหน้า เศรษฐกิจสร้างมูลค่า อย่างยั่งยืน” เป็นการสร้างการเปลี่ยนแปลงที่ครอบคลุมตั้งแต่ระดับโครงสร้าง นโยบาย และกลไก เพื่อมุ่งเสริมสร้างสังคมที่ก้าวหน้าพลวัตของโลก และเกื้อหนุนให้คนไทยมีโอกาสที่จะพัฒนาตนเองได้อย่างเต็มศักยภาพ อีกทั้งยังมีเป้าหมายการพัฒนาคนไทยให้มีทักษะในด้านความรู้ ทักษะทางพฤติกรรมและคุณลักษณะตามบรรทัดฐานที่ดีของสังคมที่เหมาะสมกับโลกยุคใหม่ เร่งรัดการเตรียมพร้อมกำลังคนให้มีคุณภาพสอดคล้องกับความต้องการของตลาดแรงงาน และเอื้อต่อการปรับโครงสร้างเศรษฐกิจไปสู่ภาคการผลิตและบริการเป้าหมายที่มีศักยภาพและผลิตภาพสูงขึ้น รวมทั้งให้ความสำคัญกับการสร้างหลักประกันและความคุ้มครองทางสังคมที่สามารถส่งเสริมความมั่นคงในชีวิต (ประกาศ เรื่อง แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 13 (พ.ศ. 2566-2570), 2565, 1 พฤศจิกายน, น. 3) นอกจากนี้แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 13 (พ.ศ. 2566-2570) ได้กำหนดกลยุทธ์การพัฒนาคนไทยทุกช่วงวัยรับการพัฒนาในทุกมิติ โดยพัฒนาผู้อยู่ในช่วงวัยการศึกษาระดับพื้นฐานให้มีความตระหนักรู้ในตนเอง มีทักษะดิจิทัลและมีสมรรถนะที่จำเป็นต่อการเรียนรู้ การดำรงชีวิตและการทำงาน รวมถึงการยกระดับการผลิตและพัฒนาครูทั้งในด้านปริมาณและคุณภาพ โดยวางแผนจำนวนความต้องการครูในแต่ละสาขา พัฒนาหลักสูตรการผลิตครูให้มีความพร้อมด้านวิชาการและด้านทักษะ การจัดการเรียนรู้ การใช้เทคโนโลยี นวัตกรรมผ่านแพลตฟอร์มออนไลน์ต่าง ๆ มีการพัฒนาระบบการคัดกรองที่สะท้อนสมรรถนะวิชาชีพครูและมุ่งสู่การยกระดับครูสู่วิชาชีพชั้นสูง (ประกาศ เรื่อง แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 13 (พ.ศ. 2566-2570), 2565, 1 พฤศจิกายน, น. 126)

กระทรวงศึกษาธิการเป็นหน่วยงานหลักในการจัดการศึกษาของประเทศได้จัดทำแผนการศึกษาชาติ พ.ศ. 2560-2579 (สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา, 2560, น. 114-118) ให้สอดคล้องกับแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติฉบับที่ 13 มีวัตถุประสงค์เพื่อพัฒนาระบบ

และกระบวนการจัดการศึกษาที่มีคุณภาพและมีประสิทธิภาพ และเพื่อพัฒนาคนไทยให้เป็นพลเมืองดี มีคุณลักษณะทักษะและสมรรถนะศตวรรษที่ 21 มีเป้าหมายที่จะพัฒนาคุณภาพครูสู่การเป็นครู แก่นนำ และครูมืออาชีพที่สะท้อนทักษะ ความรู้ความสามารถ และสมรรถนะของวิชาชีพครู และเป็นครู ที่มีคุณธรรม มีจิตวิญญาณความเป็นครู

สำนักงานการศึกษา เป็นหน่วยงานราชการในสังกัดกรุงเทพมหานครมีบทบาทหน้าที่สำคัญ ในการขับเคลื่อนนโยบายการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานของกรุงเทพมหานครไปสู่การปฏิบัติที่เป็น รูปธรรม กำหนดนโยบาย ได้จัดทำแผนพัฒนาการศึกษาขั้นพื้นฐานกรุงเทพมหานคร ฉบับที่ 3 (2564-2569) โดยมีพันธกิจว่าด้วยการเสริมสร้างและพัฒนาทุนมนุษย์และบริหารจัดการสู่องค์กร สมรรถนะสูง การพัฒนาระบบการศึกษาของกรุงเทพมหานครในปัจจุบัน จึงจำเป็นต้องมีทิศทาง ที่เชื่อมโยงไปสู่การผลิตบุคลากรที่เป็นกำลังสำคัญของประเทศในระดับต่าง ๆ อย่างสอดคล้องกับ เป้าหมายตามยุทธศาสตร์ของชาติ และทิศทางการพัฒนาประเทศที่กำหนดขึ้น รวมทั้งการประยุกต์ ใช้เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร ที่เป็นเครื่องมือสำคัญในการพัฒนาประเทศสู่สังคม ดิจิทัล และการพัฒนาระบบการศึกษาเพื่อรองรับความเปลี่ยนแปลงในสังคมที่เน้นการแข่งขัน ด้วยนวัตกรรม และเทคโนโลยี (สำนักงานการศึกษา กรุงเทพมหานคร, 2563, น. 61-62)

ครูเป็นผู้มีบทบาทสำคัญอย่างยิ่งต่อประเทศชาติเพราะครูมีหน้าที่ในการจัดการเรียน การสอนให้แก่ผู้เรียนที่จะเป็นอนาคตของชาติต่อไป ซึ่งมีบทบาทโดยตรงที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาเด็ก เยาวชนเพื่อให้เติบโตก้าวออกไปเป็นผู้ใหญ่ที่มีคุณภาพ ดังนั้น คุณภาพของครูจึงเป็นปัจจัยที่สำคัญต่อ คุณภาพการศึกษา การที่ครูจะจัดการเรียนการสอนให้มีคุณภาพนั้น ต้องอาศัยองค์ประกอบที่สำคัญ หลายด้าน ดังที่ สำนักพัฒนาครูและบุคลากรทางการศึกษาขั้นพื้นฐานได้กำหนดสมรรถนะครูที่ใช้ใน การประเมินการปฏิบัติงานของครู คือ สมรรถนะของครู ประกอบด้วย 5 สมรรถนะ ได้แก่ การมุ่ง ผลสัมฤทธิ์ในการปฏิบัติงาน การบริการที่ดี การพัฒนาตนเอง การทำงานเป็นทีม และจริยธรรม และ จรรยาบรรณวิชาชีพครู (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน, 2553ก, น. 24-25) ซึ่งจะเกิด ประโยชน์กับครูโดยตรงในการใช้เป็นเกณฑ์ในการพิจารณาเลื่อนตำแหน่งหรือวิทยฐานะการขอรับ หรือต่อไปประกอบวิชาชีพการเลื่อนขั้นเงินเดือนและการยกย่องเชิดชูเกียรติ และส่งผลให้เกิด ประโยชน์ต่อผู้เรียนโดยมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงขึ้น รวมถึงการพัฒนาคุณธรรม จริยธรรม และ ส่งผลให้เกิดประโยชน์ต่อสถานศึกษา คือ การพัฒนาครูเพื่อให้มีประสิทธิภาพในการจัดการเรียนรู้ ในชั้นเรียน โดยพัฒนาขีดความสามารถของครูให้โดดเด่นมีสมรรถนะที่ดี อยู่ในระดับสมรรถนะสูง และสูงมากขึ้นตามอายุการทำงานครูสามารถที่จะนำความรู้ไปใช้ในการประกอบอาชีพ ครูจึงควรมีสมรรถนะทั้ง 5 ด้าน

พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ.2542 และแก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 มาตรา 39 ได้กำหนดให้กระทรวงศึกษาธิการกระจายอำนาจการบริหารและการจัดการศึกษา ทั้งด้านวิชาการ ด้านงบประมาณ ด้านการบริหารงานบุคคล และด้านการบริหารงานทั่วไป ไปยัง คณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานและสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา และสถานศึกษาในเขตพื้นที่ การศึกษาโดยตรง ในส่วนของงานวิชาการนั้น นับได้ว่ามีความสำคัญอย่างยิ่งเนื่องจากงานวิชาการ เป็นภารกิจหลักของโรงเรียนที่ต้องบริหารจัดการศึกษา ครูต้องดำเนินการจัดให้ผู้เรียนได้เรียนรู้ จากประสบการณ์ กิจกรรม และการทำงานอันนำไปสู่การพัฒนาผู้เรียนให้ครบทุกด้าน ทั้งทางกาย ทางจิตหรือทางอารมณ์ ทางสังคม และทางสติปัญญา รวมไปถึงพัฒนาการทางจิตวิญญาณ การปฏิบัติงานของครูทำให้ครูมีการพัฒนาไปสู่ครูอาชีพที่มีความมุ่งมั่นในการจัดกิจกรรมการเรียน การสอน เพื่อส่งเสริมให้ผู้เรียนเกิดการพัฒนา ให้ครบทุกด้าน ทั้งความดี ความเก่ง สุขภาพร่างกาย แข็งแรง มีความมั่นคงทางอารมณ์ ดังนั้น งานวิชาการของครูที่ควรนำไปปฏิบัติ 5 ประการ อันได้แก่ การสร้างและการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษาและการจัดทำสาระท้องถิ่น การพัฒนากระบวนการ เรียนรู้ การวัดผล ประเมินผลการเรียน การพัฒนาสื่อ นวัตกรรม เทคโนโลยีทางการศึกษา การนิเทศ การศึกษา(สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน, 2552, น. 6-7)

โรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานคร มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนจากการทดสอบทางการศึกษา ระดับชาติขั้นพื้นฐาน (O-NET) ของนักเรียนประถมศึกษาปีที่ 6 พบว่า ผลการทดสอบมีคะแนนเฉลี่ย วิชาภาษาไทยและภาษาอังกฤษสูงกว่าระดับประเทศ วิชาคณิตศาสตร์ และวิทยาศาสตร์มีคะแนน ไกล่เคียงกับระดับประเทศ ส่วนโรงเรียนในเขตคลองสามวา สังกัดกรุงเทพมหานคร มีผลสัมฤทธิ์ ทางการเรียนจากการทดสอบทางการศึกษาระดับชาติขั้นพื้นฐาน (O-NET) มีคะแนนเฉลี่ยระดับ ต่ำกว่าระดับประเทศบางวิชา ซึ่งจำเป็นต้องได้รับการพัฒนาอย่างเร่งด่วนเพื่อยกระดับผลสัมฤทธิ์ ทางการเรียนต่อไป (สำนักงานการศึกษา กรุงเทพมหานคร, 2565)

จากประเด็นความเป็นมาและความสำคัญของปัญหาดังกล่าว จะเห็นได้ว่า การพัฒนา ส่งเสริมสมรรถนะของครูเป็นสิ่งที่สำคัญเพื่อให้ครูมีความศักยภาพในการปฏิบัติงานวิชาการ ซึ่งจะ ส่งผลต่อการพัฒนานักเรียน หากผู้บริหาร หรือ และครูมีองค์ความรู้หรือผลการวิจัยที่สร้างความเข้าใจ เกี่ยวกับสมรรถนะของครูอย่างถูกต้องจะนำไปสู่การพัฒนาครูอย่างถูกต้อง ผู้วิจัยซึ่งเป็นครูในโรงเรียน เขตคลองสามวา สังกัดกรุงเทพมหานคร จึงสนใจศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างสมรรถนะของครูกับ การปฏิบัติงานวิชาการของครูเพื่อนำผลการวิจัยไปใช้ในการพัฒนาสมรรถนะที่สามารถนำไปปฏิบัติ งานวิชาการได้อย่างมีประสิทธิภาพ

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาสมรรถนะของครูกับการปฏิบัติงานวิชาการของครูในโรงเรียนเขตคลองสามวา สังกัดกรุงเทพมหานคร
2. เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างสมรรถนะของครูกับการปฏิบัติงานวิชาการของครูในโรงเรียนเขตคลองสามวา สังกัดกรุงเทพมหานคร
3. เพื่อศึกษาสมรรถนะของครูที่สามารถอธิบายการปฏิบัติงานวิชาการของครูในโรงเรียนเขตคลองสามวา สังกัดกรุงเทพมหานคร

สมมติฐานของการวิจัย

1. สมรรถนะของครูกับการปฏิบัติงานวิชาการของครูในโรงเรียนเขตคลองสามวา สังกัดกรุงเทพมหานคร มีสมรรถนะอยู่ในระดับมาก
2. สมรรถนะของครูมีความสัมพันธ์ทางบวกกับการปฏิบัติงานวิชาการของครูในโรงเรียนเขตคลองสามวา สังกัดกรุงเทพมหานคร
3. สมรรถนะของครูสามารถอธิบายการปฏิบัติงานวิชาการของครูได้ไม่น้อยกว่า 25%

ขอบเขตของการวิจัย

ความสัมพันธ์ระหว่างสมรรถนะของครูกับการปฏิบัติงานวิชาการของครูในโรงเรียนเขตคลองสามวา สังกัดกรุงเทพมหานคร ผู้วิจัยได้กำหนดขอบเขตการวิจัยไว้ ดังนี้

1. ขอบเขตด้านแหล่งข้อมูล

ประชากร คือ ครูในโรงเรียนเขตคลองสามวา สังกัดกรุงเทพมหานคร ปีการศึกษา 2566 จำนวน 679 คน จาก 18 โรงเรียน (ข้อมูลครูโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตคลองสามวา กรุงเทพมหานคร พ.ศ. 2566)

กลุ่มตัวอย่าง คือ ครูในโรงเรียนเขตคลองสามวา กรุงเทพมหานคร จำนวน 253 คน โดยการคำนวณจากสูตรทาร์โร่ ยามาเน่ ดำเนินการสุ่มตัวอย่าง แบบแบ่งชั้น (Stratified Random Sampling) โดยใช้สถานศึกษาเป็นชั้นในการสุ่ม แบ่งครูสังกัดโรงเรียนขนาดเล็ก จำนวน 33 คน ขนาดกลาง จำนวน 112 คน และขนาดใหญ่ จำนวน 108 คน

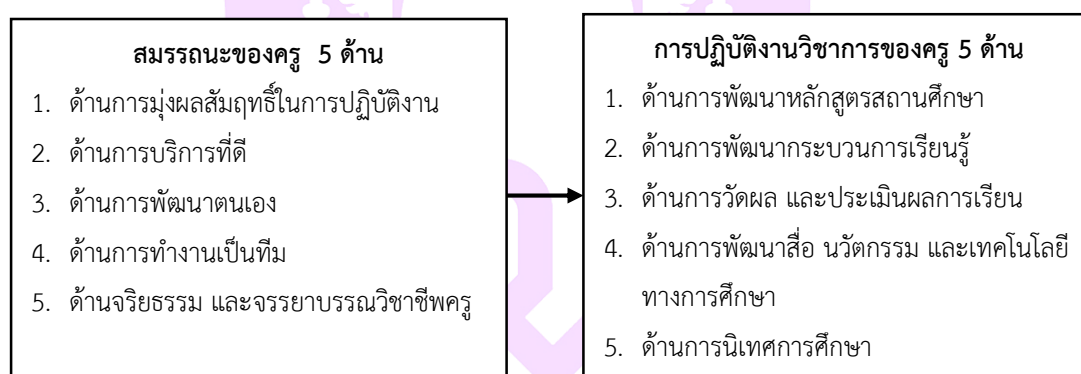
2. ขอบเขตด้านเนื้อหา

ผู้วิจัยได้มุ่งศึกษา หลักการ แนวคิด ทฤษฎีของการปฏิบัติงานวิชาการของครูและสมรรถนะของครู ดังนี้

2.1 การปฏิบัติงานวิชาการจากแนวคิดของจรรยา ใก้เอี้ยน (2557, น. 12); จันทราณี สงวนนาม (2551, น. 152); จิตมา วรรณศรี (2557, น. 6); ไชยา ภาวะบุตร (2555, น. 423); สัมมา ธรณิธย์ (2556, น. 99); สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (2552, น. 9-13) โดย สั้เคราะห์ได้ 5 ด้าน ดังนี้ 1) ด้านการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา 2) ด้านการพัฒนาระบบการเรียนรูู้ 3) ด้านการวัดผลและ ประเมินผลการเรียน 4) ด้านการพัฒนาสื่อ นวัตกรรม และเทคโนโลยี ทางการศึกษา และ 5) ด้านการนิเทศการศึกษา

2.2 สมรรถนะของครู ตามแนวทางของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (2553ก, น. 5-17) มี 5 ด้าน ดังนี้ 1) ด้านการมุ่งผลสัมฤทธิ์ในการปฏิบัติงาน 2) ด้านการบริการที่ดี 3) ด้านการพัฒนาตนเอง 4) ด้านการทำงานเป็นทีม 5) ด้านจริยธรรม และจรรยาบรรณวิชาชีพครู ซึ่งสามารถนำมาเขียนกรอบแนวคิดของการวิจัยได้ ดังภาพ 1

กรอบแนวคิดของการวิจัย

ภาพ 1 กรอบแนวคิดของการวิจัย

นิยามศัพท์เฉพาะ

สำหรับงานวิจัยนี้ ได้มีการให้นิยามศัพท์เฉพาะและความหมายไว้ ดังต่อไปนี้

1. การปฏิบัติงานวิชาการของครู หมายถึง ครูในโรงเรียนเขตคลองสามวา สังกัด กรุงเทพมหานคร มีการปฏิบัติงานเกี่ยวกับวิชาการ ทั้ง 5 ด้าน ได้แก่

1.1 การพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา หมายถึง การปฏิบัติงานของครูในการวิเคราะห์ หลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน มีการศึกษาข้อมูลสารสนเทศเกี่ยวกับบริบทโรงเรียนและความต้องการ ของชุมชนและท้องถิ่น เพื่อกำหนดวิสัยทัศน์ ภารกิจ เป้าหมาย คุณลักษณะอันพึงประสงค์ โดยการมี ส่วนร่วมกับทุกฝ่ายเพื่อจัดทำโครงสร้างหลักสูตรและสาระต่างๆ โดยบูรณาการภายในและระหว่าง

กลุ่มสาระการเรียนรู้ สอดคล้องกับวิถีชีวิตของผู้เรียน จัดทำหลักสูตรสถานศึกษา นิเทศ ติดตามและ ประเมินผล ปรับปรุงและพัฒนาหลักสูตร

1.2 การพัฒนากระบวนการเรียนรู้ หมายถึง การปฏิบัติงานวิชาการของครูในกระบวนการ การจัดการเรียนรู้ หรือการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ให้สอดคล้องกับความสนใจและความถนัด ผู้เรียน ตั้งแต่การวิเคราะห์หลักสูตร มาตรฐานการเรียนรู้ ผลการเรียนรู้ที่คาดหวัง ออกแบบกิจกรรม การเรียนรู้โดยเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญและจัดเตรียมสื่อที่เหมาะสม เพื่อมุ่งให้ผู้เรียนเกิดกระบวนการ เรียนรู้อย่างแท้จริง ตามศักยภาพของผู้เรียนให้มีทั้งร่างกาย จิตใจ สติปัญญา ควบคู่กับคุณธรรม จริยธรรมในการดำเนินชีวิตสามารถอยู่ในสังคมได้อย่างมีความสุข

1.3 การวัดผลและประเมินผลการเรียนรู้ หมายถึง ครูดำเนินการตามข้อกำหนด ระเบียบแนวทางปฏิบัติเกี่ยวกับการวัดผลและประเมินผลของสถานศึกษาให้สอดคล้องกับมาตรฐาน การศึกษา ตั้งแต่จัดทำแผนการวัดผลประเมินผลการเรียนรู้ พัฒนาเครื่องมือวัดผล และประเมินผล ให้ได้มาตรฐานโดยให้สอดคล้องหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน จัดทำเอกสารหลักฐาน ให้เป็นไปตามระเบียบการวัดและการประเมินผลของโรงเรียน ประเมินผลการเรียนด้านต่าง ๆ ด้วยวิธี ที่หลากหลาย เน้นการประเมินตามสภาพจริงการเรียน จัดระบบสารสนเทศด้านการวัดผลประเมินผล การเรียน และอนุมัติผลการเรียนทุกช่วงชั้น

1.4 การพัฒนาสื่อ นวัตกรรม และเทคโนโลยีทางการศึกษา หมายถึง การปฏิบัติงาน ของครูในการวางแผน การจัดหา การเลือก การใช้ การผลิตพัฒนาสื่อ เทคโนโลยีที่ทันสมัยอย่าง หลากหลาย และประสานความร่วมมือกับหน่วยงานภายในภายนอก ในการผลิต จัดทำ พัฒนา และแลกเปลี่ยนการใช้สื่อ นวัตกรรม และเทคโนโลยีเพื่อการศึกษาที่ทันสมัย ตลอดจนประเมินผล การ ผลิต จัดทำ พัฒนา และใช้สื่อ นวัตกรรม และเทคโนโลยีเพื่อการศึกษาอย่างต่อเนื่อง และครูมี การเผยแพร่สื่อ นวัตกรรม และเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา ทั้งภายในและภายนอกเขตพื้นที่การศึกษา ได้ใช้ประโยชน์ต่อการเรียนการสอน และการพัฒนาวิชาชีพครูอย่างมีประสิทธิภาพ

1.5 การนิเทศการศึกษา หมายถึง ครูมีการกำหนดแนวทางหรือกระบวนการพัฒนา คุณภาพการจัดการเรียนการสอนในหลายรูปแบบเพื่อให้ผู้เรียนมีคุณภาพตามเกณฑ์มาตรฐาน ที่กำหนด รวมถึงการให้ความช่วยเหลือ คำแนะนำ ความร่วมมือจากผู้บริหารสถานศึกษา ครูและ บุคคลที่เกี่ยวข้องกับการจัดการศึกษา เพื่อปรับปรุงการสอนของครูให้เป็นไปตามจุดมุ่งหมายของ การศึกษาและเพื่อให้ผู้เรียนได้มีความรู้ ความสามารถ ประสบการณ์ ครบถ้วนตามหลักสูตรสถานศึกษา ที่กำหนด

2. สมรรถนะของครู หมายถึง คุณลักษณะของครูที่แสดงออกถึงการมีความรู้ ทักษะ ความสามารถ รวมถึงคุณลักษณะอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้องกับการปฏิบัติงานและการแก้ปัญหาต่าง ๆ จนทำให้ การปฏิบัติงานของครูประสบผลสำเร็จตามวัตถุประสงค์ที่กำหนดไว้ สมรรถนะของครู ทั้ง 5 ด้าน คือ

2.1 การมุ่งผลสัมฤทธิ์ในการปฏิบัติงาน หมายถึง ครูมีความมุ่งมั่นในการปฏิบัติงาน ในหน้าที่ให้มีคุณภาพถูกต้อง ครบถ้วนสมบูรณ์ มีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ โดยมีการวางแผน กำหนด เป้าหมาย ติดตามประเมินผลการปฏิบัติงาน และปรับปรุงพัฒนาประสิทธิภาพและผลงานอย่างต่อเนื่อง โดยที่ครูมีความรู้ความเข้าใจในการวางแผน และความสามารถวางแผนปฏิบัติงานตามบทบาทหน้าที่ ความสามารถในการปฏิบัติงาน การปฏิบัติงานได้บรรลุตามเป้าหมาย ยึดหลักการประหยัดในการปฏิบัติงาน มีการปรับปรุงแก้ไขการปฏิบัติงาน ผลการปฏิบัติงานมีความถูกต้อง ครบถ้วนสมบูรณ์ ความมุ่งมั่น ในการปฏิบัติงานในหน้าที่ใหม่ มีคุณภาพ ถูกต้อง ครบถ้วนสมบูรณ์ มีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ โดยการวางแผน กำหนดเป้าหมาย ติดตามประเมินผลการปฏิบัติงาน และปรับปรุงพัฒนาประสิทธิภาพ และผลงานอย่างต่อเนื่อง

2.2 การบริการที่ดี หมายถึง พฤติกรรมของครูที่มีความตั้งใจและความเต็มใจ ในการให้บริการ และการปรับปรุงระบบบริการให้มีประสิทธิภาพอย่างต่อเนื่อง เพื่อตอบสนอง ความต้องการของผู้รับบริการ (ซึ่งหมายถึง ผู้เรียน ผู้ปกครอง และผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง) โดยครู มีความสามารถในการสร้างระบบการให้บริการ การศึกษาความต้องการของผู้รับบริการ การจัดระบบ การให้บริการบนพื้นฐานของข้อมูลความต้องการ ความสามารถในการให้บริการความเต็มใจ ตั้งใจ และกระตือรือร้นในการให้บริการ การศึกษาผลการให้บริการเพื่อปรับปรุงพัฒนาการให้บริการ

2.3 การพัฒนาตนเอง หมายถึง ครูมีการศึกษาค้นคว้า หาความรู้ติดตามและแลกเปลี่ยน เรียนรู้องค์ความรู้ใหม่ ๆ ทางวิชาการและวิชาชีพ มีการสร้างองค์ความรู้และนวัตกรรม เพื่อพัฒนา ตนเอง และพัฒนางาน

2.4 การทำงานเป็นทีม หมายถึง การทำงานของครูที่มีการให้ความร่วมมือ ช่วยเหลือ สนับสนุนเสริมแรงให้กำลังใจแก่เพื่อนร่วมงาน การปรับตัวเข้ากับผู้อื่น หรือทีมงาน แสดงบทบาท การเป็นผู้นำหรือผู้ตามได้อย่างเหมาะสมในการทำงานร่วมกับผู้อื่น เพื่อสร้างและดำรงสัมพันธภาพ ของสมาชิก ตลอดจนเพื่อพัฒนาการจัดการศึกษาให้บรรลุผลสำเร็จตามเป้าหมาย

2.5 จริยธรรม และจรรยาบรรณวิชาชีพครู หมายถึง ความประพฤติหรือการกระทำ ของครูที่แสดงออกโดยยึดตามหลักคุณธรรม จริยธรรม จรรยาบรรณวิชาชีพ ครูเป็นแบบอย่างที่ดี แก่ผู้เรียน และสังคม เพื่อสร้างความศรัทธาในวิชาชีพครู

ประโยชน์ที่จะได้รับการวิจัย

1. ครูสามารถนำผลการวิจัยไปใช้ในการพัฒนาสมรรถนะและการปฏิบัติงานวิชาการ เพื่อสามารถปฏิบัติงานการเรียนการสอนได้อย่างมีประสิทธิภาพมากขึ้น
2. ผู้บริหารสถานศึกษาในเขตคลองสามวา สังกัดกรุงเทพมหานคร สามารถนำผลของการวิจัยไปใช้ในการพัฒนาสมรรถนะของครูและการปฏิบัติงานวิชาการของครูอย่างต่อเนื่อง
3. ผู้บริหารการศึกษาสามารถใช้องค์ความรู้จากงานวิจัยนี้ ในการกำหนดนโยบายหรือเสนอแนะการดำเนินการพัฒนา เพื่อเสริมสร้างสมรรถนะของครูและการปฏิบัติงานวิชาการของในโรงเรียนเขตคลองสามวา สังกัดกรุงเทพ หรือโรงเรียนในเขตอื่น ๆ ในสังกัดกรุงเทพมหานคร

บทที่ 2

เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

การวิจัยเรื่อง เรื่อง ความสัมพันธ์ระหว่างสมรรถนะของครูกับการปฏิบัติงานวิชาการของครู
ในโรงเรียนเขตคลองสามวา สังกัดกรุงเทพมหานคร ผู้วิจัยได้ศึกษาแนวคิด ทฤษฎีและงานวิจัย
ที่เกี่ยวข้อง โดยนำเสนอเป็นประเด็นสำคัญตามลำดับ ดังต่อไปนี้

1. แนวคิดทฤษฎีเกี่ยวกับการบริหารและการบริหารสถานศึกษา
2. การจัดการศึกษาของโรงเรียนในเขตคลองสามวา สังกัดกรุงเทพมหานคร
3. แนวคิด ทฤษฎี เกี่ยวกับการปฏิบัติงานวิชาการของครู
 - 3.1 ด้านการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา
 - 3.2 ด้านการพัฒนากระบวนการเรียนรู้
 - 3.3 ด้านการวัดผล ประเมินผล และเทียบโอนผลการเรียน
 - 3.4 ด้านการพัฒนาสื่อ นวัตกรรม และเทคโนโลยีทางการศึกษา
 - 3.5 ด้านการนิเทศการศึกษา
4. แนวคิด ทฤษฎี เกี่ยวกับสมรรถนะของครู ประกอบด้วย 5 ด้าน ได้แก่
 - 4.1 ด้านการมุ่งผลสัมฤทธิ์ในการปฏิบัติงาน
 - 4.2 ด้านการบริการที่ดี
 - 4.3 ด้านการพัฒนาตนเอง
 - 4.4 ด้านการทำงานเป็นทีม
 - 4.5 ด้านจริยธรรม และจรรยาบรรณวิชาชีพครู
5. งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

แนวคิดทฤษฎีเกี่ยวกับการบริหารสถานศึกษา

นักวิชาการหลายท่านได้เสนอความหมายของการบริหารสถานศึกษาไว้ ดังนี้

ปรียาพร วงศ์อนุตรโรจน์ (2546, น. 8) ให้ความหมายการบริหารสถานศึกษา หมายถึง
ภารกิจหลักของผู้บริหารที่ต้องกำหนดแบบแผน วิธีการและขั้นตอนต่าง ๆ ในการปฏิบัติงานไว้อย่าง
มีระบบ นักบริหารที่ดีต้องรู้จักเลือกวิธีการบริหารที่เหมาะสมและมีประสิทธิภาพ เพื่อที่จะให้งานนั้น
บรรลุจุดมุ่งหมายที่วางไว้ การบริหารงานนั้นจะต้องใช้ศาสตร์และศิลป์ทุกประการ เนื่องจากการดำเนินงาน
หรือทำงานร่วมกับครูหรือผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องที่มีความแตกต่างกันทั้งในด้านสติปัญญาความสามารถ

ความถนัดและความต้องการที่ไม่เหมือนกัน จึงเป็นหน้าที่ของผู้บริหารที่จะเอาเทคนิควิธีและ กระบวนการบริหารที่เหมาะสม มาใช้ให้เกิดประสิทธิภาพและบรรลุเป้าหมายของสถานศึกษาเพื่อให้งานหรือกิจกรรมประสบความสำเร็จ

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (2551, น. 18) ให้ความหมายของการบริหารสถานศึกษา หมายถึง การที่ผู้บริหารสามารถกำหนดเป้าหมายในการจัดการศึกษาของโรงเรียนได้อย่างเด่นชัด เป็นรูปธรรม และมีความเป็นไปได้อย่างชัดเจน ซึ่งใช้ความพยายามต่าง ๆ ในการจัดสรรทรัพยากรต่าง ๆ ได้แก่ คน เงิน วัสดุ สิ่งของ การประเมินผล และการจัดการให้เกิดประโยชน์ต่อการเรียนการสอนให้บรรลุวัตถุประสงค์ของหลักสูตรและนักเรียนมีคุณภาพอันพึงประสงค์ของสังคม

สมคิด บางโม (2555, น. 61) ได้อธิบาย การบริหาร หมายถึง ศิลปะในการใช้คน เงิน วัสดุ อุปกรณ์ของ องค์การ และนอกองค์การ เพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์ขององค์การอย่างมีประสิทธิภาพ

ประภาพรณ รักเลี้ยง (2556, น. 25) ได้อธิบายถึง การบริหารว่าเป็นกิจกรรมต่าง ๆ ที่บุคคลตั้งแต่สองคนขึ้นไป ร่วมมือกันดำเนินการเพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์อย่างหนึ่งอย่างใด หรือหลายอย่าง ที่บุคคลร่วมกันกำหนด โดยใช้กระบวนการอย่างมีระเบียบและใช้ทรัพยากร ให้เกิดประโยชน์อย่างคุ้มค่า โดยหน้าที่หลักของผู้บริหาร ก็คือ การประสานงานให้บุคคลต่าง ๆ ปฏิบัติไปด้วยดีและบำรุงรักษาหน่วยงานให้ดำรงอยู่อย่างมั่นคงและมีความเจริญก้าวหน้ายิ่ง ๆ ขึ้นไป

จอมพงศ์ มงคลวนิช (2555, น. 30) ได้กล่าวว่า การบริหารการศึกษาเป็นการดำเนินงานของกลุ่มบุคคลเพื่อพัฒนาคนให้มีคุณภาพ คนจะมีคุณภาพ คือ มีความรู้ ความสามารถ ความคิดและความเป็นคนดีได้ จะต้องมีการเรียนการสอนหรือจะต้องมีการบริหารงานวิชาการที่มี คุณภาพนั่นเอง การบริหารงานวิชาการจึงถือว่าเป็นหัวใจของการบริหารการศึกษา

เฟรดเดอริก เทย์เลอร์ Taylor (1916, p. 8) ได้กล่าวถึง การบริหารสถานศึกษา หมายถึง การดำเนินงานที่มีหลักเกณฑ์เพื่อให้ได้วิธีที่ดีที่สุด อันจะส่งผลให้เกิดประสิทธิภาพในการผลิตมากยิ่งขึ้น ซึ่งหลักการที่ทำให้การบริหารสถานศึกษาเกิดประสิทธิภาพสูงสุดขึ้นอยู่กับ สิ่งสำคัญ 3 ประการ คือ เลือกคนที่มีความสามารถสูงสุด (Selection) ฝึกอบรมคนงานให้ถูกวิธี (Training) หาสิ่งจูงใจให้เกิดกำลังใจในการทำงาน (Motivation)

เฮนรี ฟาโยล (Fayol, 1916, pp. 5-6) ได้กล่าวว่า การบริหารสถานศึกษา หมายถึง การบริหารจะต้องประกอบด้วย การวางแผน การจัดองค์การ การบังคับบัญชา การประสานงาน การอำนวยการได้กล่าวเกี่ยวกับกระบวนการบริหาร มี 7 ขั้นตอน คือการตัดสินใจ การวางแผน การจัดองค์การ การติดต่อสื่อสาร การใช้อิทธิพล การประสานงาน และการประเมินผลงาน

ลูเธอร์ กุลลิค (Gulick, 1971, p. 17) ได้ให้ความหมายของคำว่า การบริหารสถานศึกษา หมายถึง กระบวนการดำเนินงานในองค์การเพื่อให้เกิดประสิทธิภาพซึ่งประกอบไปด้วย 7 ขั้นตอน

คือ การวางแผน การจัดองค์การ การจัดคนเข้าทำงาน อำนวยการ การประสานงาน การประเมินผล และงบประมาณ ซึ่ง เรียกว่า “POSDCORB” ซึ่งเป็นที่รู้จักกันอย่างแพร่หลายในศาสตร์สาขาบริหาร การศึกษา

สรุปได้ว่า การบริหารสถานศึกษา หมายถึง กระบวนการดำเนินงาน หรือกิจกรรมต่าง ๆ ภายในสถานศึกษาที่ไปอย่างเป็นแบบแผน มีวิธีการและขั้นตอนในการปฏิบัติงานอย่างเป็นระบบ เพื่อให้การดำเนินงานหรือกิจกรรมบรรลุตามวัตถุประสงค์โดยมีผู้บริหาร ครู และผู้ที่เกี่ยวข้อง ดำเนินการร่วมกันโดยอาศัยทรัพยากรที่มีอย่างจำกัดมาใช้ให้เกิดประโยชน์ในการจัดการศึกษา ให้มีคุณภาพและประสิทธิภาพต่อการพัฒนาผู้เรียนให้มีความรู้ ความสามารถและมีทักษะในการดำรงชีวิตประจำวันได้อย่างมีความสุข

การจัดการศึกษาของโรงเรียนในเขตคลองสามวา สังกัดกรุงเทพมหานคร

การจัดการศึกษาของโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานคร ดำเนินการโดยสำนักงานการศึกษา กรุงเทพมหานคร ซึ่งเป็นหน่วยงานระดับสำนัก เสมือนส่วนราชการระดับกรมในกระทรวง กรุงเทพมหานคร เป็นเมืองหลวงของประเทศไทย และเป็นองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นรูปแบบพิเศษ เต็มพื้นที่เพียงแห่งเดียวของประเทศไทย มีหน้าที่เกี่ยวกับงานด้านการจัดการศึกษาของกรุงเทพมหานคร ประกอบด้วย 8 ส่วนราชการ ได้แก่ สำนักงานเลขานุการ สำนักงานการเจ้าหน้าที่ สำนักงาน ยุทธศาสตร์การศึกษา สถาบันพัฒนาข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษากรุงเทพมหานคร กองคลัง กองเทคโนโลยีการศึกษา กองเสริมสร้างสมรรถนะนักเรียน และหน่วยศึกษานิเทศก์ มีโรงเรียนในสังกัด จำนวน 437 แห่ง ครอบคลุมพื้นที่ 50 สำนักงานเขต เปิดสอนตั้งแต่ระดับ ชั้นอนุบาลจนถึงมัธยมศึกษาตอนปลาย มีนักเรียนในสังกัดกว่า 250,000 คน ครูและบุคลากรทางการศึกษา กว่า 14,000 คน ผู้บริหารสำนักงานการศึกษา ประกอบด้วย ผู้อำนวยการสำนักงานการศึกษา เป็นข้าราชการกรุงเทพมหานครสามัญ เป็นผู้บริหารระดับสูง รองผู้อำนวยการสำนักงานการศึกษา จำนวน 3 คน เป็นข้าราชการกรุงเทพมหานครสามัญ เป็นผู้บริหารระดับต้น

วิสัยทัศน์

“จัดการศึกษาขั้นพื้นฐานอย่างมีคุณภาพ เพื่อพัฒนาสู่อัตลักษณ์ผู้เรียนแห่งมหานคร ที่พร้อมด้วยคุณธรรม”

อัตลักษณ์ผู้เรียนแห่งมหานคร

“รู้หน้าที่ มีจิตสาธารณะ รักสิ่งแวดล้อม เป็นนวัตกรรมที่พร้อมรับทุกการเปลี่ยนแปลง”

ยุทธศาสตร์

1. ยกระดับคุณภาพการศึกษาสู่ความเป็นเลิศ
2. พัฒนาผู้เรียนตามอัตลักษณ์แห่งมหาวิทยาลัย
3. ยกระดับประสิทธิภาพจัดการศึกษาตอบสนองความต้องการของผู้เรียนทุกกลุ่มอย่างเท่าเทียมและทั่วถึง

4. พัฒนาประสิทธิภาพการจัดการดิจิทัลเพื่อการศึกษา
5. พัฒนาทุนมนุษย์และบริหารจัดการสู่องค์กรสมรรถนะสูง

พันธกิจ

1. ส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพการศึกษาของผู้เรียนสู่ความเป็นเลิศ
2. ส่งเสริมและพัฒนาผู้เรียนให้มีอัตลักษณ์แห่งมหาวิทยาลัย
3. เสริมสร้างประสิทธิภาพจัดการศึกษาตอบสนองความต้องการของผู้เรียนทุกกลุ่มอย่างเท่าเทียมและทั่วถึง

4. ส่งเสริม และพัฒนาประสิทธิภาพการจัดการดิจิทัลเพื่อการศึกษา
5. เสริมสร้าง และพัฒนาทุนมนุษย์และบริหารจัดการสู่องค์กรสมรรถนะสูง

โรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานคร จำแนกตามโรงเรียนที่เปิดสอน จำนวน 437 โรงเรียน โดยมีการสอนในระดับต่าง ๆ ดังนี้ อนุบาลศึกษาและประถมศึกษา จำนวน 327 โรงเรียน ประถมศึกษา จำนวน 1 โรงเรียน ประถมศึกษาและมัธยมศึกษาตอนต้น จำนวน 1 โรงเรียน อนุบาลศึกษา ประถมศึกษา และมัธยมศึกษาตอนต้น จำนวน 98 โรงเรียน อนุบาลศึกษา ประถมศึกษา มัธยมศึกษาตอนต้น และมัธยมศึกษาตอนปลาย จำนวน 4 โรงเรียน มัธยมศึกษาตอนต้น และมัธยมศึกษาตอนปลาย จำนวน 6 โรงเรียน

บริบทการจัดการศึกษาของโรงเรียนเขตคลองสามวา

สำนักงานเขตคลองสามวาเป็นหนึ่งในห้าสิบเขตของกรุงเทพมหานคร สภาพทั่วไปเป็นท้องทุ่ง มีคลองสามวา ผ่านกลางพื้นที่และมีคลองซอยเชื่อมระหว่างคลองหลักเป็นก้างปลา ประชาชนดั้งเดิมส่วนใหญ่ประกอบอาชีพ กสิกรรม ปัจจุบันเขตคลองสามวาเป็นเขตที่มีจำนวนประชากรมากเป็นอันดับที่ 2 ของกรุงเทพมหานคร เขตคลองสามวาสามารถรักษาสภาพแวดล้อมให้อยู่ในระดับดีเยี่ยม ทำให้เขตคลองสามวา เป็นเขตที่น่าอยู่ที่สุด ในพื้นที่กรุงเทพมหานครตะวันออก เพราะมีสิ่งอำนวยความสะดวกให้กับประชาชนได้อย่างเต็มที่ เป็นที่ตั้งของ ส่วนราชการ หน่วยงาน สถานที่ต่าง ๆ ในภาครัฐ และภาคเอกชน

ฝ่ายการศึกษา เป็นส่วนหนึ่งของสำนักงานเขตคลองสามวา มีอำนาจหน้าที่ความรับผิดชอบเกี่ยวกับการส่งเสริม สนับสนุนและประสานงานในเชิงนโยบายให้สถานศึกษาการจัดการศึกษา

ให้เป็นไปตามนโยบายและมาตรฐานการศึกษาชาติ รวมถึงนโยบาย วิสัยทัศน์ อัตลักษณ์ผู้เรียน แห่งมหานคร ยุทธศาสตร์ พันธกิจ และบริบทสำนักการศึกษา กรุงเทพมหานคร โดยใช้โรงเรียน เป็นฐานประสาน ตรวจสอบ กลั่นกรองงานด้านการ บริหารงานบุคคลและสวัสดิการของข้าราชการครู และบุคลากรทางการศึกษาของสถานที่ศึกษาในเขตพื้นที่ เพื่อนำเสนอผู้บังคับบัญชาตามลำดับชั้น วิเคราะห์กลั่นกรอง ข้อมูลสารสนเทศทางการศึกษาเพื่อนำเสนอผู้อำนวยการเขต ให้บริการข้อมูล ข่าว สารสนเทศ และประชาสัมพันธ์เผยแพร่เกี่ยวกับงานการศึกษาของสำนักงานเขต วางแผน ดำเนินงานในการระดมทรัพยากรจากแหล่งสนับสนุน ประสานรวบรวมข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับ แหล่งทรัพยากรที่สนับสนุน การจัดการศึกษาทั้งภาครัฐและเอกชน และประชาชนในท้องถิ่นอย่างเป็น ระบบ ส่งเสริมการจัดสวัสดิการ สวัสดิภาพในการศึกษา การส่งเสริมการพิทักษ์สิทธิเด็กและเยาวชน การคุ้มครองสิทธิของนักเรียน สรรวจและจัดทำทะเบียนแหล่งเรียนรู้สิ่งแวดล้อมทางการศึกษาและ ภูมิปัญญาท้องถิ่น ส่งเสริมการพัฒนาศักยภาพ และประสานการใช้ประโยชน์แหล่งการเรียนรู้ อย่างเป็นระบบ ส่งเสริมและสนับสนุนกิจการของนักเรียนของสถานศึกษา ส่งเสริม สนับสนุน การสรรหา และแต่งตั้งคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ส่งเสริมและพัฒนาความรู้ ความสามารถในการ ปฏิบัติหน้าที่และประเมิณผลการ ปฏิบัติงานในหน้าที่ของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ประสานสำรวจข้อมูล ส่งเสริมการศึกษาสำหรับเด็กพิการ เด็กด้อยโอกาส เด็กความสามารถพิเศษ กับสถานศึกษาและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องดำเนินการด้านภารกิจของศูนย์วิชาการ ดำเนินการ ด้านการเงิน การงบประมาณและการจัดหาพัสดุครุภัณฑ์ และหน้าที่อื่นที่เกี่ยวข้องหรือได้รับ มอบหมาย

โรงเรียนในสำนักงานเขตคลองสามวา สังกัดกรุงเทพมหานคร เป็นโรงเรียนที่อยู่ในกลุ่ม เขตกรุงเทพตะวันออก มีโรงเรียนทั้งหมด 18 โรงเรียน มีบุคลากรทั้งหมด 674 คน นักเรียนทั้งหมด 13,463 คน (รายงานสถิติการศึกษา ปีการศึกษา 2566) ได้แก่

1. โรงเรียนบางชัน (ปल्लीวิทยานุสรณ์) เลขที่ 89 ถนนพระยาสุเรนทร์ แขวงบางชัน เขตคลองสามวา กรุงเทพมหานคร จัดตั้งโรงเรียนเมื่อวันที่ 22 พฤศจิกายน พ.ศ. 2498 13 ไร่ 1 งาน 61 ตารางวา โดยมีปรัชญาของโรงเรียน “สร้างสรรค์เด็กดี มีปัญญา พัฒนาชีวิตและสังคม” คำขวัญ ประจำโรงเรียน คือ “เก็บออม น้อมไหว้ ใฝ่เรียนรู้ คู่คุณธรรม” โรงเรียนบางชัน (ปल्लीวิทยานุสรณ์) เป็นโรงเรียนขนาดใหญ่ มีบุคลากร 149 คน และนักเรียน จำนวนทั้งหมด 3,046 คน

2. โรงเรียนโรงเรียนกลางคลองสอง (พร ดีเจริญ) เลขที่ 3 หมู่ - ถนนพระยาสุเรนทร์ แขวงสามวาตะวันตก เขตคลองสามวา กรุงเทพมหานคร เป็นโรงเรียนขนาดเล็ก มีบุคลากร 18 คน และนักเรียน จำนวนทั้งหมด 319 คน

3. โรงเรียนบ้านแบนชะโด (เสียง วิฑูรชาติอุปถัมภ์) เลขที่ 45 หมู่ 11 ถนนประชาร่วมใจ แขวงทรายกองดินใต้ เขตคลองสามวา กรุงเทพมหานคร เป็นโรงเรียนขนาดเล็ก มีบุคลากร 11 คน และนักเรียน จำนวนทั้งหมด 139 คน

4. โรงเรียนบ้านหนองระแหง (ชมแสงประชานุกุล) เลขที่ 500 หมู่ - ถนนจตุโชติ แขวงสามวาตะวันตก เขตคลองสามวา กรุงเทพมหานคร จัดตั้งโรงเรียนเมื่อวันที่ 4 กรกฎาคม 2479 เนื้อที่ 3 ไร่ 1 งาน 20 ตารางวา โดยมีปรัชญาของโรงเรียน คือ รากฐานของชีวิต คือ การศึกษา คำขวัญประจำโรงเรียน คือ “สามัคคี ริเริ่ม สร้างสรรค์ ทนสมัย วินัยรู้ สู้งาน” โรงเรียนบ้านหนองระแหง (ชมแสงประชานุกุล) เป็นโรงเรียนขนาดเล็ก มีบุคลากร 23 คน และนักเรียนจำนวนทั้งหมด 333 คน

5. โรงเรียนวัดคูบอน (วัฒนานันท์อุทิศ) เลขที่ 59 ซอยคูบอน 35 แขวงบางชัน เขตคลองสามวา กรุงเทพมหานคร จัดตั้งโรงเรียนเมื่อ 4 กรกฎาคม 2436 เนื้อที่ 5 ไร่ โดยมีปรัชญาของโรงเรียน คือ จัดการศึกษาให้มีคุณภาพได้มาตรฐาน โดยมุ่งเน้นคุณภาพของนักเรียนเป็นหลัก คำขวัญประจำโรงเรียน คือ “โรงเรียนวัดคูบอน (วัฒนานันท์อุทิศ) จัดการศึกษาให้มีคุณภาพได้มาตรฐานและมุ่งส่งเสริมศักยภาพของนักเรียน ควบคู่คุณธรรม โดยชุมชนมีส่วนร่วม” โรงเรียนวัดคูบอน (วัฒนานันท์อุทิศ) เป็นโรงเรียนขนาดใหญ่ มีบุคลากร 94 คน และนักเรียน จำนวนทั้งหมด 1,690 คน

6. โรงเรียนวัดบัวแก้ว เลขที่ 2 หมู่ - ถนนนิมิตใหม่ แขวงทรายกองดิน เขตคลองสามวา กรุงเทพมหานคร โรงเรียนขนาดกลาง มีบุคลากร 40 คน และนักเรียน จำนวนทั้งหมด 728 คน

7. โรงเรียนประชาราษฎร์อุปถัมภ์วิทยา เลขที่ 1051 ถนนพระยาสุเรนทร์ แขวงบางชัน เขตคลองสามวา กรุงเทพมหานคร จัดตั้งโรงเรียนเมื่อปี พ.ศ. 2505 โดยมีปรัชญาของโรงเรียน คือ คุณธรรมนำปัญญา การศึกษา คือ รากฐานของชีวิต คำขวัญประจำโรงเรียนคือ ประพฤติดี มีวินัย ใฝ่ศึกษา กีฬาเลิศ คติพจน์ ของโรงเรียน ทางสายกลางคือทางแห่งความสำเร็จ เป็นโรงเรียนขนาดใหญ่ มีบุคลากร 74 คน และนักเรียน จำนวนทั้งหมด 1184 คน

8. โรงเรียนวัดแป้นทอง (สามวาวิทยา) เลขที่ 209 หมู่ - ถนนหทัยราษฎร์ แขวงสามวาตะวันตก เขตคลองสามวา กรุงเทพมหานคร เป็นโรงเรียนขนาดใหญ่ มีบุคลากร 45 คน และนักเรียน จำนวนทั้งหมด 1089 คน

9. โรงเรียนวัดพระยาสุเรนทร์ (บุญมีอนุกุล) เลขที่ 167 ซอยพระยาสุเรนทร์ 50 ถนนพระยาสุเรนทร์ แขวงสามวาตะวันตก เขตคลองสามวา กรุงเทพมหานคร ก่อตั้งเมื่อ วันที่ 11 กรกฎาคม พ.ศ. 2476 โดยมีปรัชญาของโรงเรียน คือ ความรู้ คุณธรรม นำชีวิต เศรษฐกิจพอเพียง คำขวัญประจำโรงเรียน คือ ลูกพระยาสุเรนทร์ เป็นผู้มีความรู้ และความประพฤติดี เอกลักษณ์ของโรงเรียน คือ โรงเรียนปลอดสารพิษ เศรษฐกิจพอเพียง อัตลักษณ์ของโรงเรียน ไหว้งามตามแบบไทย เป็นโรงเรียนขนาดใหญ่ มีบุคลากร 67 คน และนักเรียน จำนวนทั้งหมด 1,057 คน

10. โรงเรียนวัดศรีสุก (แย้มเอื้อนอุปถัมภ์) เลขที่ 1400 หมู่ - ถนนไมตรีจิต แขวงสามวา ตะวันออก เขตคลองสามวา กรุงเทพมหานคร เป็นโรงเรียนขนาดเล็ก มีบุคลากร 18 คน และนักเรียน จำนวนทั้งหมด 284 คน

11. โรงเรียนวัดลำกะดาน เลขที่ 39 หมู่ 10 ถนนนิมิตใหม่ แขวงสามวาตะวันออก เขตคลองสามวา กรุงเทพมหานคร เป็นโรงเรียนขนาดกลาง มีบุคลากร 24 คน และนักเรียน จำนวน ทั้งหมด 438 คน

12. โรงเรียนวัดสุขใจ เลขที่ 11 หมู่ - ถนนนิมิตใหม่ แขวงทรายกองดินใต้ เขตคลองสามวา กรุงเทพมหานคร เป็นโรงเรียนขนาดกลาง มีบุคลากร 18 คน และนักเรียน จำนวนทั้งหมด 183 คน

13. โรงเรียนวัดสุทธิสะอาด เลขที่ 140 หมู่ 4 ถนนนิมิตใหม่ แขวงสามวาตะวันตก เขตคลองสามวา กรุงเทพมหานคร เป็นโรงเรียนขนาดกลาง มีบุคลากร 40 คน และนักเรียน จำนวน ทั้งหมด 728 คน

14. โรงเรียนสุเหร่าเกาะขุนเณร เลขที่ 265 หมู่ 12 ถนนประชาร่วมใจ แขวงทรายกองดินใต้ เขตคลองสามวา กรุงเทพมหานคร เป็นโรงเรียนขนาดเล็ก มีบุคลากร 12 คน และนักเรียน จำนวน ทั้งหมด 110 คน

15. โรงเรียนสุเหร่าคลองสี เลขที่ 555 หมู่ - ถนนไมตรีจิต แขวงสามวาตะวันออก เขตคลองสามวา กรุงเทพมหานคร เป็นโรงเรียนขนาดเล็ก มีบุคลากร 14 คน และนักเรียน จำนวน ทั้งหมด 172 คน

16. โรงเรียนสุเหร่าคลองหนึ่ง (มานะราษฎร์บำรุง) เลขที่ 607 หมู่ - ถนนสุเหร่าคลองหนึ่ง แขวงบางชัน เขตคลองสามวา กรุงเทพมหานคร เป็นโรงเรียนขนาดใหญ่ มีบุคลากร 46 คน และนักเรียน จำนวนทั้งหมด 809 คน

17. โรงเรียนสุเหร่าสามวา (ขุน เวทย์สถฐ์อุทิศ) เลขที่ 25 ถนนหทัยราษฎร์ แขวงสามวา ตะวันตก เขตคลองสามวา กรุงเทพมหานคร เป็นโรงเรียนขนาดใหญ่ มีบุคลากร 27 คน และนักเรียน จำนวนทั้งหมด 510 คน

18. โรงเรียนสุเหร่าแสนแสบ เลขที่ 95 หมู่ - ถนนประชาร่วมใจ แขวงทรายกองดินใต้ เขตคลองสามวา กรุงเทพมหานคร เป็นโรงเรียนขนาดใหญ่ มีบุคลากร 32 คน และนักเรียน จำนวน ทั้งหมด 668 คน

รวมทั้งสิ้น 18 โรงเรียน จำนวนนักเรียน 13,463 คน จำนวนครูและบุคลากร 679 คน ซึ่งโรงเรียนเหล่านี้ มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนจากการทดสอบทางการศึกษาระดับชาติด้านพื้นฐาน (O-NET) มีคะแนนเฉลี่ยระดับต่ำกว่าระดับประเทศทุกวิชา ซึ่งคาดว่าจะการปฏิบัติงานวิชาการของครู และสมรรถนะของครูมีความสัมพันธ์กับคุณภาพการศึกษา ถ้าครูมีการพัฒนาสมรรถนะหลักของครู

อาจส่งผลให้การปฏิบัติงานวิชาการของครูมีประสิทธิภาพมากขึ้นอันจะส่งผลไปถึงผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน
นักเรียนให้มีประสิทธิภาพมากขึ้น

แนวคิด ทฤษฎี เกี่ยวกับการปฏิบัติงานวิชาการของครู

ความหมายของการปฏิบัติงานวิชาการของครู

มีนักวิชาการได้เสนอความหมายของการปฏิบัติงานวิชาการ ไว้ดังนี้

จรูญี แก้วเอียน (2557, น. 4-5) ได้กล่าวว่า การบริหารงานวิชาการ เป็นการบริหารของ
ผู้บริหารสถานศึกษาในการจัดการกิจกรรมต่าง ๆ ที่เกี่ยวกับจัดกิจกรรมการเรียนรู้ รวมถึงบริหาร
สิ่งแวดล้อมต่าง ๆ ที่มีอิทธิพลต่อการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ เพื่อให้การจัดกิจกรรมการเรียนรู้ดำเนินไป
อย่างราบรื่นและเกิดประโยชน์สูงสุดกับนักเรียน

ชุมศักดิ์ อินทร์รักษ์ (2562, น. 2) ได้กล่าวว่า การบริหารวิชาการ หมายถึง งานวิชาการ
เป็นงานที่รวมภารกิจหลักของหน่วยงานหรือสถานศึกษาที่บ่งบอกถึงปรัชญา จุดมุ่งหมายใน
การปฏิบัติงาน เพื่อให้ผู้รับบริการซึ่งได้แก่นักเรียนหรือบุคคลในชุมชนได้รับพัฒนาตนเอง เพื่อนำไปสู่
เป้าหมาย และวัตถุประสงค์ของการศึกษาโดยเฉพาะ สอดคล้องกับ ไชยา ภาวะบุตร (2560, น. 190)
ได้กล่าวว่า การบริหารงานวิชาการ เป็นการดำเนินงานในทุกปัจจัยที่มุ่งหวังให้ภารกิจหลักของโรงเรียน
เป็นไปตามเจตนารมณ์ของปรัชญา หลักการ แนวคิด ทางการศึกษาที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาผู้เรียน
ให้ได้รับการพัฒนารอบด้านจนเต็มศักยภาพเพื่อให้เป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ คือ เป็นคนดี เป็นคนเก่ง
และอยู่ในสังคมอย่างมีความสุข

ปริญญารัตน์ ตั้งคุณานันต์ (2562, น. 55) ได้อธิบายเกี่ยวกับ การบริหารวิชาการ ไว้ว่า
หมายถึง การประกอบกิจกรรมต่าง ๆ ที่จัดโดยผ่านกระบวนการแสวงหาความรู้ การสอน การวิจัย
และอีกมากมายเพื่อพัฒนาความรู้ ความสามารถ ตลอดจนคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของผู้เรียน
เพื่อให้บรรลุตามวิสัยทัศน์ พันธกิจ ที่สถานศึกษากำหนดไว้

สุกัญญา แซ่มซ้อย (2563, น. 44) ได้กล่าวถึง ความหมายของ การบริหารวิชาการ ไว้ว่า
การบริหารงานวิชาการ เป็นหน้าที่สำคัญในการจัดการศึกษาให้กับผู้เรียน เพื่อให้บรรลุผลลัพธ์
ที่พึงประสงค์ ทั้งในด้านการออกแบบหลักสูตร การจัดการเรียนรู้ และการประเมินผล ซึ่งผู้บริหาร
สถานศึกษาจะต้องมีความรู้ ความเข้าใจ เกี่ยวกับทักษะการบริหารงานวิชาการ โดยถือว่าผู้บริหาร
สถานศึกษาเป็น ผู้นำทางวิชาการ โดยนำบุคลากรทางการศึกษามาวางแผนการจัดการศึกษาในด้านต่าง ๆ

จากการประมวลเอกสาร สามารถสรุปได้ว่า การบริหารวิชาการตามบริบทของครู ซึ่งเป็น
การปฏิบัติงานวิชาการของครู หมายถึง การปฏิบัติงานหรือการดำเนินกิจกรรมใด ๆ ของครูเกี่ยวกับ
งานวิชาการ เพื่อให้งานหรือกิจกรรมเป็นไปอย่างราบรื่นและเกิดประโยชน์สูงสุดกับผู้เรียน และเพื่อ

ปรับปรุงแก้ไข พัฒนาผู้เรียนให้มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงขึ้นบรรลุตามเป้าหมายและมาตรฐานที่กำหนด

ความสำคัญของงานวิชาการ

นักวิชาการได้เสนอแนวคิดเกี่ยวกับความสำคัญของงานวิชาการไว้หลากหลาย ดังนี้

รุ่งรัชดาพร เวหะชาติ (2550, น. 28) กล่าวว่า การบริหารงานวิชาการมีความสำคัญ เพราะงานด้านวิชาการเป็นภารกิจหลักของสถานศึกษา เป็นปัจจัยสำคัญที่ทำให้สถานศึกษามีความเข้มแข็งในด้านงานวิชาการ ได้แก่ การจัดกระบวนการเรียนรู้ จัดทำสาระหลักสูตรให้สอดคล้องกับหลักสูตรแกนกลาง และบริบทของสถานศึกษา ส่งเสริมการดำเนินงานและให้มีแหล่งการเรียนรู้ตลอดชีวิต มีการวัดผล ประเมินผล พัฒนากระบวนการเรียนการสอนให้มีประสิทธิภาพและส่งเสริมให้ครูจัดทำวิจัย สอดคล้องกับ สันติ บุญภิรมย์ (2552, น. 22) ซึ่งได้กล่าวว่า งานวิชาการมีความสำคัญ ถือว่าเป็นหัวใจและเป็นงานหลักของสถานศึกษา ส่วนงานอื่นๆ เป็นงานที่มาสสนับสนุนวิชาการให้มีคุณภาพ ดังนั้นงานวิชาการจึงมิใช่เพียงแต่ให้นักเรียนอ่านออก เขียนได้ ทำเลขเก่งเท่านั้น แต่หมายถึงการดำรงชีวิตในสังคมร่วมกับผู้อื่นอย่างมีความสุข

ปรียาพร วงศ์อนุตรโรจน์ (2553, น. 33) ได้กล่าวถึง ความสำคัญของงานวิชาการ ไว้ว่าเป็นงานที่มุ่งเน้นการพัฒนาสติปัญญา ความรู้ ความสามารถ คุณธรรม จริยธรรม เจตคติและค่านิยมให้ผู้เรียน เป็นคนเก่ง คนดีและมีความสุขในการดำรงชีวิตตลอดจนเป็นผู้มีคุณค่าในสังคม งานวิชาการเป็นตัวกำหนดปริมาณงานของโรงเรียน อีกทั้งยังเป็นเครื่องกำหนดการจัดสรรทรัพยากรให้แก่โรงเรียน ไม่ว่าจะเป็นในรูปของงบประมาณ วัสดุ ครุภัณฑ์ จะจัดให้ตามสัดส่วนของปริมาณงานวิชาการของโรงเรียน โรงเรียนจะได้รับการจัดสรรงบประมาณมากขึ้นขึ้นอยู่กับปริมาณงานของโรงเรียน โดยเฉพาะอย่างยิ่งปริมาณงานด้านวิชาการ และเป็นเครื่องตัดสินคุณภาพของโรงเรียน การพิจารณาคุณภาพของโรงเรียนต้องอาศัยงานทางด้านวิชาการของโรงเรียน โดยพิจารณาวิธีการและผลผลิตของระบบงานวิชาการ อันได้แก่ วิธีการสอนของครู การบริหารงานวิชาการ ผลสำเร็จของครูทั้งด้านผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนและคุณลักษณะที่พึงประสงค์ ตลอดจนเป็นเครื่องวัดความสำเร็จและความสามารถของผู้บริหารสถานศึกษาเนื่องจากงานวิชาการเป็นงานหลักในสถานศึกษาที่ผู้บริหารสถานศึกษาต้องดำเนินการกระตุ้นและส่งเสริมให้ครูร่วมมือกันในการปรับปรุงงานวิชาการของโรงเรียนอยู่เสมอ นอกจากนี้ จรุณี แก้วเอี่ยม (2557, น. 5) กล่าวว่า งานวิชาการเป็นหัวใจของสถานศึกษาและเป็นตัวกำหนดคุณภาพของสถานศึกษา ซึ่งความสำเร็จของการบริหารงานวิชาการก็ขึ้นอยู่กับความมุ่งมั่นของผู้บริหารสถานศึกษาว่ามีมากน้อยเพียงใด

จากการประมวลเอกสาร สามารถสรุปได้ว่า งานวิชาการมีความสำคัญเป็นหัวใจหลักของสถานศึกษา เพราะงานวิชาการเป็นตัวกำหนดคุณภาพของสถานศึกษาและทำให้สถานศึกษา

มีความเข้มแข็งในด้านวิชาการ และมุ่งเน้นในการพัฒนาสติปัญญา ความรู้ ความสามารถ คุณธรรม จริยธรรม เจตคติและค่านิยมให้กับผู้เรียนเป็นคนเก่ง คนดี สามารถดำรงชีวิตในสังคมได้อย่างมีความสุข

การปฏิบัติงานวิชาการ

จันทราณี สงวนนาม (2551, น. 152) ได้กล่าวถึง ขอบข่ายงานวิชาการ ได้แก่ หลักสูตรและการบริหารหลักสูตร การพัฒนากระบวนการเรียนรู้ สื่อการเรียนรู้ และการวัดและประเมินผล การเรียนรู้ การวิจัยในชั้นเรียน การสอนซ่อมเสริม การจัดกิจกรรมเสริมหลักสูตร การนิเทศภายใน สถานศึกษา และการประกันคุณภาพการศึกษา

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (2552, น. 9-33) ได้กำหนดขอบข่ายงานวิชาการ ดังนี้ การพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา การพัฒนากระบวนการเรียนรู้ การวัดผล ประเมินผล และเทียบโอนผลการเรียน การวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา การพัฒนาสื่อ นวัตกรรม และเทคโนโลยีทางการศึกษา การพัฒนาแหล่งเรียนรู้ การนิเทศการศึกษา การแนะแนวการศึกษา การพัฒนาระบบการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา การส่งเสริมความรู้ด้านวิชาการแก่ชุมชน การประสานความร่วมมือในการพัฒนาวิชาการกับสถานศึกษาอื่น และการส่งเสริมและสนับสนุนงานวิชาการแก่บุคคล ครอบครัว องค์กร หน่วยงานและสถาบันอื่นที่จัดการศึกษา

ไชยา ภาวะบุตร (2555, น. 192) ได้กล่าวถึง งานวิชาการไว้ ดังนี้ การพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา การพัฒนากระบวนการเรียนรู้ การวัดผล ประเมินผล และเทียบโอนผลการเรียน การวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา การพัฒนาสื่อ นวัตกรรม และเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา การพัฒนาแหล่งเรียนรู้ และการนิเทศการศึกษา

จิตติมา วรณศรี (2557, น. 6) ได้กล่าวถึง การบริหารงานวิชาการ ไว้ 7 ด้าน คือ การวางแผนงานวิชาการ การพัฒนาหลักสูตร การพัฒนาสื่อและแหล่งเรียนรู้ การจัดการเรียนรู้ การวัดและประเมินผล การวิจัยเพื่อพัฒนาการเรียนรู้อยู่ และการนิเทศภายใน

จรุณี แก้วเอี่ยม (2557, น. 12) ได้กล่าวถึง การบริหารงานวิชาการ ไว้ 5 ด้าน คือ งานการจัดหลักสูตร งานการจัดกิจกรรมการจัดการเรียนการสอน งานการใช้วิธีการสอนและสื่อการเรียนการสอน งานการวัดผลการเรียนรู้การสอน และงานการนิเทศการสอน

สัมมา ธนินัย (2556, น. 99) กล่าวว่า ขอบข่ายงานวิชาการเป็นการดำเนิน 5 ด้าน คือ การจัดการหลักสูตรและแผนการจัดการเรียนรู้ การจัดการเรียนการสอน การจัดสื่อและวัสดุเพื่อการเรียนการสอน การนิเทศและพัฒนาการเรียนการสอน และการวัดและประเมินผลการเรียนการสอน

ผู้วิจัยมุ่งศึกษาแนวทางการปฏิบัติงานวิชาการของครูของ จรุณี เก้าเอี้ยน (2557, น. 12); จันทราณี สงวนนาม (2551, น. 152); จิตีมา วรรณศรี (2557, น. 6); ไชยา ภาวะบุตร (2555, น. 423); สัมมา รณิธย์ (2556, น. 99); สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (2552, น. 9-13) โดยสรุปตารางสังเคราะห์การปฏิบัติงานวิชาการของครู ดังตาราง 1

ตาราง 1 แสดงสังเคราะห์ข้อบ่งชี้การปฏิบัติงานวิชาการของครู

การปฏิบัติงานของครู	สพฐ (2553)	จันทราณี สงวนนาม (2551)	ไชยา ภาวะบุตร (2555)	สัมมา รณิธย์ (2556)	จิตีมา วรรณศรี (2557)	จรุณี เก้าเอี้ยน (2557)	ความถี่
1. การพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา	✓	✓	✓	✓	✓	✓	6
2. การพัฒนากระบวนการเรียนรู้	✓	✓	✓	✓	✓	✓	6
3. การวัดผล ประเมินผล และเทียบโอนผลการเรียน	✓	✓	✓	✓	✓	✓	6
4. การวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา	✓	✓	✓		✓		4
5. การพัฒนาสื่อ นวัตกรรม และเทคโนโลยีทางการศึกษา	✓	✓	✓	✓	✓	✓	6
6. การพัฒนาแหล่งเรียนรู้	✓		✓				2
7. การนิเทศการศึกษา	✓	✓	✓	✓	✓	✓	6
8. การแนะแนวการศึกษา	✓						1
9. การพัฒนาระบบการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา	✓	✓					2
10. การส่งเสริมความรู้ด้านวิชาการแก่ชุมชน	✓						1
11. การประสานความร่วมมือในการพัฒนาวิชาการกับสถานศึกษาอื่น	✓						1
12. การส่งเสริมและสนับสนุนงานวิชาการแก่บุคคล ครอบครัวยุทธศาสตร์ หน่วยงานและสถาบันอื่นที่จัดการศึกษา	✓						1

จากผลการสังเคราะห์ข้อบ่งชี้งานวิชาการ ผู้วิจัยเลือกข้อบ่งชี้งานวิชาการในสถานศึกษา ข้อที่มีความถี่ 6 มี 5 ด้าน ดังนี้

1. การพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา
2. การพัฒนากระบวนการเรียนรู้
3. การวัดผล ประเมินผล และเทียบโอนผลการเรียน
4. การพัฒนาสื่อ นวัตกรรม และเทคโนโลยีทางการศึกษา
5. การนิเทศการศึกษา

ในงานวิจัยนี้จะศึกษาการปฏิบัติงานวิชาการของครูในโรงเรียนเขตคลองสามวา สังกัด กรุงเทพมหานคร ทั้ง 5 ด้าน คือ 1) การพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา 2) การพัฒนากระบวนการเรียนรู้ 3) การวัดผลและประเมินผลการเรียน 4) การพัฒนาสื่อ นวัตกรรม และเทคโนโลยีทางการศึกษา และ 5) การนิเทศการศึกษา เพื่อส่งเสริมให้ผู้เรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงขึ้นและบรรลุตามเป้าหมาย และมาตรฐานการศึกษาที่กำหนด โดยมีรายละเอียดดังต่อไปนี้

ด้านการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา

ความหมายของการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา

มีนักการศึกษาหลายท่านได้เสนอความหมายการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา ดังนี้

รุ่งรัชดาพร เวหะชาติ (2550, น. 41) ได้กล่าวว่า การพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา หมายถึง หลักสูตรที่โรงเรียนได้ดำเนินการจัดทำหรือพัฒนาขึ้น โดยจัดทำองค์ประกอบต่าง ๆ ของหลักสูตรให้เป็นไปตามขอบข่ายที่กำหนดไว้ในหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐานและจัดทำสาระหรือรายละเอียดให้สอดคล้องกับสภาพปัญหาของโรงเรียน ชุมชนและท้องถิ่นรวมทั้ง ความถนัด ความสนใจ และความสามารถของนักเรียนเป็นกระบวนการหรือขั้นตอนของการตัดสินใจหาทางเลือกทางการเรียนการสอนให้เหมาะสมเพื่อการปรับปรุง เปลี่ยนแปลงทางการเรียนการสอนไปในทางที่ดีขึ้น เพื่อให้เหมาะสมกับผู้เรียนและสถานศึกษาโดยผู้เกี่ยวข้องทุกฝ่ายมีส่วนร่วม

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (2552, น. 9-17) ได้กำหนดแนวทาง ดำเนินงานการพัฒนาหลักสูตรของสถานศึกษาไว้ดังนี้ ประการแรก การจัดทำหลักสูตรสถานศึกษา เป็นของตนเอง โดยจัดทำการวิจัยและพัฒนา หลักสูตรขึ้นใช้เองให้ทันสมัย ทันการเปลี่ยนแปลง ทางด้านเศรษฐกิจและสังคม เป็นต้นแบบให้กับ โรงเรียนอื่น จัดสร้างหลักสูตรที่มุ่งเน้นพัฒนาผู้เรียน ให้เป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ ทั้งร่างกาย จิตใจ สติปัญญา มีความรู้และคุณธรรม สามารถอยู่ร่วมกับผู้อื่น ได้อย่างมีความสุข จัดให้มีวิชาต่างๆ ครอบคลุมตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐานของ กระทรวงศึกษาธิการ มีการเพิ่มเนื้อหา ของรายวิชาให้ลึกซึ้งมากขึ้นสำหรับกลุ่มนักเรียนที่มีความสามารถพิเศษ มีการจัดการศึกษาที่ส่งเสริมความเป็นเลิศผู้บกพร่อง พิการ และการศึกษา ทางเลือก นอกจากนี้ต้องสอดคล้องสภาพปัญหา ความต้องการของผู้เรียน ผู้ปกครอง ชุมชน สังคม

และมุ่งสู่ความเป็นสากล ประการที่สอง สถานศึกษา มีการจัดทำหลักสูตร ออกแบบการจัดกระบวนการเรียนรู้และอื่น ๆ ให้เหมาะสมกับความสามารถของผู้เรียนตามกลุ่มเป้าหมายพิเศษ

ปรียาพร วงศ์อนุตรโรจน์ (2553, น. 41) ได้อธิบายการพัฒนาหลักสูตร เป็นการพัฒนาหลักสูตรเป็นสิ่งที่ต้องการการตัดสินใจหลายขั้นตอนเริ่มตั้งแต่การตั้งวัตถุประสงค์ทั่วไปและวัตถุประสงค์เฉพาะ การคัดเลือกและจัดเนื้อหาสาระให้ตรงและครอบคลุม ชนิดของประสบการณ์การเรียนรู้ที่สอดคล้องกับเนื้อหาวิชาและวัตถุประสงค์และวิธีการประเมินผล เพื่อยืนยันคุณภาพของหลักสูตรและประเมินผลการนำหลักสูตรไปใช้ ต่อมา วิชัย วงษ์ใหญ่ (2554, น. 10) ได้อธิบายว่า การพัฒนาหลักสูตร เป็นการพยายามวางโครงการที่จะช่วยให้นักเรียนได้เรียนรู้ตรงตามจุดหมายที่กำหนดไว้ หรือการพัฒนาหลักสูตรและการสอนคือ ระบบโครงสร้างของการจัดโปรแกรมการสอน กำหนดจุดมุ่งหมาย เนื้อหาสาระ การปรับปรุงตำรา แบบเรียน คู่มือครู และสื่อการเรียนต่าง ๆ การวัดและประเมินผลการใช้หลักสูตรการปรับปรุงแก้ไข และการให้ การอบรมครูผู้ใช้หลักสูตรให้เป็นไปตามวัตถุประสงค์ของการพัฒนาหลักสูตรและการสอน รวมทั้งการบริหารและบริการหลักสูตร ขณะเดียวกัน

สุราษฏร์ พรหมจันทร์ (2554, น. 16) ได้กล่าวว่า การพัฒนาหลักสูตร หมายถึง การทำหลักสูตรเดิมที่ใช้อยู่ให้มีคุณภาพมากขึ้นหรือเป็นการสร้างหลักสูตรขึ้นมาใหม่ตามความต้องการของสังคมในขณะนั้น

จิตติมา วรรณศรี (2557, น. 38) ได้กล่าวว่า การพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษานั้น เป็นงานสำคัญของการบริหารงานวิชาการ หลักสูตรเป็นพิมพ์เขียวของการจัดการศึกษาที่จะทำให้ผู้ที่เกี่ยวข้องกับสถานศึกษาได้รับทราบถึงจุดมุ่งหมาย อันแสดงถึงคุณลักษณะ คุณสมบัติของผู้สำเร็จการศึกษาจากสถานศึกษาแห่งนั้น รวมทั้งเป็นแนวทางในการจัดการศึกษาเพื่อพัฒนา หล่อหลอมและปลูกฝังผู้เรียนให้มีคุณลักษณะตามจุดมุ่งหมาย

ชุมศักดิ์ อินทร์รักษ์ (2562, น. 5) ได้กล่าวถึง การพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา หมายถึง การวิเคราะห์เอกสารหลักสูตร สาระแกนกลาง หลักสูตรสถานศึกษา ข้อมูลสภาพปัญหา ความต้องการของชุมชน วิเคราะห์ สภาพแวดล้อมและประเมินสถานศึกษาเพื่อกำหนดวิสัยทัศน์ ภารกิจ เป้าหมาย คุณลักษณะที่พึงประสงค์ โดยทุกฝ่ายมีส่วนร่วมในการจัดทำโครงสร้างหลักสูตรและสาระต่าง ๆ ที่กำหนดให้มีในหลักสูตรสถานศึกษาให้สอดคล้องกับวิสัยทัศน์ เป้าหมาย และคุณลักษณะที่พึงประสงค์ นำหลักสูตรไปใช้ในการจัดการเรียนการสอน จัดการนิเทศการใช้หลักสูตร มีการติดตามและประเมินผลการใช้หลักสูตรให้เหมาะสม ทันสมัย และมีมาตรฐาน

วาริรัตน์ แก้วอุไร (2564, น. 267) กล่าวว่า การพัฒนาหลักสูตรเป็นกระบวนการที่มีระบบเป็นเหตุเป็นผลในการปรับปรุงเปลี่ยนแปลงหลักสูตรให้ดีขึ้นเหมาะสมกับผู้เรียนและความต้องการของผู้เรียน และสภาพสังคม รวมทั้งมีการนำหลักสูตรไปใช้ และการประเมินหลักสูตรเพื่อนำผลการประเมิน

มาปรับปรุงและพัฒนาต่อไป สอดคล้องกับ สุรางค์ ธรรมโฆหาร (2564, น. 184-185) ที่ว่า การพัฒนาหลักสูตร เป็นการจัดทำหลักสูตร การปรับปรุง การเปลี่ยนแปลงแบบสูตรให้ดีขึ้น เพื่อให้เหมาะสมกับความต้องการของบุคคลและสภาพสังคม หรือเป็นการจัดทำหลักสูตรใหม่ที่ไม่มีหลักสูตรเดิมอยู่ก่อน รวมถึงการพัฒนาหลักสูตรเดิมที่มีอยู่ให้ดียิ่งขึ้น อาจมีการปรับปรุงหรือเปลี่ยนแปลงหลักสูตร

สรุปได้ว่า การพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา หมายถึง การปฏิบัติงานของครูในการวิเคราะห์หลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน มีการศึกษาข้อมูลสารสนเทศเกี่ยวกับบริบทโรงเรียนและความต้องการของชุมชนและท้องถิ่น เพื่อกำหนดวิสัยทัศน์ ภารกิจ เป้าหมาย คุณลักษณะอันพึงประสงค์ โดยการมีส่วนร่วมกับทุกฝ่ายเพื่อจัดทำโครงสร้างหลักสูตรและสาระต่างๆ โดยบูรณาการภายในและระหว่างกลุ่มสาระการเรียนรู้ สอดคล้องกับวิถีชีวิตของผู้เรียน จัดทำหลักสูตรสถานศึกษา นิเทศ ติดตามและประเมินผล ปรับปรุงและพัฒนาหลักสูตร

ด้านการพัฒนากระบวนการเรียนรู้

ความหมายของการพัฒนากระบวนการเรียนรู้

กระทรวงศึกษาธิการ (2553, น. 34) ได้กล่าวถึง แนวการปฏิบัติในการพัฒนากระบวนการเรียนรู้ไว้ ดังนี้

1. ส่งเสริมให้ครูจัดทำแผนการจัดการเรียนรู้ตามสาระและหน่วยการเรียนรู้โดยเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ
2. ส่งเสริมให้ครูจัดกระบวนการเรียนรู้ โดยจัดเนื้อหาสาระและกิจกรรมให้สอดคล้องกับความสนใจความถนัดของผู้เรียน ฝึกทักษะกระบวนการคิด การจัดการการเผชิญสถานการณ์ การประยุกต์ใช้ความรู้เพื่อป้องกันและแก้ปัญหาการเรียนรู้จากประสบการณ์จริง การส่งเสริมให้รักการอ่านและใฝ่รู้อย่างต่อเนื่อง การผสมผสานความรู้ต่าง ๆ ให้สอดคล้องกับการปลูกฝังคุณธรรม จริยธรรม ค่านิยมที่พึงงาม และคุณลักษณะที่พึงประสงค์ที่สอดคล้องกับเนื้อหาสาระกิจกรรม ทั้งนี้ โดยจัดบรรยากาศและสิ่งแวดล้อมและแหล่งเรียนรู้ให้เอื้อต่อการจัดกระบวนการเรียนรู้ และนำภูมิปัญญาท้องถิ่นหรือเครือข่ายผู้ปกครอง ชุมชน ท้องถิ่น มามีส่วนร่วมในการจัดการเรียนการสอนตามความเหมาะสม
3. จัดให้มีการนิเทศการเรียนการสอนแก่ครูในกลุ่มสาระต่าง ๆ โดยเน้นการนิเทศที่ร่วมมือช่วยเหลือกันแบบกัลยาณมิตร เช่น นิเทศแบบเพื่อนช่วยเพื่อนเพื่อพัฒนาการเรียนการสอนร่วมกันหรือแบบอื่น ๆ ตามความเหมาะสม
4. ส่งเสริมให้มีการพัฒนาครูเพื่อพัฒนากระบวนการเรียนรู้ตามความเหมาะสมจากแนวปฏิบัติในการพัฒนากระบวนการเรียนรู้

รุ่งรัชดาพร เวหะชาติ (2550, น. 11) ได้กล่าวว่า การพัฒนากระบวนการเรียนรู้ เป็นการปรับปรุงเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมจากประสบการณ์ การเรียนรู้จะเกิดขึ้นได้ดีจำเป็นต้องอาศัยสภาพการณ์สนับสนุนหลายอย่าง ในการจัดการเรียนการสอนครูจะต้องหาทางให้นักเรียนได้ผ่านประสบการณ์ที่ก่อให้เกิดการเรียนรู้มากที่สุด และเน้นกระบวนการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญหลักการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ การจัดการศึกษามีเป้าหมายที่สำคัญที่สุด คือ การจัดให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ เพื่อให้ผู้เรียนแต่ละคนได้พัฒนาตนเองสูงสุดตามกำลัง หรือตามศักยภาพของแต่ละคน โดยมีแนวคิดการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญด้านความเสมอภาคของโอกาสทางการศึกษา ขั้นพื้นฐาน ด้านมาตรฐานคุณภาพการศึกษา ด้านระบบบริหารและการสนับสนุนทางการศึกษา ด้านครู คณาจารย์ และบุคลากรทางการศึกษา ด้านหลักสูตร ด้านกระบวนการเรียนรู้ ด้านทรัพยากร และการลงทุนเพื่อการศึกษา เมืองค์ประกอบและตัวชี้วัด การจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ และใช้เทคนิคการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ผู้ที่มีความสำคัญ ก็คือ ครูเปรียบเสมือนผู้จัดการหรือผู้อำนวยความสะดวก และผู้บริหารที่จะต้องมึบทบาทในการเป็นผู้ส่งเสริมและสนับสนุน

ปรียาพร วงศ์อนุตรโรจน์ (2553, น. 53-71) ได้กล่าวว่า การพัฒนากระบวนการเรียนรู้ เป็นกระบวนการที่ทำให้พฤติกรรมเปลี่ยนแปลงไปจากเดิมอันเป็นผลมาจากการฝึกประสบการณ์ รวมถึงการสอนที่เป็นการถ่ายทอดความรู้จากครูไปสู่การเรียนการสอน ส่วนการเรียนรู้ หมายถึง กิจกรรมที่เกี่ยวข้องกับการสอน การเรียนการสอนจึงเป็นคำที่ครอบคลุมกิจกรรมในการเรียนรู้

ทิตินา แฉมมณี (2553, น. 70-71) ได้กล่าวถึง การดำเนินการพัฒนากระบวนการเรียนรู้ ให้ประสบความสำเร็จควรมีการดำเนินการ ดังนี้ ประการแรก สถานศึกษาควรส่งเสริมการเรียนรู้ของครูอย่างจริงจังในรูปแบบที่หลากหลายอย่างเพียงพอและต่อเนื่อง ประการที่สอง สถานศึกษาควรเปิดโอกาสให้ครูเข้ามามีส่วนร่วมในการพัฒนากระตุ้นให้ครูช่วยกันคิดร่วมกันวางแผน กำหนดเป้าหมายวางแผนปฏิบัติการกิจกรรมและโครงการต่าง ๆ ประการที่สาม สถานศึกษาควรใช้แนวคิดการพัฒนาทั้งโรงเรียนในการปฏิรูประบวนการเรียนรู้ ประการที่สี่ สถานศึกษาควรต้องแสวงหาแนวคิดหลักที่จะนำมาใช้พัฒนากระบวนการเรียนรู้ แนวคิดนี้ควรเป็นแนวคิดที่เหมาะสมกับสภาพการณ์ของโรงเรียนและช่วยกันหาแนวทางที่หลากหลายในการปฏิบัติตามแนวคิดนั้น ประการที่ห้า สถานศึกษาควรให้ความสำคัญกับการเตรียมการสอนของครูควรให้ความช่วยเหลือครูทั้งในด้านความรู้ในการจัดทำ แผนการสอนและการอำนวยความสะดวกเกี่ยวกับแหล่งความรู้วัสดุอุปกรณ์สื่อและเทคโนโลยีต่าง ๆ รวมไปถึงการจัดการให้ครูมีเวลาเตรียมการสอนอย่างเพียงพอ ประการที่หก สถานศึกษาควรจัดการนิเทศภายในแบบกัลยาณมิตรอย่างสม่ำเสมอ จะช่วยในการพัฒนาเป็นไปอย่างต่อเนื่อง ประการที่เจ็ด สถานศึกษาควรให้ความสำคัญกับพฤติกรรมของครูที่มีต่อผู้เรียน และควรแสวงหาวิธีการในการช่วยเหลือให้ครูเกิดความตระหนักถึงความสำคัญของความเป็นกัลยาณมิตร

กับผู้เรียน ประการที่แปด สถานศึกษาและครู ควรศึกษาปัญหาและความต้องการของผู้เรียน มีการวิเคราะห์หลักสูตรร่วมกันและพิจารณาการจัดทำหลักสูตรในเรื่องที่ผู้เรียนสนใจ และจัดกิจกรรมให้สอดคล้องกับความสนใจความถนัดและความแตกต่างของผู้เรียน ประการที่เก้า สถานศึกษา ควรสร้างความสัมพันธ์กับชุมชน และดึงชุมชนมามีส่วนร่วมในการพัฒนาให้มาก

จากการประมวลเอกสารสามารถสรุปได้ว่า การพัฒนากระบวนการเรียนรู้ หมายถึง การปฏิบัติงานวิชาการของครูในกระบวนการจัดการเรียนรู้ หรือการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ ให้สอดคล้องกับความสนใจและความถนัดผู้เรียน ตั้งแต่การวิเคราะห์หลักสูตร มาตรฐานการเรียนรู้ ผลการเรียนรู้ที่คาดหวัง ออกแบบกิจกรรมการเรียนรู้โดยเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญและจัดเตรียมสื่อที่เหมาะสม เพื่อมุ่งให้ผู้เรียนเกิดกระบวนการเรียนรู้อย่างแท้จริง ตามศักยภาพของผู้เรียน ให้มีทั้งร่างกาย จิตใจ สติปัญญา ควบคู่กับคุณธรรมจริยธรรมในการดำเนินชีวิตสามารถอยู่ในสังคมได้อย่างมีความสุข

ด้านการวัดผลและประเมินผลการเรียน

กระทรวงศึกษาธิการ (2553, น. 36) ได้กล่าวถึง การวัดผลและประเมินผลการเรียนรู้ ตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 ไว้ว่า เป็นกระบวนการเก็บรวบรวม ตรวจสอบตีความผลการเรียนรู้และพัฒนาการด้านต่างๆ ของผู้เรียนตามมาตรฐานการเรียนรู้ และตัวชี้วัดของหลักสูตรนำผลไปปรับปรุงพัฒนาการจัดการเรียนรู้ และใช้เป็นข้อมูลสำหรับการตัดสินใจ ผลการเรียนรู้สถานศึกษาต้องมีกระบวนการจัดการที่เป็นระบบ เพื่อให้การดำเนินการวัดและประเมินผลการเรียนรู้เป็นไปอย่างมีคุณภาพและประสิทธิภาพ ผลการประเมินตรงตามสภาพความรู้ความสามารถที่แท้จริงของผู้เรียน ถูกต้องตามหลักการวัดผลประเมินผลการเรียนรู้ รวมทั้งสามารถรองรับการประเมินภายในและการประเมินภายนอกตามระบบประกันคุณภาพการศึกษาได้สถานศึกษา ต้องกำหนดหลักการวัดผลและประเมินผลการเรียนรู้ เพื่อเป็นแนวทางการตัดสินใจเกี่ยวกับการวัดผล และประเมินผลการเรียนรู้ของสถานศึกษา โดยหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พ.ศ. 2551 ได้กำหนดการวัดผลและประเมินผล 4 ประเภท คือ การวัดและประเมินผลการเรียนรู้ตามกลุ่มสาระการเรียนรู้ การประเมินการอ่าน คิดวิเคราะห์ และเขียน การประเมินคุณลักษณะอันพึงประสงค์ การประเมินกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (2553ข, น. 18-31) ได้กำหนดระเบียบวัดและประเมินผลในคู่มือการปฏิบัติงานข้าราชการครู ประการแรก กำหนดระเบียบวัดผลและประเมินผล ประการที่สอง ภาระการวัดผลและการประเมินผลการเรียนรู้ตามกลุ่มสาระการเรียนรู้ 8 กลุ่มสาระ ได้แก่ ครูผู้สอนเป็นผู้ประเมินและตัดสินผลการเรียนเป็นรายวิชา โดยประเมินตามผลการเรียนรู้ที่คาดหวัง (มาตรฐานชั้นปี) ดำเนินการประเมินผลก่อนเรียนเพื่อตรวจสอบ ปรับปรุง

พื้นฐานของผู้เรียน ประเมินผลระหว่างเรียน หลังการเรียน และปลายปี เพื่อนำผลไปตัดสินการผ่าน ผลการเรียนรู้อย่างที่คาดหวังและตัดสินผลการเรียนรายวิชา โดยเลือกวิธีการประเมิน เครื่องมือ การประเมินอย่างหลากหลายเน้นการประเมินสภาพจริง ครอบคลุมสาระและเหมาะสมกับ ธรรมชาติ ของผู้เรียน การซ่อมเสริม ปรับปรุงแก้ไขผลการเรียนของผู้เรียนที่ไม่ผ่านเกณฑ์ การประเมิน และส่งเสริมผู้เรียนที่ผ่านเกณฑ์การประเมินให้พัฒนาการประเมินให้พัฒนาสูงสุด เพิ่มความสามารถ การตัดสินการผ่านรายวิชาตามเกณฑ์การผ่านผลการเรียนรู้อย่างที่คาดหวัง (มาตรฐานชั้นปี) ที่กำหนด และ ประเมินให้ระดับผลการเรียนจากคะแนนการประเมินการผ่าน ผลการเรียนที่คาดหวังทุกข้อร่วมกัน การจัดการเรียนซ่อมเสริม และเรียนซ้ำรายวิชาที่ไม่ผ่าน การตัดสินผลการเรียนและให้ประชุม พิจารณาให้ผู้เรียนที่มีผลการเรียนทุกรายวิชามีระดับการเรียนเฉลี่ยไม่ถึง “1” ให้เรียนซ้ำชั้น และ ผู้บริหารสถานศึกษาเป็นผู้อนุมัติผลการประเมิน และตัดสินผลการเรียน การประเมินกิจกรรมพัฒนา ผู้เรียน โดยครูผู้ควบคุมกิจกรรมเป็นผู้ประเมิน และตัดสินกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนเป็นรายกิจกรรม ประเมินกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนใน 2 ด้าน คือ การผ่านจุดประสงค์ของกิจกรรมและการมีส่วนร่วม ในกิจกรรม โดยพิจารณาจากจำนวน เวลาเรียนที่เข้าร่วมกิจกรรม ตัดสินผลการปฏิบัติกิจกรรมเป็น 2 ระดับ คือ ผ่านและไม่ผ่าน โดยผู้ได้รับการตัดสินให้ผ่านจะต้องผ่านเกณฑ์การประเมินทั้ง 2 ด้าน และประเมินและตัดสินกิจกรรมการผ่านช่วงชั้นตามเกณฑ์ที่สถานศึกษากำหนด (ผู้บริหารสถานศึกษา เป็นผู้อนุมัติผลการประเมินและตัดสินการปฏิบัติกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน) การประเมินคุณลักษณะ อันพึงประสงค์ ร่วมเป็นคณะกรรมการพัฒนาและประเมินคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของสถานศึกษา จากผู้ที่เกี่ยวข้องทุกฝ่าย กำหนดคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของสถานศึกษา กำหนดแนวการดำเนินการ เป็นรายคุณธรรม โดยประเมินทั้งในห้องเรียนและนอกห้องเรียน ดำเนินการประเมินและสรุปผล เป็นรายปี การประเมินให้ผู้เรียนทราบและปรับปรุงแก้ไขข้อบกพร่อง และประเมินผ่านช่วงชั้นตามเกณฑ์ ที่สถานศึกษา กำหนด การประเมินการอ่าน คิดวิเคราะห์ และเขียน โดยร่วมเป็นคณะกรรมการบริหาร หลักสูตรและวิชาการกำหนดมาตรฐานเกณฑ์แนวทางการประเมินและการซ่อมเสริม ผู้เรียนที่ไม่ผ่าน การประเมินผลช่วงชั้น ประกาศแนวทางและวิธีการประเมิน แต่งตั้งคณะกรรมการประเมินดำเนินการ ประเมินปลายปีและประเมินผ่านช่วงชั้น และผู้บริหารอนุมัติผลการประเมิน การประเมินผลสัมฤทธิ์ ทางการเรียนระดับชาติ โดยเตรียมตัวผู้เรียนให้มีความพร้อมที่จะรับการประเมิน เตรียมตัวบุคลากร สถานที่ และอำนวยความสะดวก ในการรับการประเมิน สร้างความตระหนัก ความเข้าใจ และความสำคัญ แก่ครูและผู้เรียน และนำผลการประเมินมาพัฒนา ปรับปรุงคุณภาพการจัดการศึกษาของสถานศึกษา ประการที่สาม การพัฒนาเครื่องมือวัดและประเมินผล คือ เข้ารับการอบรมพัฒนาการจัดสร้าง เครื่องมือวัดและประเมินผล เพื่อให้ครูได้มีความรู้ความเข้าใจ จัดสร้างเครื่องมือวัดและประเมินผล ให้สอดคล้องกับผลการเรียนที่คาดหวัง (มาตรฐานชั้นปี) สาระการเรียนรู้กิจกรรมการเรียนรู้อย่างที่

สภาพผู้เรียน นำเทคโนโลยีมาประยุกต์ใช้ในการสร้างเครื่องมือ และใช้เป็นเครื่องมือวัดผล และประเมินผล พัฒนาปรับปรุงให้มีคุณภาพและมาตรฐาน

พิชิต ฤทธิ์จรูญ (2552, น. 3-5) ให้กล่าวว่า การวัดเป็นกระบวนการกำหนด ตัวเลขหรือสัญลักษณ์ให้กับบุคคล สิ่งของ หรือเหตุการณ์อย่างมีกฎเกณฑ์เพื่อให้ได้ข้อมูลที่แทนปริมาณหรือคุณภาพของคุณลักษณะที่จะวัด ส่วนการประเมินผลการเรียนรู้เป็นการตัดสินคุณค่า หรือคุณภาพของผลที่ได้จากการวัดโดยเปรียบเทียบกับผลการวัดอื่น ๆ หรือเกณฑ์ที่ตั้งไว้ สอดคล้องกับ สันติ บุญภิรมย์ (2552, น. 113) ที่กล่าวว่า การวัดและประเมินผล เป็นกระบวนการที่เกิดจากการนำข้อมูลที่มาทำการพิจารณาตัดสินใจอย่างเป็นระบบให้ครอบคลุม เพื่อหาข้อสรุปด้วยคุณธรรม และการประเมินผลจะเกิดขึ้นได้ก็ต่อเมื่อมีการวัด ส่วนการประเมินผล คือ ข้อมูลที่แสดงให้เห็นเป็นประจักษ์ได้มาจากการวัดรูปแบบต่าง ๆ มาใช้ในการพิจารณาตัดสินที่เป็นระบบ รูปแบบที่แน่นอนและเชื่อถือได้ว่าเป็นธรรม

รุ่งรัชดาพร เวหะชาติ (2550, น. 99) ได้อธิบายว่า การวัด หมายถึง กระบวนการที่กำหนดจำนวนตัวเลขให้กับวัตถุสิ่งของหรือบุคคลตามความมุ่งหมายละเอียดเปรียบเทียบลักษณะความแตกต่างที่ปรากฏอยู่ในสิ่งนั้น เช่น การวัดความสามารถของสมองด้านต่าง ๆ การวัดคุณสมบัติทางกายภาพ เช่น น้ำหนักขนาดของวัตถุผลที่ได้จากการวัดเป็นจำนวนตัวเลข จุดมุ่งหมายของการวัดผลนั้นเป็นการตรวจสอบการสอนของครูอาจารย์ และการเรียนของผู้เรียน ในด้านการเรียนรู้ 3 ด้าน คือ ด้านความรู้ความเข้าใจ ด้านทักษะปฏิบัติ และด้านเจตคติ

สรุปได้ว่า การวัดและประเมินผลการเรียนรู้ หมายถึง ครูดำเนินการตามข้อกำหนดระเบียบแนวทางปฏิบัติเกี่ยวกับการวัดผล และประเมินผลของสถานศึกษาให้สอดคล้องกับมาตรฐานการศึกษา โดยมีการจัดทำแผนการวัดผลประเมินผลการเรียนรู้ โดยเน้นสภาพจริง และพัฒนาเครื่องมือวัดผล และประเมินผลให้ได้มาตรฐาน โดยให้สอดคล้องหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน จัดทำเอกสารหลักฐานให้เป็นไปตามระเบียบการวัดและการประเมินผลของโรงเรียน อนุมัติผลการเรียน ประเมินผลการเรียนด้านต่าง ๆ ด้วยวิธีที่หลากหลาย เน้นการประเมินตามสภาพจริงการเรียนรู้ จัดระบบสารสนเทศด้านการวัดผลประเมินผลการเรียนรู้ และอนุมัติผลการเรียนทุกช่วงชั้น

ด้านการพัฒนาสื่อ นวัตกรรม และเทคโนโลยีทางการศึกษา

ปรียาพร วงศ์อนุตรโรจน์ (2553, น. 207) กล่าวว่า การพัฒนาและใช้สื่อเทคโนโลยีทางการศึกษามาใช้การเรียนการสอน เพื่อให้การเรียนการสอนมีคุณภาพมากยิ่งขึ้น ทำให้เกิดประสิทธิภาพทางวิชาการ สื่อการสอนปัจจุบันมีหลายประเภท ขึ้นกับสถานศึกษาที่จะเลือกให้เหมาะสมกับสภาพของสถานศึกษา

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (2552, น. 32) ได้กล่าวถึง การพัฒนาสื่อ นวัตกรรม เทคโนโลยีทางการศึกษา เป็นบทบาทหน้าที่ของครู ดังนี้ 1) ศึกษา สำรวจ วิเคราะห์ สภาพปัญหา การจัดหา การเลือก การใช้ และการประเมิน คุณภาพสื่อ นวัตกรรม และเทคโนโลยี เพื่อการศึกษา เพื่อใช้จัดการเรียนการสอนและการบริหารงาน วิชาการของสถานศึกษา ในทุกกลุ่มสาระการเรียนรู้สำหรับเด็กปกติและเด็กพิการเรียนร่วม จัดหาสื่อและเทคโนโลยีที่ทันสมัยอย่างหลากหลาย เพื่อใช้ในการเรียนการสอน และการพัฒนางานด้านวิชาการ เลือกใช้สื่อและเทคโนโลยีที่ผ่านการประเมินคุณภาพทางวิชาการจากคณะกรรมการของสถานศึกษา คณะกรรมการของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา และหรือกระทรวงศึกษาธิการแล้ว โดยดำเนินการคัดเลือกในรูปของคณะกรรมการและประเมินการใช้สื่ออย่างสม่ำเสมอ ผลิต พัฒนาสื่อ นวัตกรรม การเรียนการสอน รวมทั้งประเมินคุณภาพสื่อเพื่อเลือกใช้ ประกอบการเรียนการสอนทุกกลุ่มสาระการเรียนรู้ มีส่วนร่วมในการพัฒนาศูนย์สื่อ นวัตกรรม เทคโนโลยีเพื่อการศึกษาในสถานศึกษา ประสานความร่วมมือในการผลิต จัดหา พัฒนา และแลกเปลี่ยนการใช้สื่อ นวัตกรรม และเทคโนโลยีเพื่อการศึกษาที่ทันสมัย สำหรับใช้จัดการเรียนการสอนและพัฒนางานด้านวิชาการ กับสถานศึกษา เขตพื้นที่การศึกษา ผู้ปกครอง องค์กรในท้องถิ่น รวมทั้งหน่วยงานและสถาบันอื่น ๆ ประเมินผลการผลิต จัดหา พัฒนา และใช้สื่อ นวัตกรรม และเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา อย่างต่อเนื่อง เผยแพร่สื่อ นวัตกรรม และเทคโนโลยีเพื่อการศึกษาที่ครูผลิตและพัฒนาให้เพื่อนครู สถาบันการศึกษา ทั้งภายในและภายนอก เขตพื้นที่การศึกษาได้ใช้ประโยชน์ต่อการเรียนการสอน และการพัฒนาวิชาชีพครูอย่างมีประสิทธิภาพ

กระทรวงศึกษาธิการ (2556, น. 49) กล่าวถึง การพัฒนาและใช้สื่อเทคโนโลยี ดังนี้ 1) จัดให้มีการร่วมกันกำหนดนโยบาย วางแผนในเรื่องการจัดหาและพัฒนาสื่อการเรียนรู้และเทคโนโลยีเพื่อการศึกษาของสถานศึกษา 2) พัฒนาบุคลากรในสถานศึกษาในเรื่องเกี่ยวกับพัฒนาสื่อการเรียนรู้และเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา จัดตั้งเครือข่ายทางวิชาการ ชมรมวิชาการเพื่อเป็นแหล่งเรียนรู้ของสถานศึกษา 3) มุ่งเน้นพัฒนาและใช้สื่อเทคโนโลยีทางการศึกษา และนำมาใช้จริง เพื่อสร้างองค์ความรู้ใหม่ ๆ จัดหาแหล่งเรียนรู้ที่มีประสิทธิภาพ 4) พัฒนาห้องสมุดของสถานศึกษาให้เป็นแหล่งเรียนรู้ของสถานศึกษาและชุมชน 5) นิเทศ ติดตาม และประเมินผลการปฏิบัติงานของบุคลากร ในการจัดหาผลิตใช้พัฒนา สื่อ และเทคโนโลยีทางการศึกษา

สรุปได้ว่า การพัฒนาสื่อ นวัตกรรม และเทคโนโลยีทางการศึกษา หมายถึง การปฏิบัติงานของครูในการวางแผน การจัดหา การเลือก การใช้ การผลิตพัฒนาสื่อ เทคโนโลยีที่ทันสมัยอย่างหลากหลาย และประสานความร่วมมือกับหน่วยงานภายในภายนอกในการผลิต จัดหา พัฒนา และแลกเปลี่ยนการใช้สื่อ นวัตกรรม และเทคโนโลยีเพื่อการศึกษาที่ทันสมัย ตลอดจนประเมินผล การผลิต จัดหา พัฒนา และใช้สื่อ นวัตกรรม และเทคโนโลยีเพื่อการศึกษาอย่างต่อเนื่อง และครู

มีการเผยแพร่สื่อ นวัตกรรม และเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา ทั้งภายในและภายนอกเขตพื้นที่การศึกษา ได้ใช้ประโยชน์ต่อการเรียนการสอน และการพัฒนาวิชาชีพครูอย่างมีประสิทธิภาพ

ด้านการนิเทศการศึกษา

การนิเทศการศึกษา (Supervision) เป็นกระบวนการทำงานและความร่วมมือระหว่าง ผู้นิเทศกับผู้รับการนิเทศ เพื่อประสิทธิภาพอันสูงสุดในการเรียนของนักเรียน การนิเทศเป็น การกระตุ้นให้การทำงานประสบผลสำเร็จ ซึ่งมีนักวิชาการได้ให้ความหมายไว้ดังนี้

วัชร เล่าเรียนดี (2554, น. 3) ได้กล่าวว่า การนิเทศการศึกษา หมายถึง กระบวนการ ปฏิบัติงานร่วมกันด้วยการช่วยเหลือสนับสนุน ส่งเสริมกันระหว่างผู้ให้การนิเทศและผู้รับการนิเทศ หรือระหว่างเพื่อนครู เพื่อพัฒนาหรือปรับปรุงคุณภาพการจัดการศึกษาและการจัดการเรียนการสอน ของครู เพื่อให้ได้มาซึ่งประสิทธิผลในการเรียนของนักเรียน

จอมพงศ์ มงคลวนิช (2555, น. 3) การนิเทศการศึกษา หมายถึง กระบวนการทำงาน ร่วมกันของผู้บริหารกับบุคลากรภายในสถานศึกษา ซึ่งต้องร่วมมือกันช่วยเหลือกันและกัน เพื่อปรับปรุงและพัฒนาคุณภาพ การปฏิบัติงานของครู เพื่อให้เกิดผลสัมฤทธิ์ของนักเรียนสูงขึ้น ตามจุดมุ่งหมายที่สถานศึกษาคาดหวังไว้

แฮริส (Harris, 1985) มีความเห็นว่า การนิเทศการศึกษา คือ สิ่งที่บุคลากรในโรงเรียน กระทำกับบุคคลหรือสิ่งของเพื่อมุ่งหมายในการคงไว้หรือเปลี่ยนแปลงการดำเนินงานของโรงเรียน ให้เป็นไปตามแนวทางที่จะส่งอิทธิพลให้บรรลุจุดมุ่งหมายหลักการสอนของโรงเรียน นั่นคือ การนิเทศ การศึกษา มุ่งให้เกิดผลต่อผู้เรียนโดยผ่านบุคคลและวัสดุ

ปริยาพร วงศ์อนุตรโรจน์ (2553, น. 223) ได้อธิบายว่า การนิเทศการศึกษา เป็นกระบวนการ จัดบริหารการศึกษา เพื่อชี้แนะให้ความช่วยเหลือและความร่วมมือกับครูและบุคลากรที่เกี่ยวข้องกับ การจัดการศึกษาเพื่อปรับปรุงการเรียนการสอนของครูและเพิ่มคุณภาพของบทเรียนให้เป็นไปตาม จุดมุ่งหมายของการศึกษา สอดคล้องกับ รุ่งชัชดาพร เวหะชาติ (2557, น. 22) ที่ได้กล่าวว่า การนิเทศ การศึกษา เป็นการกระตุ้นครูให้ใช้เทคนิควิธีการใหม่ ๆ ทางการสอน ให้เกิดการคิดสร้างสรรค์ การปรับปรุง ส่งเสริม ลักษณะความเป็นผู้นำทางด้านบริหารและด้านวิชาการทางการศึกษา ที่มีลักษณะการนำจะต้องมาจากกลุ่มคณะ มิใช่เกิดจากบุคคลหนึ่งบุคคลใด อำนาจการตัดสินใจ ควบมาจากคณะบุคคลให้เกิดความน่าเชื่อถือเชื่อมั่นในความสามารถการฝึกความเป็นผู้นำให้เกิดกับครู และบุคคลอื่น ในปีเดียวกัน ชุมศักดิ์ อินทร์รักษ์ (2562, น. 207) ได้อธิบายว่า การนิเทศ หมายถึง กระบวนการในการจัดกิจกรรมอันนำไปสู่จุดหมายปลายทางที่พึงประสงค์และเป็นการแสดงถึง กิจกรรมการนิเทศที่เป็นไปในทางการให้คำปรึกษาช่วยเหลือปรับปรุงการเรียนการสอน เพื่อให้ได้ มาตรฐานที่กำหนดในการประกันคุณภาพ

หน่วยศึกษานิเทศก์ สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (2562, น. 2) ให้ความหมายว่า การนิเทศการศึกษา เป็นกระบวนการที่มีจุดมุ่งหมายเพื่อช่วยเหลือ ชี้แนะ และ พัฒนางานให้ประสบความสำเร็จทันต่อสภาพการเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้น อีกทั้งเป็นองค์ประกอบสำคัญ ที่ช่วยเหลือสนับสนุนกระบวนการบริหาร และกระบวนการเรียนการสอนให้มีคุณภาพ

สรุปได้ว่า การนิเทศการศึกษา หมายถึง ครูมีการกำหนดแนวทางหรือกระบวนการพัฒนา คุณภาพการจัดการเรียนการสอนในหลายรูปแบบเพื่อให้ผู้เรียนมีคุณภาพตามเกณฑ์มาตรฐาน ที่กำหนด รวมถึงการให้ความช่วยเหลือ คำแนะนำ ความร่วมมือจากผู้บริหารสถานศึกษา ครู และ บุคคลที่เกี่ยวข้องกับการจัดการศึกษาเพื่อปรับปรุงการสอนของครูให้เป็นไปตามจุดมุ่งหมายของ การศึกษาและเพื่อให้ผู้เรียนได้มีความรู้ ความสามารถ ประสบการณ์ ครบถ้วนตามหลักสูตร สถานศึกษาที่กำหนด

จากการศึกษาการปฏิบัติงานวิชาการของครูทั้ง 5 ด้าน ดังกล่าว คาดว่ามีความสัมพันธ์กับ สมรรถนะของครูทั้ง 5 ด้าน ถ้าครูมีสมรรถนะดังกล่าวในระดับสูง อาจส่งผลถึงการปฏิบัติงานวิชาการ ที่มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น

แนวคิด ทฤษฎีเกี่ยวกับสมรรถนะของครู

ความหมายของสมรรถนะของครู

นักวิชาการทั้งในและต่างประเทศได้ให้ความสนใจศึกษาเกี่ยวกับสมรรถนะและให้คำจำกัด ความและความหมายไว้ ดังนี้

สำนักงานคณะกรรมการข้าราชการพลเรือน (2552, น. 3) กล่าวว่า สมรรถนะ เป็นคุณลักษณะ เชิงพฤติกรรมที่เป็นผลมาจากความรู้ ทักษะ ความสามารถ หรือลักษณะอื่น ๆ ที่ทำให้บุคคลสามารถ สร้างผลงานได้โดดเด่นกว่าเพื่อนร่วมงานอื่น ๆ ในองค์กร ซึ่งสอดคล้องกับ สำนักงานคณะกรรมการ การศึกษาขั้นพื้นฐาน (2553ก, น. 24) ที่กล่าวว่า สมรรถนะเป็นคุณลักษณะของบุคคลเกี่ยวกับ ผลการปฏิบัติงาน ประกอบด้วยความรู้ ทักษะ ความสามารถ และคุณลักษณะอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้องกับการ ทำงาน และเป็นคุณลักษณะเชิงพฤติกรรมที่ทำให้บุคลากรในองค์กรปฏิบัติงานได้ผลงานที่โดดเด่น กว่าคนอื่น ๆ ในสถานการณ์ที่หลากหลาย ซึ่งเกิดจากแรงผลักดันเบื้องต้น อุปนิสัย ภาพลักษณ์ภายใน และบทบาทที่แสดงออกต่อสังคมที่แตกต่างกัน ทำให้แสดงพฤติกรรมการทำงานที่ต่างกัน ต่อมา พพรวิทย์ จันทรศิริสิริ (2554) ได้อธิบายถึง สมรรถนะว่า เป็นคุณสมบัติ ความสามารถและพฤติกรรม ที่มีความเหมาะสมกับงานที่ปฏิบัติ และสามารถประยุกต์ใช้ความสามารถดังกล่าวจนปฏิบัติงาน ได้ประสบผลสำเร็จได้อย่างมีประสิทธิภาพ ในส่วนของ สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา (2560, น. 9) ได้ให้ความหมายของสมรรถนะไว้ว่าเป็น ความสามารถของบุคคลในการนำความรู้ ทักษะ และ

คุณลักษณะเฉพาะของตน มาประยุกต์ใช้ในงานหรือสถานการณ์เพื่อแก้ปัญหา และประสบความสำเร็จในการทำงานและการดำรงชีวิต

ในส่วนของนักวิชาการต่างประเทศได้ให้ความหมายและคำนิยามของสมรรถนะไว้ ดังนี้ แมคเคลแลนด์ (McClelland, 1975) ได้กล่าวว่า Competency คือ บุคลิกลักษณะที่ซ่อนอยู่ภายในตัวบุคคล ที่สามารถผลักดันให้บุคคลนั้นสามารถสร้างผลการปฏิบัติงานที่ดีในงานที่ตนเองรับผิดชอบ ประกอบด้วย ความรู้ (Knowledge) ทักษะ (Skill) ความสามารถ (Ability) และคุณลักษณะอื่น (Other Characteristics) ที่เกี่ยวข้องในการทำงาน และคุณลักษณะเชิงพฤติกรรมที่ทำให้บุคคลสามารถปฏิบัติงานได้ผลงานโดดเด่นกว่าคนอื่น ต่อมา โบยาทซิส (Boyatzis, 1982, p. 58) ได้อธิบายว่า สมรรถนะ หมายถึง คุณลักษณะพื้นฐานของบุคคลที่เป็นตัวกำหนดพฤติกรรมของบุคคลที่มีความมุ่งมั่นให้ประสบผลสำเร็จตามที่ต้องการในการทำงานภายใต้สภาพแวดล้อมขององค์กร ซึ่งกล่าวได้สอดคล้องกับสเปนเซอร์และสเปนเซอร์ (Spencer & Spencer, 1993, p. 19) ได้กล่าวว่า สมรรถนะ หมายถึง คุณลักษณะของบุคคลที่มีความสัมพันธ์เชิงเหตุและผลต่อความมีประสิทธิภาพของเกณฑ์ที่ใช้หรือการปฏิบัติงานที่ได้ผลการทำงานที่ดีขึ้นกว่าเดิม

กู๊ด (Good, 1973) อธิบายความหมาย สมรรถนะครู ว่าหมายถึง ทักษะ มโนทัศน์ และเจตคติที่ครูจะต้องมีในการทำงานทุกชนิดและสามารถนำวิธีการและความรู้พื้นฐานไปประยุกต์ให้กับสถานการณ์ที่ตนปฏิบัติอยู่ได้ และก่อให้เกิดการพัฒนาผู้เรียนทั้งด้านร่างกาย จิตใจ อารมณ์ และสังคม

จากการประมวลเอกสารสามารถ สรุปได้ว่า สมรรถนะของครู หมายถึง คุณลักษณะของครู ที่แสดงออกถึงการมีความรู้ ทักษะ ความสามารถ รวมถึงคุณลักษณะอื่นๆ ที่เกี่ยวข้องกับการปฏิบัติงาน และการแก้ปัญหาต่าง ๆ จนทำให้งานของครูประสบผลสำเร็จตามวัตถุประสงค์ที่กำหนดไว้

ประเภทของสมรรถนะของครู

สำนักงานคณะกรรมการข้าราชการพลเรือน (2552, น. 4-28) ได้กำหนดการกำหนดสมรรถนะในราชการพลเรือน สมรรถนะหลัก ประกอบด้วย 5 ด้าน คือ การมุ่งผลสัมฤทธิ์ (Achievement Motivation) การบริการที่ดี (Service Mind) การสั่งสมความเชี่ยวชาญในงาน (Expertise) จริยธรรม (Integrity) และ ความร่วมแรงร่วมใจ (Teamwork)

สำนักงานคณะกรรมการข้าราชการพลเรือน (2552, น. 26-38) ได้กำหนดสมรรถนะครูไว้ 2 ประการ คือ ประการแรก สมรรถนะหลัก 5 ประการ คือ ด้านการมุ่งผลสัมฤทธิ์ เป็นความมุ่งมั่นในการปฏิบัติงานในหน้าที่ให้มีคุณภาพ ถูกต้อง ครบถ้วนสมบูรณ์มีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ โดยมีการวางแผน กำหนดเป้าหมาย ติดตามประเมินผลการปฏิบัติงาน และปรับปรุงพัฒนาประสิทธิภาพ และผลงานอย่างต่อเนื่อง ด้านการบริการที่ดี เป็นความตั้งใจและความเต็มใจในการให้บริการและการปรับปรุงระบบบริการให้มีประสิทธิภาพอย่างต่อเนื่องเพื่อตอบสนองความต้องการของผู้รับบริการ

ด้านการพัฒนาตนเอง เป็นการศึกษาค้นคว้าหาความรู้ ติดตามและแลกเปลี่ยนเรียนรู้องค์ความรู้ใหม่ ๆ ทางวิชาการและวิชาชีพ มีการสร้างองค์ความรู้และนวัตกรรม เพื่อพัฒนาตนเอง และพัฒนางาน ด้านการทำงานเป็นทีม เป็นการให้ความร่วมมือช่วยเหลือสนับสนุน เสริมแรงให้กำลังใจแก่เพื่อนร่วมงาน การปรับตัวเข้ากับผู้อื่น หรือทีมงาน แสดงบทบาทการเป็นผู้นำหรือผู้ตามได้อย่างเหมาะสมในการทำงานร่วมกับผู้อื่น เพื่อสร้างและดำรงสัมพันธภาพของสมาชิก ตลอดจนเพื่อพัฒนา การจัดการศึกษาให้บรรลุผลสำเร็จตามเป้าหมาย ด้านจริยธรรม และจรรยาบรรณวิชาชีพครู เป็นการประพฤติปฏิบัติตนถูกต้องตาม หลักคุณธรรม จริยธรรม จรรยาบรรณวิชาชีพครู เป็นแบบอย่างที่ดีแก่ผู้เรียน และสังคม เพื่อสร้างความศรัทธาในวิชาชีพครู ประการที่สอง สมรรถนะประจำสายงาน ประกอบด้วย 6 ด้าน ได้แก่ การออกแบบการเรียนรู้ การพัฒนาผู้เรียน การบริหารจัดการชั้นเรียน การวิเคราะห์ สังเคราะห์ และการวิจัยเพื่อพัฒนาผู้เรียน ภาวะผู้นำครู การสร้างความสัมพันธ์และความร่วมมือกับชุมชนเพื่อการจัดการเรียนรู้

กิริติ ยศยงยิ่ง (2550, น. 10) ได้แบ่งประเภทของสมรรถนะพิจารณาจากที่มาและพัฒนาการของสมรรถนะ ประกอบด้วยสมรรถนะ 2 ประเภทใหญ่ ๆ ดังนี้ ประการแรกสมรรถนะขององค์กร เป็นสิ่งที่แสดงให้เห็นว่า องค์กรมีความสามารถหลักในการดำเนินธุรกิจ หรือดำเนินกิจกรรมขององค์กร ประการที่สอง สมรรถนะของทรัพยากรมนุษย์คือ พฤติกรรมการแสดงออก การใช้องค์ความรู้ ทักษะในการปฏิบัติงาน และการเรียนรู้บทบาทหน้าที่ความรับผิดชอบในการปฏิบัติงานของบุคลากร ในองค์กรเพื่อสนับสนุนสมรรถนะขององค์กรให้การดำเนินธุรกิจหรือกิจกรรมขององค์กรประสบความสำเร็จ

พิมพ์พันธ์ เตชะคุปต์ และพรทิพย์ แข็งขัน (2551, น. 28-31) ได้สังเคราะห์สมรรถนะของครู 16 ด้าน คือ ประการแรกสมรรถนะด้านความรู้ในเนื้อหาวิชาที่สอน ประการที่สอง สมรรถนะด้านการสื่อสารและการใช้ภาษา ครูสามารถใช้ทักษะในการฟังการพูด การอ่านและการเขียนภาษาไทย การฟัง การพูด การอ่าน และการเขียนภาษาอังกฤษ หรือภาษาต่างประเทศอื่น การใช้คอมพิวเตอร์ พื้นฐาน ประการที่สาม สมรรถนะด้านการพัฒนาหลักสูตร ประการที่สี่ สมรรถนะด้านการจัดการเรียนรู้ ประการที่ห้าสมรรถนะด้านการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ประการที่หก สมรรถนะด้านบริหารจัดการชั้นเรียน ประการที่เจ็ด สมรรถนะด้านการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศและนวัตกรรมทางการศึกษาในการ จัดการเรียนรู้อื่นๆ ประการที่แปด สมรรถนะด้านการวิจัยเพื่อพัฒนาการเรียน การสอน ประการที่เก้า สมรรถนะด้านการวิจัยเพื่อพัฒนา การเรียนการสอน ประการที่สิบ สมรรถนะด้านจิตวิทยาสำหรับครู ประการที่สิบเอ็ด สมรรถนะด้านการสร้างความสัมพันธ์กับชุมชน ประการที่สิบสอง สมรรถนะด้านคุณธรรม จริยธรรมและจรรยาบรรณวิชาชีพ ประการที่สิบสาม สมรรถนะด้านภาวะผู้นำ และการทำงานเป็นทีม ประการที่สิบสี่ สมรรถนะด้านการพัฒนาตนเองและวิชาชีพ ประการที่สิบห้า

สมรรถนะด้านการพัฒนาคุณลักษณะของผู้เรียน ประการที่สิบหก สมรรถนะด้านการคิด วิเคราะห์ สังเคราะห์ ครูสามารถวิเคราะห์สภาพปัญหา จุดแข็ง จุดอ่อนของสถานศึกษา วิเคราะห์ตนเอง และวิเคราะห์สังเคราะห์องค์ความรู้เพื่อนำใช้พัฒนาตนเองและพัฒนางาน

เจริญวิทย์ สมพงษ์ธรรม (2553, น. 64) ได้แบ่งประเภทของสมรรถนะออกเป็น 2 ประเภท ดังนี้ ประเภทแรก สมรรถนะหลัก เป็นคุณลักษณะร่วมกันของข้าราชการพลเรือน โดยทั้งระบบ เพื่อหล่อหลอมค่านิยมและพฤติกรรมที่พึงประสงค์ร่วมกัน ประกอบด้วย สมรรถนะด้านการมุ่งผลสัมฤทธิ์ ด้านการบริการที่ดี ความเชี่ยวชาญในอาชีพ จริยธรรม และความร่วมมือร่วมใจเป็นทีม ประเภทที่สอง สมรรถนะประจำกลุ่มงาน เป็นสมรรถนะที่กำหนดเฉพาะสำหรับกลุ่มงานเพื่อสนับสนุนให้ข้าราชการแสดงพฤติกรรมที่เหมาะสมกับหน้าที่และส่งเสริมให้ปฏิบัติการกิจในหน้าที่ได้ดียิ่งขึ้น ซึ่งกำหนดให้ทุกกลุ่มงานมี 3 สมรรถนะ ได้แก่ การมุ่งผลสัมฤทธิ์ การบริการที่ดีและความเชี่ยวชาญในอาชีพ ยกเว้น กลุ่มงานนักบริหารระดับสูงมี 5 สมรรถนะตามสมรรถนะหลัก

จากการประมวลเอกสาร สามารถสรุปได้ว่า ประเภทของสมรรถนะของครูแบ่งออกเป็น 2 ประเภท คือ ประเภทแรก สมรรถนะหลัก ประกอบด้วย ด้านการมุ่งผลสัมฤทธิ์ ด้านการบริการที่ดี ด้านการพัฒนาตนเอง ด้านการทำงานเป็นทีม ด้านจริยธรรม และจรรยาบรรณวิชาชีพครู ประเภทที่สอง สมรรถนะประจำสายงาน ประกอบด้วย ด้านการออกแบบการเรียนรู้ ด้านการพัฒนาผู้เรียน ด้านการบริหารจัดการชั้นเรียน ด้านการวิเคราะห์ สังเคราะห์ และการวิจัยเพื่อพัฒนาผู้เรียน ด้านภาวะผู้นำครู ด้านการสร้างความสัมพันธ์และความร่วมมือกับชุมชนเพื่อการจัดการเรียนรู้

สมรรถนะของครู

ในส่วนของการวิจัยนี้ จะกล่าวถึงสมรรถนะของครูตามแนวทางของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (2553ก, น. 24-30) ที่กำหนดไว้ในคู่มือการประเมินสมรรถนะของครู ทั้ง 5 ด้าน คือ 1) ด้านการมุ่งผลสัมฤทธิ์ในการปฏิบัติงาน 2) ด้านการบริการที่ดี 3) ด้านการพัฒนาตนเอง 4) ด้านการทำงานเป็นทีม 5) ด้านจริยธรรม และจรรยาบรรณวิชาชีพครู จะนำเสนอรายละเอียดตามลำดับดังต่อไปนี้

1. ด้านการมุ่งผลสัมฤทธิ์ในการปฏิบัติงาน

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (2553ก, น. 7) ให้ความหมายของการมุ่งผลสัมฤทธิ์ หมายถึง ความมุ่งมั่นจะปฏิบัติราชการให้ดีหรือให้เกินมาตรฐานที่มีอยู่ โดยมาตรฐานนี้อาจเป็นผลการปฏิบัติงานที่ผ่านมาของตนเอง หรือเกณฑ์วัดผลสัมฤทธิ์ที่ส่วนราชการกำหนดขึ้น อีกทั้งยังหมายรวมถึงสร้างสรรค์พัฒนาผลงาน หรือกระบวนการการปฏิบัติงานตามเป้าหมายที่ยากหรือท้าทายชนิดที่อาจไม่เคยมีผู้ใดสามารถกระทำได้มาก่อน สอดคล้องกับ สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (2553ก, น. 26) ได้ให้ความหมาย การมุ่งผลสัมฤทธิ์ในการปฏิบัติงาน หมายถึง

ความมุ่งมั่นในการปฏิบัติงานในหน้าที่ให้มีคุณภาพ ถูกต้อง ครบถ้วนสมบูรณ์ มีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ โดยมีการวางแผน กำหนดเป้าหมาย ติดตามประเมินผลการปฏิบัติงาน และปรับปรุงพัฒนาประสิทธิภาพ และผลงานอย่างต่อเนื่อง เช่นเดียวกับ ยงยุทธ เกษสาคร (2546) ได้ให้ความหมาย แรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ หมายถึง ความปรารถนาที่จะบรรลุถึงผลสำเร็จในงานที่ยุ้งยากซับซ้อนไม่ย่อท้อต่ออุปสรรคที่ขัดขวาง พยายามหาวิธีการต่าง ๆ ในการแก้ปัญหาเพื่อนำตนไปสู่ความสำเร็จที่ต้องการมีอิสระในการทำงาน และการแสดงออก ต้องการชัยชนะในการแข่งขัน มุ่งมั่นที่จะทำให้ดีเลิศมีความสบายใจ เมื่อพบกับ ความสำเร็จและวิตกกังวลเมื่อพบกับความล้มเหลว ในขณะที่ เดิมศักดิ์ คทวานิช (2546) ได้กล่าวว่า แรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ ว่าเป็นแรงจูงใจที่เกิดจากความต้องการที่จะพยายามทำกิจกรรมหนึ่งกิจกรรมใด ที่ได้รับมอบหมาย หรือรับผิดชอบอยู่ให้สำเร็จลุล่วงไปได้ด้วยดีไม่ว่างานนั้นจะมีความยากลำบาก หรือประสบปัญหาอุปสรรค นอกจากนี้ แมคเคลแลนด์ (McClelland et al., 1953) ได้กล่าวไว้อีกว่า แรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ หมายถึง เป็นความปรารถนาของบุคคลหรือเป็นแรงขับภายในบุคคลที่จะทำสิ่งใด สิ่งหนึ่งให้สำเร็จลุล่วงตามเป้าหมายหรือมาตรฐาน ที่กำหนดไว้ และแอทคินสัน (Atkinson, 1964) ได้อธิบายว่า แรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ หมายถึง การที่บุคคลเปรียบเทียบ การกระทำของตนกับมาตรฐาน อันดีเยี่ยม โดยที่ผลการประเมินก่อให้เกิดความพึงพอใจเมื่อทำสำเร็จ โดยเฉพาะอย่างยิ่งถ้าหากเป็น งานที่ยากและท้าทายหรือเป็นผลของการกระทำที่เกิดจากการใช้ทักษะ ไม่ใช่ขึ้นอยู่กับความบังเอิญ ในขณะที่เดียวกันจะเกิดความไม่พอใจถ้าไม่สำเร็จ

จากการประมวลเอกสารสามารถสรุปได้ว่า การมุ่งผลสัมฤทธิ์ในการปฏิบัติงาน หมายถึง การแสดงพฤติกรรมในการทำงานที่มีปรารถนาหรือความต้องการของบุคคลที่ตระหนักถึงความตั้งใจ ในการกระทำสิ่งใดสิ่งหนึ่งให้บรรลุความสำเร็จเป็นอย่างดี และมีมาตรฐานที่ดีเลิศ เพื่อพัฒนาให้บรรลุ เป้าหมายในระดับสูงยิ่งขึ้น โดยการแข่งขันทัดกับมาตรฐานของตนเองและบุคคลอื่น เพื่อให้ได้ตาม มาตรฐานและดีกว่า

2. ด้านการบริการที่ดี

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (2553ก, น. 27) ได้กล่าวถึง การบริการที่ดี หมายถึง ความตั้งใจในการปรับปรุงระบบบริการให้มีประสิทธิภาพเพื่อตอบสนองความต้องการ สอดคล้องกับสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (2553ก, น. 27) ที่กล่าวว่า การบริการที่ดี หมายถึง ความตั้งใจและความเต็มใจในการให้บริการ และการปรับปรุงระบบบริการให้มีประสิทธิภาพ อย่างต่อเนื่องเพื่อตอบสนองความต้องการของผู้รับบริการ โดยมีพฤติกรรมดังนี้ ทำกิจกรรมต่าง ๆ เพื่อประโยชน์ส่วนรวมเมื่อมีโอกาส เต็มใจ ภาคภูมิใจ และมีความสุขในการให้บริการแก่ผู้รับบริการ ศึกษาความต้องการของผู้รับบริการ และนำข้อมูลไปใช้ในการปรับปรุง ปรับปรุงและพัฒนา ระบบ การให้บริการให้มีประสิทธิภาพ

จากการประมวลเอกสาร สรุปได้ว่า การบริการที่ดี หมายถึง พฤติกรรมของครูที่มีความตั้งใจและความเต็มใจในการให้บริการ และการปรับปรุงระบบบริการให้มีประสิทธิภาพอย่างต่อเนื่อง เพื่อตอบสนองความต้องการของผู้รับบริการ (ซึ่งหมายถึงผู้เรียน ผู้ปกครอง และผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง) โดยครูมีความสามารถในการสร้างระบบการให้บริการ การศึกษาความต้องการของผู้รับบริการ การจัดระบบการให้บริการบนพื้นฐานของข้อมูลความต้องการ ความสามารถในการให้บริการความเต็มใจ ตั้งใจและกระตือรือร้นในการให้บริการ การศึกษาผลการให้บริการเพื่อปรับปรุงพัฒนาการให้บริการ

3. ด้านการพัฒนาตนเอง

การพัฒนาบุคลากรหรือการพัฒนาตนเอง เป็นกระบวนการที่สำคัญยิ่งอย่างหนึ่งของการบริหารบุคลากร เพราะเมื่อได้เลือกสรรคนที่มีความรู้ความสามารถเข้าทำงานแล้ว เมื่อเวลาผ่านไป บรรดาความรู้ต่าง ๆ ก็ลดน้อยลงไป ประกอบกับวิทยาการต่าง ๆ เจริญขึ้น รวมทั้งเทคนิควิธีการทำงานได้เปลี่ยนไป จึงจำเป็นต้องมีการพัฒนาบุคลากรเพื่อให้ผู้ปฏิบัติงานมีความรู้ความสามารถเหมาะสมกับเหตุการณ์ปัจจุบันและตำแหน่งหน้าที่ที่กระทำอยู่ในการเพิ่มประสิทธิภาพให้แก่องค์กรมากขึ้น กิติมา ปริติดิลก (2532, น. 117) ซึ่งมีนักวิชาการได้ให้ความหมายไว้หลากหลายทัศนะ ดังนี้

ณรงค์วิทย์ แสงทอง (2548, น. 23) กล่าวว่า การพัฒนาตนเอง เป็นสิ่งที่สำคัญและจะต้อง ดำเนินการอยู่ตลอดเวลา トラバใดที่สังคมและสภาพแวดล้อมยังคงเปลี่ยนแปลงไปอย่างไม่หยุดยั้ง โลกและสังคมไทยในปัจจุบันหรืออนาคตต้องเป็นสังคมแห่งการเรียนรู้ สังคมแห่งการใช้ปัญญามาแก้ปัญหาและพัฒนาประเทศ แต่จุดอ่อนของคนไทยคือไม่ค่อยจริงจังกับการพัฒนาตัวเอง ด้วยตัวเอง มักจะเน้นที่ให้คนอื่นพัฒนาตัวเรา

บุญเลิศ ราโชติ (2548, น. 47) ได้ให้ความหมาย การพัฒนาตนเอง หมายถึง การที่มนุษย์พยายามสังเกต ศึกษาค้นคว้าพบตนเอง รู้จักยอมรับตนเองแล้วหาแนวทางปรับปรุงตนเองหรือพัฒนาตนเองให้เป็นไปตามวิธีการ กระบวนการและขั้นตอนต่างๆ การพัฒนาตน คือ การพัฒนาความรู้ ความสามารถในด้านวิชาการ วิชาชีพ และพัฒนาด้านจิตใจของบุคคลให้ควบคู่กันไปกับการพัฒนาในด้านวัตถุ

สุจิตรา ธนันทน์ (2553, น. 103) ได้กล่าวว่า การพัฒนาตนเอง หมายถึง การ เสริมสร้างตนเองให้บรรลุจุดมุ่งหมายของชีวิต โดยไม่เบียดเบียนสิทธิของผู้อื่นด้วยการเสริมสร้าง และพัฒนาชีวิต และการทำงานของตนให้สูงขึ้น มีคุณประโยชน์และมีความสุข

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (2553ก, น. 28) ให้ความหมาย การพัฒนาตนเอง หมายถึง การศึกษาค้นคว้า หาความรู้ติดตามและแลกเปลี่ยนเรียนรู้องค์ความรู้ใหม่ ๆ ทางวิชาการและวิชาชีพ มีกสร้าง องค์ความรู้และนวัตกรรม เพื่อพัฒนาตนเอง และพัฒนางาน แบ่งออกเป็น

3 ตัวบ่งชี้ ดังนี้ 1) การศึกษาค้นคว้าหาความรู้ติดตามองค์ความรู้ใหม่ๆ ทางวิชาการและวิชาชีพ 2) การสร้างองค์ความรู้และนวัตกรรมในการพัฒนาองค์กรและวิชาชีพ 3) การแลกเปลี่ยนความคิดเห็น และสร้างเครือข่ายการเรียนรู้

จากการประมวลเอกสาร สรุปได้ว่า การพัฒนาตนเอง หมายถึง ครูมีการศึกษาค้นคว้าหาความรู้ ติดตาม และแลกเปลี่ยนเรียนรู้องค์ความรู้ใหม่ ๆ ทางวิชาการและวิชาชีพ มีการสร้างองค์ความรู้และนวัตกรรม เพื่อพัฒนาตนเอง และพัฒนางาน

4. ด้านการทำงานเป็นทีม

นักวิชาการได้เสนอทัศนะของการทำงานเป็นทีมไว้หลากหลาย ดังนี้ ทิศนา ขัมมณี (2545, น. 10-11) กล่าวว่า การทำงานร่วมกันเป็นทีม คือ การที่หลายบุคคลมาทำงานด้วยกัน เพื่อให้บรรลุเป้าหมายอย่างเดียวกัน ทุกคนในทีมมีใจตรงกัน ทำงานร่วมกันให้เต็มที่ สุดฝีมือและประสานงานกัน อย่างดี เพื่อแก้ปัญหาให้สำเร็จตามวัตถุประสงค์ ลักษณะของการทำงานเป็นทีม นั้น ต้องประกอบไปด้วย ปัจจัย 6 ประการ คือ ต้องมีเป้าหมายร่วมกัน ต้องมีส่วนร่วมในการดำเนินงาน มีการติดต่อสื่อสารกัน ภายในกลุ่ม มีการร่วมมือประสานงานกันในกลุ่ม มีการตัดสินใจร่วมกัน มีผลประโยชน์ร่วมกัน และหากรวมกลุ่มแล้วขาดปัจจัยใดปัจจัยหนึ่งแล้ว การรวมกลุ่มนั้นคือการรวมกลุ่มกันธรรมดา ไม่ใช่ลักษณะของการทำงานเป็นทีม ต่อมา สุนันทา เลาพันธ์ (2551, น. 62) ได้อธิบายว่า การทำงานเป็นทีม เป็นกลุ่มของบุคคลที่ทำงานร่วมกัน มีปฏิสัมพันธ์กันระหว่างสมาชิกในกลุ่ม ช่วยกันทำงาน ให้บรรลุเป้าหมายเดียวกันอย่างมีประสิทธิภาพ และผู้ร่วมทีมต่างมีความพอใจในการทำงานนั้น โดยองค์กรประกอบพื้นฐานที่สำคัญของทีมงาน ดังนี้ 1) ต้องประกอบไปด้วยบุคคลตั้งแต่ 2 คนขึ้นไป 2) บุคคลในกลุ่มต้องมีปฏิสัมพันธ์ต่อกันอย่างมีแบบแผน 3) บุคคลในกลุ่มต้องสัมพันธ์ต่อการปฏิบัติงาน 4) บุคคลในกลุ่มต้องพึ่งพากันในการปฏิบัติงาน 5) บุคคลในกลุ่มถือว่าตนเองเป็นสมาชิกของทีมงาน 6) บุคคลในกลุ่มมีวัตถุประสงค์และเป้าหมายเดียวกัน 7) บุคคลในกลุ่มคิดว่าการทำงานร่วมกันช่วยให้งานสำเร็จ 8) บุคคลในกลุ่มมีความสมัครใจที่จะทำงานร่วมกัน 9) บุคคลในกลุ่มมีความยืดหยุ่นที่จะทำงานและผลิตผลงานคุณภาพสูง 10) บุคคลในกลุ่มพร้อมจะเผชิญปัญหาาร่วมกัน ในขณะที่ สุกัญญา รัศมีธรรมโชติ (2550, น. 195) ได้ให้นิยามการทำงานเป็นทีม หมายถึง เข้าใจ บทบาทและหน้าที่ของตนในฐานะสมาชิกคนหนึ่งของทีม สามารถทำงานร่วมกับผู้อื่น ในฐานะผู้สร้างขวัญและกำลังใจ เพื่อให้ทีมสามารถทำงานบรรลุเป้าหมายและวัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้ ให้ความร่วมมือ และประสานงานกับสมาชิกในทีม รวมถึงสามารถแก้ไขปัญหาให้กับทีม

นอกจากนี้ สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (2553ก, น. 29) ให้ความหมายของการทำงานเป็นทีม หมายถึง การให้ความร่วมมือ ช่วยเหลือ สนับสนุนเสริมแรง ให้กำลังใจแก่เพื่อนร่วมงาน การปรับตัวเข้ากับผู้อื่น หรือทีมงาน แสดงบทบาทการเป็นผู้นำหรือผู้ตาม

ได้อย่างเหมาะสมในการทำงานร่วมกับผู้อื่น เพื่อสร้างและดำรงสัมพันธภาพของสมาชิก ตลอดจนเพื่อพัฒนาการจัดการศึกษาให้บรรลุผลสำเร็จตามเป้าหมาย มี 5 ตัวบ่งชี้ ได้แก่ การให้ความร่วมมือช่วยเหลือและสนับสนุนเพื่อนร่วมงาน การเสริมแรงให้กำลังใจเพื่อนร่วมงาน การปรับตัวเข้ากับกลุ่มคนหรือสถานการณ์ที่หลากหลาย การแสดงบทบาทผู้นำหรือผู้ตาม การเข้าไปมีส่วนร่วมกับผู้อื่นในการพัฒนาการจัดการศึกษาให้บรรลุผลสำเร็จตามเป้าหมาย มีความสอดคล้องกับ สำนักงานคณะกรรมการข้าราชการพลเรือน (2552, น. 25) ได้ให้ความหมายของการทำงานเป็นทีม ว่าหมายถึงความตั้งใจและความพร้อมที่จะทำงานร่วมกับผู้อื่น หรือเป็นส่วนหนึ่งของทีม หน่วยงาน หรือสวราชการ โดยผู้ปฏิบัติมีฐานะเป็นสมาชิก ไม่จำเป็นที่จะต้องอยู่ในฐานะ หรือตำแหน่งหัวหน้าทีมแต่เพียงตำแหน่งเดียว ความเป็นสมาชิกในทีมดังกล่าวหมายความว่าความรวมถึงความสามารถในการสร้างและรักษาสัมพันธภาพกับสมาชิกในทีม

สรุปได้ว่า การทำงานเป็นทีม หมายถึง การทำงานของครูที่มีการให้ความร่วมมือช่วยเหลือ สนับสนุนเสริมแรงให้กำลังใจแก่เพื่อนร่วมงาน การปรับตัวเข้ากับผู้อื่น หรือทีมงาน แสดงบทบาท การเป็นผู้นำหรือผู้ตามได้อย่างเหมาะสมในการทำงานร่วมกับผู้อื่น เพื่อสร้างและดำรงสัมพันธภาพของสมาชิก ตลอดจนเพื่อพัฒนาการจัดการศึกษาให้บรรลุผลสำเร็จตามเป้าหมาย

5. ด้านจริยธรรม และจรรยาบรรณวิชาชีพครู

ปัทมา สิงหนุต (2540, น. 77) กล่าวว่า จรรยาบรรณวิชาชีพครู เป็นประมวลความประพฤติหรือกริยาอาการที่ผู้ประกอบวิชาชีพครูควรประพฤติปฏิบัติ สอดคล้องกับ ยนต์ ชุ่มจิต (2550, น. 200) ให้ความหมายจรรยาบรรณวิชาชีพ เป็นประมวล ความประพฤติหรือกริยาอาการที่ผู้ประกอบวิชาชีพครูควรปฏิบัติ

ธีรศักดิ์ อัครบรร (2542, น. 112) กล่าวว่า จรรยาบรรณวิชาชีพครู หมายถึง ความประพฤติที่ผู้ประกอบวิชาชีพต่าง ๆ กำหนดขึ้นมา เพื่อรักษาชื่อเสียงเกียรติคุณของวิชาชีพนั้น โดยบัญญัติไว้เป็นลายลักษณ์อักษร จรรยาบรรณจึงเป็นกฎเกณฑ์ที่พึงปฏิบัติ โดยกำหนดไว้เป็น ลายลักษณ์อักษรที่ชัดเจนสำหรับเป็นกติกาของหมู่คณะในวงการเดียวกัน เป็นกฎที่ทุกคนต้องปฏิบัติ หากฝ่าฝืนก็จะถูกรังเกียจหรือต่อต้านอันเป็นการลงโทษทางสังคม

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (2553ก, น. 30) กล่าวว่า จรรยาบรรณวิชาชีพครู หมายถึง การประพฤติปฏิบัติตนถูกต้องตามหลักคุณธรรม จริยธรรม จรรยาบรรณวิชาชีพครู เป็นแบบอย่างที่ดีแก่ผู้เรียนและสังคม เพื่อสร้างความศรัทธาในวิชาชีพครูหรือกริยาอาการที่ผู้ประกอบวิชาชีพครู ควรปฏิบัติเพื่อรักษาส่งเสริมเกียรติคุณชื่อเสียงและฐานะของความเป็นครูและสถาบันวิชาชีพครู

กู๊ด (Good, 1973, p. 80) กล่าวว่า จรรยาบรรณวิชาชีพ หมายถึง ความประพฤติที่พึงาม ซึ่งกำหนดขึ้น เพื่อให้เป็นมาตรฐานการปฏิบัติอย่างมีขอบเขตและชัดเจน โดยความเห็นของบุคคลหรือ กลุ่มผู้สร้างและถือปฏิบัติเป็นมาตรฐานทางความประพฤติของบุคคล หรือกลุ่มนั้น ๆ

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (2553ก, น. 31) ได้ให้ความหมาย จริยธรรม และจรรยาบรรณวิชาชีพครู หมายถึง การประพฤติปฏิบัติตนถูกต้องตามหลักคุณธรรม จริยธรรม จรรยาบรรณวิชาชีพครู เป็นแบบอย่างที่ดีแก่ผู้เรียน และสังคม เพื่อสร้างความศรัทธา ในวิชาชีพครู โดยมีตัวบ่งชี้ 4 ประการ ได้แก่ 1) ความรักและศรัทธาในวิชาชีพ 2) มีวินัย และความรับผิดชอบต่อวิชาชีพ 3) การดำรงชีวิตอย่างเหมาะสม 4) การประพฤติปฏิบัติตน เป็นแบบอย่างที่ดี

สรุปได้ว่า จริยธรรม และจรรยาบรรณวิชาชีพครู หมายถึง ความประพฤติหรือ การกระทำของครูที่แสดงออกโดยยึดตามหลักคุณธรรม จริยธรรม จรรยาบรรณวิชาชีพครู เป็นแบบอย่างที่ดีแก่ผู้เรียน และสังคม เพื่อสร้างความศรัทธาในวิชาชีพครู

งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

สุนันท์ รุ่งอรุณแสงทอง (2561) ได้ศึกษาการบริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐานให้เกิด ประสิทธิภาพ ผู้ให้ข้อมูล คือ ผู้บริหาร สถานศึกษา รองผู้บริหารสถานศึกษา ครูวิชาการ โรงเรียนละ 3 คน รวมทั้งสิ้น 300 คน ผลการวิจัย พบว่า การบริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐานให้เกิดประสิทธิภาพ ประกอบด้วย 5 องค์ประกอบ 1) การบริหารจัดการ 2) การจัดการเชิงคุณภาพด้านวิชาการ 3) การ จัดระบบการเงินและการจัดสรรทรัพยากร 4) การส่งเสริมบุคลากรเพื่อการทำงานอย่างมีประสิทธิภาพ 5) การบริหาร ด้านความสัมพันธ์ชุมชน

รุวิญา ถือสัตย์ (2560) ได้ศึกษาการบริหารงานของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงาน เขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครราชสีมา กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ โรงเรียน ครู สังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครราชสีมา จำนวน 313 คน ผลการวิจัยพบว่า การบริหารงาน ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครราชสีมา โดยรวมอยู่ใน ระดับมาก เมื่อพิจารณารายด้าน อยู่ในระดับมากทุกด้านเรียงลำดับสูงสุดไปต่ำสุด การบริหารงาน ของผู้บริหารสถานศึกษา ได้แก่ ด้านการบริหาร งานวิชาการ การบริหารงบประมาณ การบริหาร งานบุคคล และการบริหารงานทั่วไป ตามลำดับ

ดอนเดโร (Dondero, 1993) ได้ศึกษาการบริหารจัดการโรงเรียนที่ใช้โรงเรียนเป็นฐาน ระดับการมีส่วนร่วมในการตัดสินใจของครู ประสิทธิภาพของโรงเรียน และความพึงพอใจในงาน ผลการวิจัยพบว่า การจัดการบริหารโรงเรียนที่ใช้โรงเรียนเป็นฐาน มีการจัดการในโรงเรียนตาม ข้อเสนอแนะของครูผู้ร่วมงาน โดยกำหนดบทบาทหน้าที่ให้มีส่วนร่วมในการตัดสินใจและการกำหนด

กฎระเบียบในการปกครองตนเอง และพบว่าครูที่ได้รับความรับผิดชอบและให้มีส่วนร่วมในการตัดสินใจร่วมกันจะมีความสุขรอบคอบ โรงเรียนมีการดำเนินงานอย่างมีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น นอกจากนั้นยังพบว่าการมีส่วนร่วมในการตัดสินใจของครูมีความสัมพันธ์ทางบวกกับขวัญและกำลังใจในการทำงานของครู

เพอร์สัน (Person, 1993, p. 81) ได้ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างการบริหารแบบมีส่วนร่วมกับการรับรู้ประสิทธิผลของวิทยาลัยชุมชนในรัฐนอร์ทแคโรไลนา กลุ่มตัวอย่าง ผู้บริหาร คณะครู และเจ้าหน้าที่ในวิทยาลัย ผลการวิจัยพบว่า การบริหารแบบมีส่วนร่วมมีความสัมพันธ์กับประสิทธิผลอย่างมีนัยสำคัญ และพบว่าระยะเวลาในการดำรงตำแหน่งของผู้บริหารไม่มีผลต่อการรับรู้ในประสิทธิผลของวิทยาลัย

ธวัชชัย สุนทรนนท์ (2565) ได้ศึกษาการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนประถมศึกษาในอำเภอแก่งหางแมว สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจันทบุรี ผลการวิจัย พบว่า การบริหารงานวิชาการของโรงเรียนประถมศึกษาในอำเภอแก่งหางแมว สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจันทบุรี โดยรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก เรียงอันดับคะแนนเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย ได้แก่ ด้านการพัฒนาระบบการเรียนรู้ ด้านการพัฒนาระบบการประกันคุณภาพ ภายใน ด้านการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา ด้านการพัฒนาสื่อ นวัตกรรมและเทคโนโลยีทางการศึกษา และด้านการการนิเทศภายในโรงเรียน ตามลำดับ

สุพล พรเพ็ญ (2561) ได้ศึกษาการบริหารงานวิชาการกับคุณภาพผู้เรียนในโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานคร กลุ่มกรุงธนใต้ กลุ่มตัวอย่าง คือ โรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานคร กรุงเทพมหานคร กลุ่มกรุงธนใต้ จำนวน 59 โรงเรียน ผู้ให้ข้อมูล สถานศึกษาละ 4 คน ได้แก่ ผู้อำนวยการสถานศึกษา รองผู้อำนวยการสถานศึกษาหรือครูวิชาการ จำนวน 2 คน และครูผู้สอนจำนวน 2 คน รวมผู้ให้ข้อมูลทั้งสิ้น 236 คน ผลการวิจัย พบว่า 1) การบริหารงานวิชาการโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานคร กลุ่มกรุงธนใต้ โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณารายด้านพบว่าอยู่ในระดับมากที่สุด 2 ด้าน โดยเรียงค่ามัธยฐานเลขคณิตจากมากไปหาน้อย ได้ดังนี้ การวัดผลประเมินผลการเรียน ด้านการนิเทศงานวิชาการภายในโรงเรียน และระดับมาก 7 ด้าน โดยเรียงค่ามัธยฐานเลขคณิตจาก มากไปหาน้อย ได้ดังนี้ ด้านการบริหารจัดการหลักสูตรสถานศึกษา ด้านวางแผนงานวิชาการ ด้านการพัฒนาสื่อ นวัตกรรม เทคโนโลยี และแหล่งเรียนรู้ ด้านการประกันคุณภาพการศึกษากับงานวิชาการ ด้านการวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา ด้านการบริหารจัดการการเรียนรู้ และด้านการให้ชุมชนมีส่วนร่วมในการเสริมสร้างความเข้มแข็งทางวิชาการ 2) การบริหารงานวิชาการกับคุณภาพผู้เรียนในโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานคร กลุ่มกรุงธนใต้ โดยภาพรวมและรายด้านมีความสัมพันธ์กันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

รัชทยา ภิระบัน (2561) ได้ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างการบริหารงานวิชาการกับประสิทธิผลของสถานศึกษาขั้นพื้นฐานสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต 1 กลุ่มตัวอย่างเป็นครูในสถานศึกษาสังกัดเขตสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต 1 จำนวน 322 คน ผลการวิจัยพบว่า 1) ความสัมพันธ์ระหว่างการบริหารงานวิชาการกับประสิทธิผลของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต 1 โดยรวมและรายด้าน มีคุณลักษณะผู้นำสถานศึกษาอยู่ในระดับมากที่สุดและมาก เรียงลำดับจากมากไปน้อย ดังนี้ ด้านการพัฒนาหรือการดำเนินการเกี่ยวกับการให้ความเห็น การพัฒนาสาระหลักสูตรท้องถิ่น ด้านการจัดการเรียนการสอนในสถานศึกษา ด้านการพัฒนาหลักสูตรของสถานศึกษา ด้านการนิเทศการศึกษา ด้านการพัฒนาและส่งเสริมให้มีแหล่งเรียนรู้ ด้านการประสานความร่วมมือในการพัฒนาวิชาการกับสถานศึกษาและองค์กรอื่น ด้านการคัดเลือกหนังสือ แบบเรียนเพื่อใช้ในสถานศึกษา ด้านการพัฒนากระบวนการเรียนรู้ ด้านการพัฒนาและการใช้เทคโนโลยีเพื่อการศึกษา ด้านการจัดทำระเบียบและแนวปฏิบัติเกี่ยวกับงานด้านวิชาการของสถานศึกษา ด้านการวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษาในสถานศึกษา ด้านการพัฒนาระบบประกันคุณภาพภายในและมาตรฐานการศึกษา ด้านการส่งเสริมและสนับสนุนงานวิชาการแก่บุคคล ครอบครัว องค์กรหน่วยงานสถานประกอบการและสถาบันอื่นที่จัดการศึกษา ส่วนด้านการแนะแนว มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด 2) ความสัมพันธ์ระหว่างการบริหารงานวิชาการกับประสิทธิผลของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต 1 มีความสัมพันธ์อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ .01

ภัทรธิดา เตโชเม้ง (2560) ได้ศึกษาสภาพและแนวทางพัฒนาการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษามหาสารคาม เขต 2 กลุ่มตัวอย่างจำนวน 278 คน ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษา 139 คน และครู 139 คน ผลการวิจัยพบว่า 1) สภาพการดำเนินงานการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษามหาสารคาม เขต 2 ตามความคิดเห็นของผู้บริหาร สถานศึกษาและครู โดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณารายด้าน 6 ด้าน ประกอบด้วย การนิเทศ การศึกษา การพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา การพัฒนากระบวนการเรียนรู้ การวัดผลประเมินผลและเทียบโอนผลการเรียน การวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา และ การพัฒนาสื่อ นวัตกรรม และเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา พบว่ามีสภาพการดำเนินงานอยู่ในระดับมากทุกด้าน

นุชเรศ คำดีบุญ (2564) ได้ศึกษาการพัฒนาแนวทางการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษาในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุดรธานี เขต 4 กลุ่มตัวอย่าง คือ ผู้บริหารและครูจำนวน 123 คน ผลการวิจัยพบว่า สภาพปัจจุบันของการบริหารงานของสถานศึกษาสังกัดในสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุดรธานี เขต 4 โดยรวมและรายด้านทุกด้าน อยู่ในระดับมาก

สภาพที่พึงประสงค์ของการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษาในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาอุดรธานี เขต 4 โดยรวมและรายด้านทุกด้านอยู่ในระดับมากที่สุด และลำดับความต้องการจำเป็นของการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษาในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาอุดรธานี เขต 4 เมื่อพิจารณารายด้านเรียงลำดับความต้องการจำเป็นจากมากไปน้อย ได้แก่ การวัดผลและประเมินผล การจัดการเรียนการสอน การวางแผนงานวิชาการ และการพัฒนา หลักสูตร

ธัญญา คุณสุข (2565) ได้ศึกษาการบริหารงานวิชาการที่ส่งผลต่อการจัดการเรียนรู้เชิงรุก ของสถานศึกษา ระดับมัธยมศึกษาในจังหวัดจันทบุรี ครูผู้สอนในสถานศึกษาระดับมัธยมศึกษา ในจังหวัดจันทบุรี ปีการศึกษา 2563 จำนวน 304 คน ผลการวิจัยพบว่า 1) การบริหารงานวิชาการ ของสถานศึกษาระดับมัธยมศึกษาในจังหวัด จันทบุรี โดยรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก 2) การจัด การเรียนรู้เชิงรุกของสถานศึกษาระดับ มัธยมศึกษาในจังหวัดจันทบุรี โดยรวมและรายด้านอยู่ใน ระดับมาก 3) การบริหารงานวิชาการกับการจัดการเรียนรู้เชิงรุกของสถานศึกษาระดับมัธยมศึกษา ในจังหวัดจันทบุรี มีความสัมพันธ์ ทางบวกในระดับสูงมากอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

กัญพร นาหอม (2561) ได้ศึกษาการปฏิบัติงานของครูตามมาตรฐานวิชาชีพครู สังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 28 พบว่า 1) การปฏิบัติงานตามเกณฑ์มาตรฐาน วิชาชีพครูในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 28 โดยรวมและรายด้าน อยู่ในระดับมาก 2) ผลการเปรียบเทียบการปฏิบัติงานตามเกณฑ์มาตรฐานวิชาชีพครูในโรงเรียนสังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 28 จำแนกตามวุฒิการศึกษา พบว่า โดยรวมและ รายด้านแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 จำแนกตามประสบการณ์ทำงาน พบว่า โดยรวมและรายด้านแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ซึ่งเมื่อทดสอบความแตกต่าง ระหว่างคู่ พบว่าความคิดเห็นของครูผู้สอนประสบการณ์ทำงานน้อยกว่า 10 ปี กับประสบการณ์ ทำงานมากกว่า 20 ปี ไม่แตกต่างกัน

อรรธรณ คำยอด (2555) ได้ศึกษางานวิจัยเรื่องสมรรถนะครูที่ส่งผลต่อการปฏิบัติงาน ด้านวิชาการในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาราชบุรี เขต 2 กลุ่มตัวอย่าง คือ ครู 308 คน ผลการวิจัยพบว่า 1) สมรรถนะครูในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาราชบุรีเขต 2 โดยภาพรวมและรายด้าน อยู่ในระดับมาก 2) การปฏิบัติงานด้านวิชาการ ในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาราชบุรี เขต 2 โดยภาพรวมและรายด้าน อยู่ในระดับมาก 3) สมรรถนะครูด้านสมรรถนะหลัก และสมรรถนะประจำสายงาน ส่งผลต่อ การปฏิบัติงานด้านวิชาการในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาราชบุรี เขต 2 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

สุกัญญา สุदारารัตน์ (2557) ได้ศึกษาสมรรถนะครูที่พึงประสงค์ระดับประถมศึกษา ตามทัศนะของครูโรงเรียนสังกัดสำนักงานเทศบาลปลายบางอำเภอบางกรวย จังหวัดนนทบุรี ผลการวิจัยพบว่า สมรรถนะครูที่พึงประสงค์มี 2 ด้าน คือ สมรรถนะหลัก และสมรรถนะประจำสายงาน โดยมีระดับความพึงประสงค์อยู่ในระดับมาก และผลการเปรียบเทียบครูที่มีเพศต่างกัน มีความคิดเห็นต่อสมรรถนะหลักในภาพรวม และด้านการพัฒนาตนเอง แตกต่างกัน ส่วน สมรรถนะประจำสายงาน โดยภาพรวมไม่แตกต่างกัน แต่ด้านการสร้างความสัมพันธ์และความร่วมมือกับชุมชน มีความคิดเห็นแตกต่างกันที่ระดับนัยสำคัญ .05 ส่วน आयुष्मिकการศึกษาและ ประสบการณ์ในการทำงาน มีความคิดเห็นต่อสมรรถนะครูที่พึงประสงค์ไม่แตกต่างกัน ส่วนปัญหา และข้อเสนอแนะในการส่งเสริมสมรรถนะครูระดับประถมศึกษาโรงเรียน สังกัดสำนักงานเทศบาลปลายบาง คือ ปัญหาครูขาดความรู้ด้านเนื้อหาวิชาที่สอน สอนไม่ตรงตามสาขาวิชาของตนขาด อุปกรณ์และสื่อ นวัตกรรม เทคโนโลยีที่ทันสมัย ติดภารกิจภายนอกและเข้าร่วมงานของเทศบาล ข้อเสนอแนะควรจัดอบรม แนะนำองค์ความรู้ใหม่เกี่ยวกับจัดการเรียนการสอน ลดกิจกรรมที่ไม่จำเป็นลง การแจ้งแผนงานล่วงหน้า จัดการอุปกรณ์คอมพิวเตอร์ และสื่อ นวัตกรรม เทคโนโลยีที่ ทันสมัย

พรวิภา สอนมะลิ และอดุลย์ วังศรีคุณ (2565) ได้ศึกษาสมรรถนะของครูในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาพิจิตร กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ ครูในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาพิจิตร จำนวน 287 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย คือ แบบสอบถาม แบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ โดยค่าความเชื่อมั่น (Reliability) เท่ากับ 0.934 ประกอบด้วย 5 สมรรถนะ คือ 1) ด้านการมุ่งผลสัมฤทธิ์ในการปฏิบัติงาน 2) ด้านการบริการที่ดี 3) การพัฒนาตนเอง 4) ด้านการทำงานเป็นทีม 5) ด้านจริยธรรม และจรรยาบรรณวิชาชีพครู ผลการวิจัย พบว่า สมรรถนะของครูในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตมัธยมศึกษาจังหวัดพิจิตรใน ภาพรวมอยู่ในระดับมาก โดยสมรรถนะที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ด้านการทำงานเป็นทีม และสมรรถนะที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ ด้านการมุ่งผลสัมฤทธิ์ในการปฏิบัติงาน

อุทัยรัตน์ ทองเนื้อตัน (2558) สมรรถนะของพนักงานครูโรงเรียนสังกัดเทศบาลนคร นครปฐม ประชากร คือ พนักงานครูโรงเรียนสังกัดเทศบาลนคร นครปฐม จำนวนทั้งสิ้น 298 คน ผลการวิจัยพบว่า 1) สมรรถนะของพนักงานครูโรงเรียนสังกัดเทศบาลนคร นครปฐม โดยภาพรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก เรียงลำดับตามค่ามัธยเทศจากมากไปน้อย คือ สมรรถนะหลัก และสมรรถนะประจำสายงาน เมื่อพิจารณาหาสมรรถนะย่อยในสมรรถนะหลัก โดยภาพรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก เรียงลำดับตามค่ามัธยเทศจากมากไปน้อย คือ ด้านจริยธรรม และจรรยาบรรณวิชาชีพครู ด้านการมุ่งผลสัมฤทธิ์ในการปฏิบัติงาน ด้านการบริการที่ดี ด้านการพัฒนาตนเอง และด้านการทำงานเป็นทีม เมื่อพิจารณาหาสมรรถนะย่อยในสมรรถนะประจำสายงาน

โดยภาพรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก เรียงลำดับตามค่ามัชฌิมเลขคณิตจากมากไปน้อย คือ ด้านการสร้างความสัมพันธ์และความร่วมมือกับชุมชนเพื่อการจัดการเรียนรู้ ด้านภาวะผู้นำครู ด้านการบริหารจัดการชั้นเรียน ด้านการวิเคราะห์ สังเคราะห์ และการวิจัยเพื่อพัฒนาผู้เรียน ด้านการบริหาร หลักสูตรและการจัดการเรียนรู้ และด้านการพัฒนาผู้เรียน 2) แนวทางการพัฒนาสมรรถนะของ พนักงานครูโรงเรียนสังกัดเทศบาลนคร นครปฐม มี 3 แนวทางดังนี้ 1) ครูต้องมีความใฝ่รู้ และค้นหา นวัตกรรมใหม่ ๆ 2) ครูต้องเรียนรู้วิธีการสอนแบบใหม่ ๆ มุ่งมั่นพัฒนาหลักสูตรอยู่เสมอ 3) ครูมุ่งมั่นที่จะทำงานให้สำเร็จ คิดวิเคราะห์เป็นระบบ

วินัย นาคำ (2560) ได้ศึกษาสมรรถนะของครูตามเกณฑ์ตัวบ่งชี้สมรรถนะครูไทยสำนักงาน คณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานของโรงเรียนศรีมหาโพธิ์ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา มัธยมศึกษา เขต 7 กลุ่มตัวอย่าง คือ ครู จำนวน 58 คน ผลการวิจัยพบว่า 1) สมรรถนะของครู ตามเกณฑ์ตัวบ่งชี้สมรรถนะครูไทย สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานของโรงเรียน ศรีมหาโพธิ์ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 7 โดยรวมและรายด้านอยู่ใน ระดับมากที่สุด โดยเรียงจากค่าเฉลี่ยมากไปหาน้อยคือจริยธรรม และจรรยาบรรณวิชาชีพครู การบริการที่ดี การทำงานเป็นทีม การมุ่งผลสัมฤทธิ์ในการปฏิบัติงาน และการพัฒนาตนเอง ตามลำดับ 2) เปรียบเทียบสมรรถนะของครูตามเกณฑ์ตัวบ่งชี้สมรรถนะครูไทย สำนักงานคณะกรรมการการศึกษา ขั้นพื้นฐาน ของโรงเรียนศรีมหาโพธิ์ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 7 จำแนกตามเพศ โดยรวมและรายด้านแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ 3) เปรียบเทียบสมรรถนะของครูโรงเรียน ศรีมหาโพธิ์ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 7 จำแนกตามประสบการณ์ใน การทำงาน โดยรวมและรายด้านแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ 4) เปรียบเทียบสมรรถนะของครู โรงเรียนศรีมหาโพธิ์ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 7 จำแนกตามวุฒิการศึกษา โดยรวมและรายด้านแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ยกเว้น ด้านจริยธรรมและ จรรยาบรรณวิชาชีพครูแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

सानิตา แดนโพธิ์ (2560) ได้ศึกษาสมรรถนะครูโรงเรียนวัดไผ่ล้อม (พุลประชาอุปถัมภ์) ประชากร คือ ครู ผู้อำนวยการโรงเรียน รองผู้อำนวยการโรงเรียน หัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้ และครู จำนวน 34 คน ผลการวิจัยพบว่า 1) สมรรถนะครูโรงเรียนวัดไผ่ล้อม (พุลประชาอุปถัมภ์) โดยภาพรวมอยู่ใน ระดับสูง เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า สมรรถนะหลักในภาพรวมอยู่ในระดับสูง เมื่อพิจารณา เป็นรายด้าน สูงที่สุด มี 1 ด้าน คือ จริยธรรมและจรรยาบรรณวิชาชีพครูและอยู่ในระดับสูง 4 ด้าน โดยเรียงลำดับค่ามัชฌิมเลขคณิต จากมากไปน้อยได้ดังนี้การทำงานเป็นทีม การมุ่งผลสัมฤทธิ์ใน การปฏิบัติงาน การบริการที่ดีและการพัฒนาตนเอง สมรรถนะประจำสายงานในภาพรวมอยู่ในระดับสูง เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านอยู่ในระดับสูงทุกด้าน เรียงตามลำดับค่ามัชฌิมเลขคณิตจากมากไปน้อยได้ ดังนี้

การบริหารจัดการชั้นเรียน การพัฒนาผู้เรียน ภาวะผู้นำครู การบริหารหลักสูตรและการจัดการเรียนรู้ การสร้างความสัมพันธ์และความร่วมมือกับชุมชนเพื่อการจัดการเรียนรู้และการวิเคราะห์ สังเคราะห์ และการวิจัยเพื่อพัฒนาผู้เรียน 2) แนวทางการส่งเสริมสมรรถนะครูโรงเรียนวัดไผ่ล้อม (พุลประชาอุปถัมภ์) ได้มาทั้งหมด 49 แนวทาง แบ่งออกเป็น สมรรถนะหลัก 20 แนวทาง คือ 1) ด้านการมุ่งผลสัมฤทธิ์ในการปฏิบัติงาน มี 3 แนวทาง 2) ด้านการบริการที่ดี มี 2 แนวทาง 3) ด้านการพัฒนาตนเอง มี 3 แนวทาง 4) ด้านการทำงานเป็นทีม มี 4 แนวทาง และ 5) ด้านจริยธรรม และจรรยาบรรณวิชาชีพครู มี 8 แนวทาง สมรรถนะประจำสายงาน 29 แนวทาง คือ 1) ด้านการบริหารหลักสูตรและการจัดการเรียนรู้ มี 5 แนวทาง 2) ด้านการพัฒนาผู้เรียน มี 5 แนวทาง 3) ด้านการบริหารจัดการชั้นเรียน มี 5 แนวทาง 4) ด้านการวิเคราะห์สังเคราะห์และการวิจัยเพื่อพัฒนาผู้เรียน มี 3 แนวทาง 5) ด้านภาวะผู้นำครู มี 7 แนวทาง และ 6) ด้านการสร้างความสัมพันธ์และความร่วมมือกับชุมชนเพื่อการจัดการเรียนรู้

ภัทรสุตา เกิดแสง (2563) ได้ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างสมรรถนะของครูผู้สอน กับประสิทธิผลการบริหารงานวิชาการในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 23 กลุ่มตัวอย่าง ผู้บริหารสถานศึกษา หัวหน้างานวิชาการและครูผู้สอน จำนวน 341 คน ผลการวิจัยพบว่า 1) สมรรถนะของครูผู้สอน ตามความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษา หัวหน้างานวิชาการและครูผู้สอน อยู่ในระดับมาก 2) ประสิทธิผลการบริหารงานวิชาการในโรงเรียน ตามความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษา หัวหน้างานวิชาการและครูผู้สอน โดยรวมอยู่ในระดับมาก 3) สมรรถนะของครูผู้สอน ตามความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษา หัวหน้างานวิชาการและครูผู้สอน จำแนกตามสถานภาพการดำรงตำแหน่งแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ .01 จำแนกตามประสบการณ์ในตำแหน่งไม่แตกต่างกัน และจำแนกตามขนาดของโรงเรียน แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 4) ประสิทธิผลการบริหารงานวิชาการในโรงเรียน ตามความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษา หัวหน้างานวิชาการ และครูผู้สอน จำแนกตามสถานภาพการดำรงตำแหน่งไม่แตกต่างกัน จำแนกตามประสบการณ์ในตำแหน่ง แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ .01 และจำแนกตามขนาดของโรงเรียน ไม่แตกต่างกัน 5) สมรรถนะของครูผู้สอน และประสิทธิผลการบริหารงานวิชาการในโรงเรียน มีความสัมพันธ์ทางบวก อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 6) แนวทางการพัฒนาสมรรถนะของครูผู้สอน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 23 จำนวน 5 ด้าน ประกอบด้วย 1) ด้านการมุ่งผลสัมฤทธิ์ในการปฏิบัติงาน โดยครูควรมีการวางแผนงาน และมุ่งปฏิบัติงานให้เกิดผลสัมฤทธิ์ ประเมินตนเองอย่างสม่ำเสมอ 2) ด้านการพัฒนาตนเอง โดยครูควรมีการแลกเปลี่ยนเรียนรู้กับผู้อื่น ตลอดจนการทำ PLC ระหว่างครูในกลุ่มสาระเพื่อแลกเปลี่ยนเรียนรู้ และพัฒนาตนเอง 3) ด้านการทำงานเป็นทีม โดยครูควรมีการฝึกทักษะในการทำงานร่วมกับ

บุคคลอื่นได้อย่างมีประสิทธิภาพทั้งภายในและภายนอกสถานศึกษาและในทุกสถานการณ์ 4) ด้านการบริหารจัดการชั้นเรียน โดยครูต้องมีการควบคุมชั้นเรียน โดยการจัดบรรยากาศการเรียนการสอนทั้งภายในและภายนอกห้องเรียน และ 5) ด้านการสร้างความสัมพันธ์และความร่วมมือกับชุมชน เพื่อการจัดการเรียนรู้ โดยครูควรนำภูมิปัญญาชาวบ้าน ปราชญ์ผู้รู้ เข้ามาเป็นวิทยากรให้ความรู้แก่นักเรียนในบางกลุ่มสาระการเรียนรู้

พชรวิทย์ จันทรศิริสิริ (2560) ได้ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างสมรรถนะหลักกับประสิทธิภาพในการปฏิบัติงานของข้าราชการครูสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ กลุ่มตัวอย่าง ข้าราชการครูจำนวน 385 ผลการวิจัยพบว่า 1) ครูมีความคิดเห็นเกี่ยวกับองค์ประกอบของสมรรถนะหลักทั้ง 5 ด้าน โดยรวมอยู่ในระดับมากและรายด้านอยู่ในระดับมากทุกด้านและมีความคิดเห็นเกี่ยวกับประสิทธิภาพในการปฏิบัติงานโดยรวมอยู่ในระดับมาก 2) ความสัมพันธ์ระหว่างสมรรถนะหลักทั้ง 5 ด้านของข้าราชการครูกับประสิทธิภาพในการปฏิบัติงานมีความสัมพันธ์กันทางบวกอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ค่าสัมประสิทธิ์ในรูปคะแนนดิบสมรรถนะด้านการทำงานเป็นทีม (X2) สมรรถนะด้านจริยธรรมและจรรยาบรรณวิชาชีพครู (X5) สมรรถนะด้านการบริการที่ดี (X3) สมรรถนะด้านการพัฒนาตนเอง (X4) และ สมรรถนะด้านมุ่งผลสัมฤทธิ์ (X1) มีค่าเท่ากับ .299, .258, .226, .117 และ .089 ตามลำดับ 3) การสร้างสมรรถนะหลักประสิทธิภาพในการปฏิบัติงานของข้าราชการครู ผลการวิเคราะห์ ค่าสัมประสิทธิ์ในรูปคะแนนมาตรฐานเท่ากับ .880 และมีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ที่ปรับแก้แล้ว เท่ากับ .879 มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 มีความสามารถในการพยากรณ์ได้ร้อยละ 87.90 4) แนวทางการพัฒนาประสิทธิภาพในการปฏิบัติงานของข้าราชการครู คือ บุคลากรการพัฒนาสมรรถนะทั้ง 5 ด้าน เพื่อพัฒนาให้ครูสามารถจัดการเรียนรู้และการปฏิบัติงานให้มีคุณภาพ มีความสามารถในการวางแผน การกำหนดเป้าหมายการวิเคราะห์สังเคราะห์ภารกิจจัดการเรียนรู้และการปฏิบัติงาน สามารถในการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารในการจัดการเรียนรู้และการปฏิบัติงาน มีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์การนำนวัตกรรมทางเลือกใหม่ ๆ มาใช้เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพของการจัดการเรียนรู้และการปฏิบัติงาน สามารถในการติดตามประเมินผลการจัดการเรียนรู้และการปฏิบัติงาน รวมทั้งสามารถปรับปรุงพัฒนาการจัดการเรียนรู้และการปฏิบัติงานให้มีประสิทธิภาพอย่างต่อเนื่อง

ชื่นกมล ประสาทร์ (2559) ได้ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างสมรรถนะครูกับประสิทธิผลของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพระนครศรีอยุธยา เขต 1 กลุ่มตัวอย่างจำนวน 127 คน โดยการสุ่มอย่างง่ายเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย คือแบบสอบถามประเภทมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ โดยแบบสอบถามสมรรถนะครูมีค่าความเชื่อมั่น .97 และแบบสอบถามประสิทธิผลของสถานศึกษามีค่าความเชื่อมั่น .94 สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลได้แก่ค่าเฉลี่ย

ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์แบบเพียร์สัน พบว่า 1) สมรรถนะครูสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพระนครศรีอยุธยา เขต 1 ในภาพรวม การปฏิบัติอยู่ในระดับมากทุกด้าน เรียงตามลำดับ ด้านการบริการที่ดี ด้านการพัฒนาผู้เรียนด้านจริยธรรม และจรรยาบรรณวิชาชีพครู และด้านการวิเคราะห์ สังเคราะห์ และการวิจัยเพื่อพัฒนาผู้เรียน 2) ประสิทธิภาพของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพระนครศรีอยุธยา เขต 1 ในภาพรวมอยู่ในระดับ มากทุกด้าน เรียงตามลำดับด้านความสามารถในการแก้ปัญหาภายในสถานศึกษา ด้านความสามารถ ในการปรับเปลี่ยนและพัฒนาสถานศึกษาให้เข้ากับสิ่งแวดล้อม ด้านความสามารถในการพัฒนานักเรียนให้มีทัศนคติทางบวก และด้านความสามารถในการผลิตนักเรียนที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูง และ 3) ความสัมพันธ์ระหว่างสมรรถนะครูกับประสิทธิภาพของสถานศึกษา ในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพระนครศรีอยุธยา เขต 1 มีความสัมพันธ์กันทางบวกในระดับปานกลางอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ธนิกานต์ สุขวัฒน์ (2560) ได้ศึกษาปัจจัยส่งผลต่อสมรรถนะหลักของบุคลากรครูที่ปฏิบัติงานในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชลบุรี เขต 1 พบว่า ระดับสมรรถนะหลักของบุคลากรครู โดยภาพรวมและรายด้าน อยู่ในระดับมาก ปัจจัยที่มีผลต่อสมรรถนะหลักของบุคลากรครู กับสมรรถนะหลักของบุคลากรครูที่ปฏิบัติงาน มีค่าความสัมพันธ์ทางบวกระดับมากที่สุด = .927* อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ปัจจัยด้านการตั้งใจเพื่อควบคุมตนเอง ทัศนคติต่อการประกอบวิชาชีพครู และการได้รับการพัฒนาความรู้ สามารถร่วมกันพยากรณ์ สมรรถนะหลักของบุคลากรครูที่ปฏิบัติงานในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชลบุรี เขต 1 ได้ร้อยละ 86.8

มหาวิทยาลัยควีนส์แลนด์และเทคโนโลยี (Queensland University of Technology, 2002 อ้างถึงใน พิมพ์พันธ์ เดชะคุปต์ และพรทิพย์ แข็งขัน, 2551) พบว่า ครูส่วนใหญ่ในประเทศไทย ยังไม่ยอมรับการปรับเปลี่ยนการเรียนการสอน จำเป็นต้องมีปัจจัยผลักดันให้ครูเปลี่ยนแนวคิดในการจัดการเรียนรู้จากครูเป็นศูนย์กลางมาสู่ผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง สมรรถนะที่จะต้องพัฒนาให้กับครู ได้แก่ ความรู้ที่ทันสมัยในสาขาวิชาที่สอน กลยุทธ์ในการจัดการเรียนรู้การวัดประเมินผลการสอน แบบบูรณาการการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ บทบาทในการเป็นผู้นำการเรียนรู้และการทำวิจัยในชั้นเรียน

บิชี (Bichi, 2017) ศึกษาเกี่ยวกับการประเมินผลการปฏิบัติงานของครูในโรงเรียนที่มีเป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืน พบว่า การประเมินผลการปฏิบัติงานของครูในสถาบันการศึกษามีความสำคัญพอ ๆ กับการประเมินการเรียนรู้ของนักเรียนและนักเรียน ครูมีหน้าที่รับผิดชอบในการกระบวนการศึกษา และการประเมินผลเป็นวิธีหนึ่งในการติดตามและควบคุมความรับผิดชอบ ปัญหาพื้นฐาน วิธีที่มีประสิทธิภาพที่สุดในการประเมินผลงานของครูและเกณฑ์ที่เหมาะสมที่จะใช้ในการประเมิน ประสิทธิภาพ

และประสิทธิผลของครูสำรวจโดยนำเสนอรูปแบบการประเมินครูที่พบบ่อยที่สุด การใช้รูปแบบต่าง ๆ อาจขึ้นอยู่กับความต้องการเฉพาะของสถาบัน และมีการเสนอแบบจำลองการประเมิน แบบบูรณาการ สำหรับไนจีเรีย ซึ่งควรจะยึดในการดำเนินงานของโรงเรียนทุกระดับในประเทศ การประเมินความสามารถ ครู ซึ่งเมื่อดำเนินการอย่างเต็มที่แล้วจะให้ข้อมูลที่ถูกต้องเกี่ยวกับประสิทธิผลของครูที่อาจใช้เป็น พื้นฐานในการปรับปรุงครู การพัฒนาวิชาชีพ การปฏิบัติ การกำหนดนโยบายและ โดยการขยายผล ไปสู่สภาพการเรียนรู้ที่ดีขึ้น การศึกษาที่มีคุณภาพ และผลการเรียนรู้ที่มีประสิทธิผล

จากการประมวลเอกสาร สรุปได้ว่า ความสัมพันธ์ระหว่างสมรรถนะของครูกับการปฏิบัติงาน วิชาการของครูในโรงเรียนเขตคลองสามวา สังกัดกรุงเทพมหานคร เป็นการศึกษาสมรรถนะของครู ทั้ง 5 ด้าน ได้แก่ 1) ด้านการมุ่งผลสัมฤทธิ์ในการปฏิบัติงาน 2) ด้านการบริการที่ดี 3) ด้านการพัฒนา ตนเอง 4) ด้านการทำงานเป็นทีม และ 5) ด้านจริยธรรม และจรรยาบรรณวิชาชีพครู กับ การปฏิบัติงาน วิชาการของครู ทั้ง 5 ด้าน ได้แก่ 1) ด้านการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา 2) ด้านการพัฒนา กระบวนการเรียนรู้ 3) ด้านการวัดผล และประเมินผลการเรียน 4) ด้านการพัฒนาสื่อ นวัตกรรม และ เทคโนโลยีทางการศึกษา 5) ด้านการนิเทศการศึกษา ซึ่งอาจมีความสัมพันธ์และศึกษาสมรรถนะ ที่ส่งผลต่อการปฏิบัติงานวิชาการของครู อาจต้องพัฒนาสมรรถนะที่ครูเพื่อให้สามารถปฏิบัติงาน วิชาการและจัดการเรียนการสอนได้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น

บทที่ 3

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยเรื่อง ความสัมพันธ์ระหว่างสมรรถนะของครูกับการปฏิบัติงานวิชาการของครู
ในโรงเรียนเขตคลองสามวา สังกัดกรุงเทพมหานคร ผู้วิจัยได้ดำเนินการวิจัย ดังนี้

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง
2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย
3. การเก็บรวบรวมข้อมูล
4. การวิเคราะห์ข้อมูล
5. สถิติที่ใช้ในการวิจัย

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากร

การวิจัยนี้เป็นการศึกษากับครูในโรงเรียนเขตคลองสามวา สังกัดกรุงเทพมหานคร จากโรงเรียน
18 แห่ง มีครูจำนวน 679 คน

กลุ่มตัวอย่าง

ตัวอย่างในการวิจัย คือ ครูในโรงเรียนเขตคลองสามวา สังกัดกรุงเทพมหานคร จำนวน 253 คน
โดยมีการกำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างด้วยการใช้สูตรทาโร่ ยามาเน่ (Yamane, 1967 อ้างถึงใน ธาณินทร์
ศิลป์จารุ, 2551, น. 48-49) และสุ่มตัวอย่างโดยวิธีการสุ่มแบบแบ่งชั้น (Stratified Random Sampling)
ตามขนาดโรงเรียน ซึ่งแบ่งเป็นครูที่สังกัดโรงเรียนขนาดเล็ก จำนวน 33 คน ขนาดกลาง จำนวน 112 คน
และขนาดใหญ่ จำนวน 108 คน ดังตาราง 2

ตาราง 2 แสดงขนาดโรงเรียน จำนวนโรงเรียน ประชากร และกลุ่มตัวอย่าง

ขนาดโรงเรียน	จำนวนโรงเรียน(แห่ง)	ประชากร	กลุ่มตัวอย่าง
เล็ก	7	87	33
กลาง	5	301	112
ใหญ่	6	291	108
รวมทั้งสิ้น	18	679	253

ที่มา: (สำนักการศึกษา กรุงเทพมหานคร, 2565)

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

ขั้นตอนการสร้างเครื่องมือ

เครื่องมือที่ใช้เป็นแบบวัดสมรรถนะของครู และแบบวัดการปฏิบัติงานวิชาการของครู ในโรงเรียนเขตคลองสามวา สังกัดกรุงเทพมหานคร โดยมีขั้นตอนการสร้างเครื่องมือ ดังนี้

1. ศึกษาวิเคราะห์และสังเคราะห์แนวคิด ทฤษฎี จากเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับ สมรรถนะของครูตามแนวทางของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (2553ก, น. 24-30) และการปฏิบัติงานวิชาการของครูตามแนวทางสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (2552, น. 9-33) เพื่อใช้เป็นแนวทางในการกำหนดกรอบแนวคิดและนิยามศัพท์เฉพาะ

2. ศึกษาวิธีการสร้างแบบวัดที่มีลักษณะเป็นมาตรประมาณค่า 5 ระดับ ตั้งแต่ “มากที่สุด” ถึง “น้อยที่สุด”

3. สร้างแบบวัดการปฏิบัติงานวิชาการ และแบบวัดสมรรถนะของครู จำนวน 1 ชุด ประกอบด้วย 3 ตอน ได้แก่ ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไป ได้แก่ เพศ ระดับการศึกษา อายุการทำงาน ขนาดของโรงเรียน ซึ่งเป็นแบบตรวจสอบรายการ (Checklist) ตอนที่ 2 แบบวัดสมรรถนะของครู 5 ด้าน คือ ด้านการมุ่งสัมฤทธิ์ในการปฏิบัติงาน ด้านการบริการที่ดี ด้านการพัฒนาตนเอง ด้านการทำงานเป็นทีม และด้านจริยธรรม และจรรยาบรรณวิชาชีพ และตอนที่ 3 แบบวัดการปฏิบัติงานวิชาการของครู 5 ด้าน คือ ด้านการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา ด้านการพัฒนากระบวนการเรียนรู้ ด้านการวัดผลและประเมินผลการเรียน ด้านการพัฒนาสื่อ นวัตกรรม และเทคโนโลยีทางการศึกษา และการนิเทศการศึกษา แบบวัดตอนที่ 2 และ ตอนที่ 3 มีลักษณะเป็นแบบมาตรประมาณค่า (Rating Scale) 5 ระดับตามเกณฑ์ของลิเคิร์ต (Likert, 1993, p. 247)

4. นำแบบวัดที่สร้างขึ้นไปปรึกษาอาจารย์ที่ปรึกษาเพื่อให้คำแนะนำและปรับปรุงแก้ไข

5. นำแบบวัดที่ปรับปรุงแก้ไขแล้วเสนอให้ผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 3 ท่าน (ภาคผนวก ก) ตรวจสอบความตรงเชิงเนื้อหา (Content Validity) และพิจารณาความเหมาะสมของสำนวนภาษาที่ใช้สื่อความหมาย เป็นการตรวจสอบดัชนีความ สอดคล้อง (Index of Item-Objective Congruence: IOC) โดยมีเกณฑ์การให้คะแนน ดังนี้

ให้คะแนน +1 ถ้าผู้เชี่ยวชาญแน่ใจว่าข้อคำถามนั้นสอดคล้องกับนิยามศัพท์เฉพาะ

ให้คะแนน 0 ถ้าผู้เชี่ยวชาญไม่แน่ใจว่าข้อคำถามนั้นสอดคล้องกับนิยามศัพท์เฉพาะ

ให้คะแนน -1 ถ้าผู้เชี่ยวชาญแน่ใจว่าข้อคำถามนั้นไม่สอดคล้องกับนิยามศัพท์เฉพาะ

นำค่าคะแนนของผู้เชี่ยวชาญในแต่ละข้อคำถามมาคำนวณเพื่อหาดัชนีความสอดคล้องของแบบวัด (IOC) ได้ดัชนีความสอดคล้องของแบบวัด (IOC) มีค่า ระหว่าง 0.67-1

6. ปรับปรุงแบบวัดตามข้อเสนอแนะของผู้เชี่ยวชาญ แล้วนำเสนออาจารย์ที่ปรึกษาพิจารณาตรวจสอบอีกครั้ง เพื่อปรับปรุงแก้ไขก่อนนำไปทดลองใช้ (Try Out)

7. นำแบบวัดที่ปรับปรุงแล้วไปทดลองใช้ (Try Out) กับครูในโรงเรียนเขตคลองสามวา สังกัดกรุงเทพมหานครที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 30 คน แล้วนำมาหาค่าสัมประสิทธิ์อัลฟาของครอนบาค โดยได้ค่าสัมประสิทธิ์อัลฟาด้านสมรรถนะของครูเท่ากับ .94 และด้านการปฏิบัติงานวิชาการของครูเท่ากับ .97 รวมทั้งฉบับเท่ากับ .98

8. นำแบบวัดที่ได้ตรวจสอบแล้วและนำไปปรับปรุงแก้ไข เพื่อนำเสนออาจารย์ที่ปรึกษาตรวจสอบอีกครั้ง

9. นำแบบวัดที่เป็นฉบับสมบูรณ์ไปเก็บรวบรวมข้อมูลกับกลุ่มตัวอย่าง

ลักษณะของเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย คือ แบบวัด 1 ชุด แบ่งออกเป็น 3 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 แบบวัดข้อมูลทั่วไป เกี่ยวกับ เพศ ระดับการศึกษา อายุการทำงาน ขนาดของโรงเรียน มีลักษณะเป็นแบบตรวจสอบรายการ (checklist)

ตอนที่ 2 แบบวัดสมรรถนะของครู และ ตอนที่ 3 แบบวัดการปฏิบัติงานวิชาการของครู ในโรงเรียนเขตคลองสามวา สังกัดกรุงเทพมหานคร มีลักษณะเป็นมาตราประมาณค่า 5 ระดับของลิเคิร์ท (Likert) มีระดับการปฏิบัติตั้งแต่ “มากที่สุด” ถึง “น้อยที่สุด” โดยมีน้ำหนักคะแนน ดังนี้

ค่าน้ำหนักคะแนนสมรรถนะของครู

5 หมายถึง ระดับของการปฏิบัติ อยู่ในระดับมากที่สุด

4 หมายถึง ระดับของการปฏิบัติ อยู่ในระดับผลมาก

3 หมายถึง ระดับของการปฏิบัติ อยู่ในระดับปานกลาง

2 หมายถึง ระดับของการปฏิบัติ อยู่ในระดับน้อย

1 หมายถึง ระดับของการปฏิบัติ อยู่ในระดับน้อยที่สุด

การเก็บรวบรวมข้อมูล

1. ขออนุญาตจากวิทยาลัยการจัดการ มหาวิทยาลัยพะเยา ถึงผู้อำนวยการสถานศึกษา ในเขตคลองสามวา สังกัดกรุงเทพมหานคร เพื่อขอความร่วมมือในการเก็บรวบรวมข้อมูล

2. รับหนังสือจากวิทยาลัยการจัดการ มหาวิทยาลัยพะเยาแล้วนำเสนอผู้อำนวยการสถานศึกษาในเขตคลองสามวา สังกัดกรุงเทพมหานคร เพื่อขอความร่วมมือในการเก็บข้อมูล

3. ผู้วิจัยดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลกับกลุ่มตัวอย่างด้วยแบบออนไลน์ โดยการใช้ Google form เก็บข้อมูลได้จำนวน 320 ชุด ผู้วิจัยคัดเลือกเฉพาะแบบสอบถาม ที่ตอบกลับมาอย่างสมบูรณ์ที่สุด และเป็นไปตามจำนวนกลุ่มตัวอย่างที่กำหนด รวมทั้งสิ้น 253 ชุด คิดเป็น ร้อยละ 100

การวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยนำแบบวัดที่ได้รับคืนมาตรวจสอบความสมบูรณ์ และวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้โปรแกรมคอมพิวเตอร์สำเร็จรูปสำหรับการวิเคราะห์ข้อมูลวิจัยทางสังคมศาสตร์ ดังนี้

1. ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของกลุ่มตัวอย่าง วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้สถิติพื้นฐานการแจกแจงความถี่ (Frequency) และร้อยละ (Percentage)

2. ตอนที่ 2 แบบวัดสมรรถนะของครู 5 ด้าน และ ตอนที่ 3 แบบวัดการปฏิบัติงานวิชาการของครูในโรงเรียนเขตคลองสามวา สังกัดกรุงเทพมหานคร ทั้ง 5 ด้าน วิเคราะห์ข้อมูลหาค่าเฉลี่ย (M) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (SD) แปลความหมายของคะแนนเฉลี่ยตามเกณฑ์ ดังนี้ (บุญชม ศรีสะอาด, 2556, น. 121)

คะแนนค่าเฉลี่ย 4.50-5.00 หมายถึง ครูมีการปฏิบัติในระดับมากที่สุด

คะแนนค่าเฉลี่ย 3.50-4.49 หมายถึง ครูมีการปฏิบัติในระดับมาก

คะแนนค่าเฉลี่ย 2.50- 3.49 หมายถึง ครูมีการปฏิบัติในระดับปานกลาง

คะแนนค่าเฉลี่ย 1.50-2.49 หมายถึง ครูมีการปฏิบัติในระดับน้อย

คะแนนค่าเฉลี่ย 1.00-1.49 หมายถึง ครูมีการปฏิบัติในระดับน้อยที่สุด

3. วิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างสมรรถนะของครูกับการปฏิบัติงานวิชาการของครูในโรงเรียนเขตคลองสามวา กรุงเทพมหานคร เพื่อตอบวัตถุประสงค์ของการวิจัย และเป็นการทดสอบสมมติฐานของการวิจัย

3.1 ใช้การวิเคราะห์ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ของเพียร์สัน (Pearson Product Moment Correlation Coefficient) โดยผู้วิจัยกำหนดเกณฑ์การแปลความหมายความสัมพันธ์ของค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ โดยใช้เกณฑ์ของพวงรัตน์ ทวีรัตน์ (2540)

ค่าความสัมพันธ์ตั้งแต่ 0.81-1.00 หมายความว่า มีความสัมพันธ์สูง

ค่าความสัมพันธ์ตั้งแต่ 0.61-0.80 หมายความว่า มีความสัมพันธ์ค่อนข้างสูง

ค่าความสัมพันธ์ตั้งแต่ 0.41-0.60 หมายความว่า มีความสัมพันธ์ปานกลาง

ค่าความสัมพันธ์ตั้งแต่ 0.21-0.40 หมายความว่า มีความสัมพันธ์ค่อนข้างต่ำ

ค่าความสัมพันธ์ต่ำกว่า 0.00-0.21 หมายความว่า มีความสัมพันธ์ต่ำ

3.2 วิเคราะห์แบบถดถอยพหุคูณแบบเป็นขั้น (Stepwise Multiple Regression Analysis)

สถิติที่ใช้ในการวิจัย

สถิติที่ใช้ในการตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือ ได้แก่ ค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC) และค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา (Alpha Coefficient) ของครอนบาค

สถิติพื้นฐาน (Descriptive Statistic) ได้แก่ ความถี่ (Frequency) ค่าร้อยละ (Percentage) ค่าเฉลี่ย (Mean) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation)

สถิติอ้างอิง (Inferential Statistics) ได้แก่ ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ของเพียร์สัน (Pearson Product Moment Correlation Coefficient) และการวิเคราะห์ถดถอยพหุคูณแบบเป็นขั้น (Stepwise Multiple Regression Analysis)

บทที่ 4

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

การวิจัยเรื่อง ความสัมพันธ์ระหว่างสมรรถนะของครูกับการปฏิบัติงานวิชาการของครู ในโรงเรียนเขตคลองสามวา สังกัดกรุงเทพมหานคร ผู้วิจัยได้นำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล โดยแบ่งเป็น 3 ตอน เพื่อให้เกิดความเข้าใจตรงกัน จึงเสนอสัญลักษณ์และอักษรย่อที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ดังนี้

สัญลักษณ์และอักษรย่อที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

n	แทน	จำนวนกลุ่มตัวอย่าง
M	แทน	ค่าเฉลี่ย (Mean)
SD	แทน	ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard deviation)
r	แทน	ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์เพียร์สัน (Pearson's Product Moment Correlation Coefficient)
R ²	แทน	ค่าสหสัมพันธ์พหุคูณ (Squared multiple correlation) หรือสัมประสิทธิ์การพยากรณ์
**	แทน	มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ($P \leq .01$)
*	แทน	มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ($P \leq .05$)
Xi	แทน	สมรรถนะของครู
X1	แทน	สมรรถนะของครู ด้านการมุ่งผลสัมฤทธิ์ในการปฏิบัติงาน
X2	แทน	สมรรถนะของครู ด้านการบริการที่ดี
X3	แทน	สมรรถนะของครู ด้านการพัฒนาตนเอง
X4	แทน	สมรรถนะของครู ด้านการทำงานเป็นทีม
X5	แทน	สมรรถนะของครู ด้านจริยธรรม และจรรยาบรรณวิชาชีพครู
Yi	แทน	การปฏิบัติงานวิชาการของครู
Y1	แทน	การปฏิบัติงานวิชาการของครู ด้านการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา
Y2	แทน	การปฏิบัติงานวิชาการของครู ด้านการพัฒนากระบวนการเรียนรู้
Y3	แทน	การปฏิบัติงานวิชาการของครู ด้านการวัดผลและประเมินผลการเรียน
Y4	แทน	การปฏิบัติงานวิชาการของครู ด้านการพัฒนาสื่อ นวัตกรรม และเทคโนโลยีทางการศึกษา
Y5	แทน	การปฏิบัติงานวิชาการของครู ด้านการนิเทศการศึกษา

การเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล

การนำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูลผู้วิจัยได้นำเสนอเป็น 3 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของกลุ่มตัวอย่างวิเคราะห์โดยใช้ความถี่ (Frequency) และร้อยละ (Percentage)

ตอนที่ 2 สมรรถนะของครูและการปฏิบัติงานวิชาการของครูในโรงเรียนเขตคลองสามวา สังกัดกรุงเทพมหานคร วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้สถิติ ค่าเฉลี่ย (M) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (SD)

ตอนที่ 3 ความสัมพันธ์ระหว่างสมรรถนะของครูกับปฏิบัติงานวิชาการของครูในโรงเรียนเขตคลองสามวา สังกัดกรุงเทพมหานคร ด้วยการวิเคราะห์ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ของเพียร์สัน (Pearson's Product Moment Correlation Coefficient) และการวิเคราะห์ถดถอยพหุคูณแบบเป็นขั้น (Stepwise Multiple Regression Analysis)

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปเกี่ยวกับลักษณะของกลุ่มตัวอย่าง และลักษณะของข้อมูลที่รวบรวมได้จากกลุ่มตัวอย่างด้วยเครื่องมือในการวิจัย

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล กลุ่มตัวอย่างครูในโรงเรียนเขตคลองสามวา จำนวน 253 คน เมื่อจำแนกตามลักษณะชีวสังคม คือ เพศ ระดับการศึกษา ประสบการณ์ทำงาน และขนาดโรงเรียน พบว่า กลุ่มตัวอย่าง ส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง (80.20%) ส่วนใหญ่มีวุฒิการศึกษาระดับปริญญาตรี (60.10%) และครูส่วนใหญ่มีประสบการณ์ทำงาน 11 ปีขึ้นไป (60.50%) และครูส่วนใหญ่สังกัดโรงเรียนขนาดกลาง (44.30%) ผลการวิเคราะห์ ดังตาราง 3

ตาราง 3 แสดงจำนวนและค่าร้อยละของกลุ่มตัวอย่าง

เพศ	จำนวน(คน)	ร้อยละ
1. ชาย	50	19.80
2. หญิง	203	80.20
รวม	253	100.00
ระดับการศึกษา	จำนวน(คน)	ร้อยละ
1. ปริญญาตรี	152	60.10
2. สูงกว่าปริญญาตรี	101	39.90
รวม	253	100.00

ตาราง 3 (ต่อ)

อายุงาน	จำนวน(คน)	ร้อยละ
1. 1-5 ปี	53	20.90
2. 6-10 ปี	47	18.60
3. 11 ปีขึ้นไป	153	60.50
รวม	253	100.00
ขนาดโรงเรียน		
1. ขนาดเล็ก	33	13.00
2. ขนาดกลาง	112	44.30
3. ขนาดใหญ่	153	42.70
รวม	253	100.00

ตอนที่ 2 สมรรถนะของครูและการปฏิบัติงานวิชาการของครูในโรงเรียนเขตคลองสามวา สังกัด กรุงเทพมหานคร

การวิเคราะห์ข้อมูลสมรรถนะของครู ในโรงเรียนเขตคลองสามวา สังกัดกรุงเทพมหานคร วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้สถิติค่าเฉลี่ย (M) และ ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (SD) พบว่า สมรรถนะของครู ในโรงเรียนเขตคลองสามวา สังกัดกรุงเทพมหานคร ครูมีสมรรถนะอยู่ในระดับมาก ($M = 4.26$, $SD = 0.610$) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า อยู่ในระดับมากทุกด้าน โดยมีค่าเฉลี่ยอยู่ระหว่าง 4.10-4.48 เรียงลำดับด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดไปหาค่าเฉลี่ยต่ำสุด ดังนี้ ด้านจริยธรรม และจรรยาบรรณวิชาชีพครู ($M = 4.48$, $SD = 0.75$) ด้านการบริการที่ดี ($M = 4.32$, $SD = 0.62$) ด้านการทำงานเป็นทีม ($M = 4.30$, $SD = 0.64$) ด้านการมุ่งผลสัมฤทธิ์ในการปฏิบัติงาน ($M = 4.12$, $SD = 0.63$) และ ด้านการพัฒนาตนเอง ($M = 4.10$, $SD = 0.65$) ตามลำดับ ดังตาราง 4

ตาราง 4 แสดงค่าเฉลี่ย (M) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (SD) ระดับ และลำดับของสมรรถนะของครู
ในโรงเรียนเขตคลองสามวา สังกัดกรุงเทพมหานคร ในภาพรวมและรายด้าน

สมรรถนะของครู	ค่าสถิติ		ระดับ	ลำดับ
	M	SD		
1. ด้านการมุ่งผลสัมฤทธิ์ในการปฏิบัติงาน	4.12	0.63	มาก	4
2. ด้านการบริการที่ดี	4.32	0.62	มาก	2
3. ด้านการพัฒนาตนเอง	4.10	0.65	มาก	5
4. ด้านการทำงานเป็นทีม	4.30	0.64	มาก	3
5. ด้านจริยธรรม และจรรยาบรรณวิชาชีพครู	4.48	0.75	มาก	1
รวม	4.26	0.61	มาก	

หมายเหตุ: n = 253

การวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับการปฏิบัติงานวิชาการของครูในโรงเรียนเขตคลองสามวา สังกัดกรุงเทพมหานคร วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้สถิติค่าเฉลี่ย (M) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (SD) พบว่า การปฏิบัติงานวิชาการของครูในโรงเรียนเขตคลองสามวา สังกัดกรุงเทพมหานคร ครูมีการปฏิบัติงานวิชาการอยู่ในระดับมาก ($M = 4.21$, $SD = 0.66$) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่าอยู่ในระดับมากทุกด้าน โดยมีค่าเฉลี่ยอยู่ระหว่าง 4.13-4.29 เรียงลำดับด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดไปหาค่าเฉลี่ยต่ำสุด ดังนี้ ด้านการพัฒนาระบบการเรียนรู้ ($M = 4.29$, $SD = 0.69$) ด้านการวัดผล ประเมินผล การเรียน ($M = 4.26$, $SD = 0.69$) ด้านการนิเทศการศึกษา ($M = 4.30$, $SD = .64$) ด้านการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา ($M = 4.15$, $SD = 0.69$) และด้านการพัฒนาสื่อ นวัตกรรม และเทคโนโลยีทางการศึกษา ($M = 4.13$, $SD = 0.74$) ตามลำดับ ดังตาราง 5

ตาราง 5 แสดงค่าเฉลี่ย (M) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน(SD) ระดับ และลำดับของการปฏิบัติงาน
วิชาการของครูในโรงเรียนเขตคลองสามวา สังกัดกรุงเทพมหานคร

การปฏิบัติงานวิชาการของครู	ค่าสถิติ		ระดับ	ลำดับ
	M	SD		
1. ด้านการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา	4.15	0.69	มาก	4
2. ด้านการพัฒนากระบวนการเรียนรู้	4.29	0.69	มาก	1
3. ด้านการวัดผล และประเมินผลการเรียน	4.26	0.69	มาก	2
4. ด้านการพัฒนาสื่อ นวัตกรรม และเทคโนโลยีทางการศึกษา	4.13	0.74	มาก	5
5. ด้านการนิเทศการศึกษา	4.20	0.74	มาก	3
รวม	4.21	0.66	มาก	

หมายเหตุ: n = 253

ตอนที่ 3 ความสัมพันธ์ระหว่างสมรรถนะของครูกับปฏิบัติงานวิชาการของครูในโรงเรียนเขต คลองสามวา สังกัดกรุงเทพมหานคร

เป็นการวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้สถิติวิเคราะห์ความสัมพันธ์ของเพียร์สัน (Pearson's Product Moment Correlation Coefficient) และการวิเคราะห์ถดถอยพหุคูณแบบเป็นขั้น (Stepwise Multiple Regression Analysis)

ผลการวิเคราะห์ความสัมพันธ์อย่างง่ายระหว่างสมรรถนะของครูกับการปฏิบัติงาน วิชาการของครูในโรงเรียนเขตคลองสามวา สังกัดกรุงเทพมหานคร

การวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างสมรรถนะครูกับการปฏิบัติงานวิชาการของครูในโรงเรียนเขตคลองสามวา สังกัดกรุงเทพมหานคร โดยใช้สถิติวิเคราะห์ความสัมพันธ์ของเพียร์สัน (Pearson's Product-Moment Correlation Coefficient) พบว่า ตัวแปรสมรรถนะของครู 5 ด้าน (Xi) สัมพันธ์กับการปฏิบัติงานวิชาการของครู (Yi) ในโรงเรียนเขตคลองสามวา สังกัดกรุงเทพมหานคร มีความสัมพันธ์กันทางบวกในระดับค่อนข้างสูง โดยมีค่าความสัมพันธ์ (r) ตั้งแต่ .915 ถึง .944 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

สมรรถนะของครู (Xi) มีความสัมพันธ์กับการปฏิบัติงานวิชาการของครู (Yi) เชิงบวกในระดับค่อนข้างสูง อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ($r = .717 - .788 \leq .01$) สมรรถนะรายด้านที่มีความสัมพันธ์สูงสุด คือ ด้านการพัฒนาตนเอง (X3) มีความสัมพันธ์เชิงบวกกับการปฏิบัติงานวิชาการของครู (Yi) มากที่สุด ($r = .788$) รองลงไป คือ ด้านการทำงานเป็นทีม (X4) ($r = .742$)

ด้านการบริการที่ดี (X2) ($r=.727$) ด้านการมุ่งผลสัมฤทธิ์ในการปฏิบัติงาน (X1) ($r=.726$) และด้านจริยธรรม และจรรยาบรรณวิชาชีพครู (X5) ($r=.717$) ตามลำดับ ดังตาราง 6

ตาราง 6 แสดงค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างสมรรถนะของครูกับการปฏิบัติงานวิชาการของครูในโรงเรียนเขตคลองสามวา สังกัดกรุงเทพมหานคร

ตัวแปร	Xi	Yi	X1	X2	X3	X4	X5	Y1	Y2	Y3	Y4	Y5
Xi	1											
Yi	.797**	1										
X1	.919**	.726**	1									
X2	.944**	.727**	.835**	1								
X3	.915**	.788**	.830**	.829**	1							
X4	.944**	.742**	.832**	.868**	.836**	1						
X5	.920**	.717**	.779**	.856**	.762**	.847**	1					
Y1	.749**	.920**	.683**	.696**	.731**	.707**	.663**	1				
Y2	.769**	.935**	.709**	.694**	.766**	.707**	.695**	.867**	1			
Y3	.782**	.946**	.705**	.715**	.745**	.745**	.720**	.833**	.866**	1		
Y4	.691**	.938**	.634**	.617**	.712**	.637**	.608**	.812**	.831**	.856**	1	
Y5	.734**	.931**	.665**	.677**	.727**	.675**	.664**	.792**	.810**	.864**	.872**	1

หมายเหตุ: $n = 253$; **. มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

ผลการวิเคราะห์เพื่ออธิบายการปฏิบัติงานวิชาการของครูในโรงเรียนเขตคลองสามวา สังกัดกรุงเทพมหานคร

การวิเคราะห์ข้อมูลส่วนนี้ ได้ทำการวิเคราะห์โดยสถิติวิเคราะห์ถดถอยพหุคูณแบบเป็นขั้น (Stepwise Multiple Regression) ด้วยโปรแกรมวิเคราะห์ข้อมูลวิจัยทางสังคมศาสตร์

ตัวแปรตาม คือ การปฏิบัติงานวิชาการ (Yi) ประกอบด้วย 5 ด้าน คือ 1) ด้านการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา (Y1) 2) ด้านการพัฒนาระบบการเรียนรู้อย่างต่อเนื่อง (Y2) 3) ด้านการวัดผล และประเมินผลการเรียน (Y3) 4) ด้านการพัฒนาสื่อ นวัตกรรม และเทคโนโลยีทางการศึกษา (Y4) และ 5) ด้านการนิเทศการศึกษา (Y5)

ตัวแปรอิสระ คือ สมรรถนะของครู (Xi) ประกอบด้วย 5 ด้าน คือ 1) ด้านการมุ่งผลสัมฤทธิ์ในการปฏิบัติงาน (X1) 2) ด้านการบริการที่ดี (X2) 3) ด้านการพัฒนาตนเอง (X3) 4) ด้านการทำงานเป็นทีม (X4) 5) ด้านจริยธรรม และจรรยาบรรณวิชาชีพครู (X5)

การเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูลแยกเป็นส่วนที่เป็นการวิเคราะห์ข้อมูล เพื่ออธิบายการปฏิบัติงานวิชาการของครู โดยนำเสนอไปตามลำดับ ดังต่อไปนี้

การวิเคราะห์ที่ได้ดำเนินการ 6 ครั้ง คือ 1) การอธิบายการปฏิบัติงานวิชาการของครู (Y_i) ด้วยสมรรถนะของครู (X_i) 2) การอธิบายการปฏิบัติงานวิชาการของครู ด้านการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา (Y_1) ด้วยสมรรถนะของครู 3) การอธิบายการปฏิบัติงานวิชาการของครู ด้านการพัฒนากระบวนการเรียนรู้ (Y_2) ด้วยสมรรถนะของครู 4) การอธิบายการปฏิบัติงานวิชาการของครู ด้านการวัดผลและประเมินผลการเรียน (Y_3) ด้วยสมรรถนะของครู 5) การอธิบายการปฏิบัติงานวิชาการของครู ด้านการพัฒนาสื่อ นวัตกรรม และเทคโนโลยีทางการศึกษา (Y_4) ด้วยสมรรถนะของครู และ 6) การอธิบายการปฏิบัติงานวิชาการของครู ด้านการนิเทศการศึกษา (Y_5) ด้วยสมรรถนะของครู ซึ่งได้นำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูลตามลำดับ ดังนี้

ผลการวิเคราะห์การอธิบายการปฏิบัติงานวิชาการของครูด้วยสมรรถนะของครู

การวิเคราะห์เพื่ออธิบายการปฏิบัติงานวิชาการของครู (Y_i) ด้วยสมรรถนะของครู (X_i) โดยใช้สถิติการวิเคราะห์ถดถอยพหุคูณแบบเป็นขั้น ผลการวิเคราะห์ พบว่า มีสมรรถนะของครูจำนวน 2 ด้าน อธิบายการปฏิบัติงานวิชาการของครูได้ร้อยละ 65 โดยด้านอธิบายได้มาก-น้อยตามลำดับ คือ สมรรถนะของครู ด้านการพัฒนาตนเอง (X_3) ($\beta = .577$) กับสมรรถนะของครู ด้านจริยธรรมและจรรยาบรรณวิชาชีพครู (X_5) ($\beta = .277$) ดังตาราง 7

ตาราง 7 แสดงโมเดลและค่าการอธิบายการปฏิบัติงานวิชาการของครู (Y_i) ด้วยสมรรถนะของครู (X_i)

โมเดล	ตัวแปรอธิบาย	ค่าสถิติ				
		B	Std. Error	Beta	t	Sig.
2	(Constant)	.700	.164		4.274	.000
	ด้านการพัฒนาตนเอง (X_3)	.587	.058	.577	10.037	.000
	จริยธรรมและจรรยาบรรณวิชาชีพครู (X_5)	.245	.051	.277	4.822	.000
R = .808, R ² = .650						

หมายเหตุ: Dependent Variable: การปฏิบัติงานวิชาของครู (Y_i)

ผลการวิเคราะห์การอธิบายการปฏิบัติงานวิชาการของครู ด้านการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา (Y_1) ด้วยสมรรถนะของครู (X_i)

การวิเคราะห์เพื่ออธิบายการปฏิบัติงานวิชาการของครู ด้านการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา (Y_1) ด้วยตัวแปรสมรรถนะของครู (X_i) ผลการวิเคราะห์ พบว่า สมรรถนะของครู (X_i) อธิบายการปฏิบัติงานวิชาการของครู ด้านการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา (Y_1) ได้ร้อยละ 56.2 โดยด้านที่อธิบายได้มาก-น้อย ตามลำดับ คือ สมรรถนะของครู ด้านการพัฒนาตนเอง (X_3) ($\beta = .465$) กับด้านการทำงานเป็นทีม (X_4) ($\beta = .318$) ผลดังตาราง 8

ตาราง 8 แสดงโมเดลและค่าการอธิบายการปฏิบัติงานวิชาการของครู ด้านการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา (Y1) สมรรถนะของครู (Xi)

โมเดล	ตัวแปรอธิบาย	ค่าสถิติ				
		B	Std. Error	Beta	t	Sig.
	(Constant)	.630	.200		3.147	.002
2	ด้านการพัฒนาตนเอง (X3)	.496	.081	.465	6.125	.000
	ด้านการทำงานเป็นทีม (X4)	.346	.083	.318	4.186	.000
R = .752, R ² = .562						

หมายเหตุ: Dependent Variable: การปฏิบัติงานวิชาการของครู ด้านการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา (Y1)

ผลการวิเคราะห์การอธิบายการปฏิบัติงานวิชาการของครู ด้านการพัฒนาระบบการเรียนรู้ (Y2) ด้วยสมรรถนะของครู

การวิเคราะห์เพื่ออธิบายการปฏิบัติงานวิชาการของครู ด้านการพัฒนาระบบการเรียนรู้ (Y2) ด้วยสมรรถนะของครู (Xi) ผลการวิเคราะห์ พบว่า สมรรถนะของครูอธิบายการปฏิบัติงานวิชาการของครู ด้านการพัฒนาระบบการเรียนรู้ (Y2) ได้ร้อยละ 61.4 โดยด้านที่อธิบายได้มาก-น้อยตามลำดับ คือ สมรรถนะของครู ด้านการพัฒนาตนเอง (X3) ($\beta = .563$) กับ สมรรถนะของครู ด้านจริยธรรมและจรรยาบรรณวิชาชีพครู (X5) ($\beta = .267$) ดังตาราง 9

ตาราง 9 แสดงโมเดลและค่าการอธิบายการปฏิบัติงานวิชาการของครู ด้านการพัฒนาระบบการเรียนรู้ (Y2) ด้วยสมรรถนะของครู (Xi)

โมเดล	ตัวแปรอธิบาย	ค่าสถิติ				
		B	Std. Error	Beta	t	Sig.
	(Constant)	.729	.180		4.057	.000
2	ด้านการพัฒนาตนเอง (X3)	.598	.064	.563	9.317	.000
	ด้านจริยธรรมและจรรยาบรรณวิชาชีพครู (X5)	.246	.056	.267	4.413	.000
R = .785, R ² = .614						

หมายเหตุ: Dependent Variable: การปฏิบัติงานวิชาการของครู ด้านการพัฒนาระบบการเรียนรู้ (Y2)

ผลการวิเคราะห์การอธิบายการปฏิบัติงานวิชาการของครู ด้านการวัดผล และ ประเมินผลการเรียน (Y3) ด้วยสมรรถนะของครู

การวิเคราะห์เพื่ออธิบายการปฏิบัติงานวิชาการของครู ด้านการวัดผล และประเมินผลการเรียน (Y3) ด้วยสมรรถนะของครู (Xi) ผลการวิเคราะห์ พบว่า สมรรถนะของครูอธิบายการปฏิบัติงานวิชาการของครู ด้านการวัดผล และประเมินผลการเรียน (Y3) ได้ร้อยละ 61.6 โดยด้านอธิบายได้มาก-น้อย ตามลำดับ คือ สมรรถนะของครู ด้านการพัฒนาตนเอง (X3) ($\beta = .363$) สมรรถนะของครู ด้านจริยธรรมและจรรยาบรรณวิชาชีพครู (X5) ($\beta = .246$) และ สมรรถนะของครู การทำงานเป็นทีม (X4) ($\beta = .234$) ดังตาราง 10

ตาราง 10 แสดงโมเดลและค่าการอธิบายการปฏิบัติงานวิชาการของครู ด้านการวัดผล และ ประเมินผลการเรียน (Y3) ด้วยสมรรถนะของครู (Xi)

โมเดล	ตัวแปรอธิบาย	ค่าสถิติ				
		B	Std. Error	Beta	t	Sig.
3	(Constant)	.586	.186		3.148	.002
	ด้านการพัฒนาตนเอง(X3)	.384	.077	.363	5.012	.000
	ด้านจริยธรรมและจรรยาบรรณวิชาชีพครู (X5)	.226	.069	.246	3.287	.001
	การทำงานเป็นทีม (X4)	.252	.095	.234	2.645	.009
R = .788, R ² = .616						

หมายเหตุ: Dependent Variable: การปฏิบัติงานวิชาการ ด้านการวัดผลและประเมินผล (Y3)

ผลการวิเคราะห์การอธิบายการปฏิบัติงานวิชาการของครู ด้านการพัฒนาสื่อ นวัตกรรม และเทคโนโลยีทางการศึกษา (Y4) ด้วยสมรรถนะของครู

การวิเคราะห์เพื่ออธิบายการปฏิบัติงานวิชาการของครู ด้านการพัฒนาสื่อ นวัตกรรม และเทคโนโลยีทางการศึกษา (Y4) ด้วยสมรรถนะของครู ผลการวิเคราะห์ พบว่า สมรรถนะของครูอธิบายการปฏิบัติงานวิชาการของครู ด้านการพัฒนาสื่อ นวัตกรรม และเทคโนโลยีทางการศึกษา (Y4) ได้ร้อยละ 51.4 โดยด้านอธิบายได้มาก-น้อย ตามลำดับ คือ สมรรถนะของครูด้านการพัฒนาตนเอง (X3) ($\beta = .594$) กับด้านจริยธรรมและจรรยาบรรณวิชาชีพครู (X5) ($\beta = .156$) ดังตาราง 11

ตาราง 11 แสดงโมเดลและค่าการอธิบายการปฏิบัติงานวิชาการของครู ด้านการพัฒนาสื่อ นวัตกรรม และเทคโนโลยีทางการศึกษา (Y4) ด้วยสมรรถนะของครู (Xi)

โมเดล	ตัวแปรอธิบาย	ค่าสถิติ				
		B	Std. Error	Beta	t	Sig.
2	(Constant)	.699	.214		3.261	.001
	ด้านการพัฒนาตนเอง (X3)	.670	.077	.594	8.757	.000
	ด้านจริยธรรมและจรรยาบรรณวิชาชีพครู (X5)	.153	.067	.156	2.297	.022
	R = .719, R ² = .514					

หมายเหตุ: Dependent Variable: การปฏิบัติงานวิชาการของครู ด้านการพัฒนาสื่อ นวัตกรรม และเทคโนโลยีทางการศึกษา (Y4)

ผลการวิเคราะห์การอธิบายการปฏิบัติงานวิชาการของครู ด้านการนิเทศการศึกษา (Y5) ด้วยสมรรถนะของครู

การวิเคราะห์เพื่ออธิบายการปฏิบัติงานวิชาการของครู ด้านการนิเทศการศึกษา (Y5) ด้วยสมรรถนะของครู ผลการวิเคราะห์ พบว่า สมรรถนะของครูอธิบายการปฏิบัติงานวิชาการของครู ด้านการนิเทศการศึกษา (Y5) ได้ร้อยละ 55.4 โดยด้านอธิบายได้มาก-น้อย ตามลำดับ คือ สมรรถนะของครูด้านการพัฒนาตนเอง (X3) ($\beta = .527$) กับด้านจริยธรรมและจรรยาบรรณวิชาชีพครู (X5) ($\beta = .263$) ผลดังตาราง 12

ตาราง 12 แสดงโมเดลและค่าการอธิบายการปฏิบัติงานวิชาการของครู ด้านการนิเทศการศึกษา (Y5) ด้วยสมรรถนะของครู (Xi)

โมเดล	ตัวแปรอธิบาย	ค่าสถิติ				
		B	Std. Error	Beta	t	Sig.
2	(Constant)	.596	.205		2.903	.004
	ด้านการพัฒนาตนเอง (X3)	.595	.073	.527	8.111	.000
	ด้านจริยธรรมและจรรยาบรรณวิชาชีพครู (X5)	.258	.064	.263	4.050	.000
	R = .747, R ² = .554					

หมายเหตุ: Dependent Variable: การปฏิบัติงานวิชาการของครู ด้านการศึกษานิเทศ (Y5)

สรุปผลการวิเคราะห์ข้อมูล

1. สรุปผลการวิเคราะห์ข้อมูลการอธิบายการปฏิบัติงานวิชาการของครูในโรงเรียน เขตคลองสามวา สังกัดกรุงเทพมหานคร ด้วยสมรรถนะของครู พบว่า สมรรถนะของครูอธิบาย การปฏิบัติงานวิชาการ ได้ร้อยละ 65 ซึ่งมากกว่า ร้อยละ 25

2. สรุปผลการวิเคราะห์ข้อมูลการอธิบายการปฏิบัติงานวิชาการของครู ด้านการพัฒนา หลักสูตรสถานศึกษา ด้วยสมรรถนะของครูด้านต่าง ๆ พบว่า สมรรถนะของครูด้านต่าง ๆ อธิบาย การปฏิบัติงานวิชาการ ด้านการพัฒนาหลักสูตร ได้ร้อยละ 56.2 ซึ่งมากกว่า ร้อยละ 25

3. สรุปผลการวิเคราะห์ข้อมูลการอธิบายการปฏิบัติงานวิชาการของครู ด้านการพัฒนา กระบวนการเรียนรู้ ด้วยสมรรถนะของครูด้านต่าง ๆ พบว่า สมรรถนะของครูด้านต่าง ๆ อธิบาย การปฏิบัติงานวิชาการ ด้านการพัฒนากระบวนการเรียนรู้ ได้ร้อยละ 61.4 ซึ่งมากกว่า ร้อยละ 25

4. สรุปผลการวิเคราะห์ข้อมูลการอธิบายการปฏิบัติงานวิชาการของครู ด้านการวัดผล และประเมินผลการเรียน ด้วยสมรรถนะของครูด้านต่าง ๆ พบว่า สมรรถนะของครูด้านต่าง ๆ อธิบาย การปฏิบัติงานวิชาการ ด้านการวัดผล และประเมินผลการเรียน ได้ร้อยละ 61.6 ซึ่งมากกว่า ร้อยละ 25

5. สรุปผลการวิเคราะห์ข้อมูลการอธิบายการปฏิบัติงานวิชาการของครู ด้านการพัฒนา สื่อ นวัตกรรม และเทคโนโลยีทางการศึกษา ด้วยสมรรถนะของครูด้านต่าง ๆ พบว่า สมรรถนะของครู ด้านต่าง ๆ อธิบายการปฏิบัติงานวิชาการ ด้านการพัฒนาสื่อ นวัตกรรม และเทคโนโลยีทางการศึกษา ได้ร้อยละ 51.4 ซึ่งมากกว่า ร้อยละ 25

6. สรุปผลการวิเคราะห์ข้อมูลการอธิบายการปฏิบัติงานวิชาการของครู ด้านการนิเทศ การศึกษา ด้วยสมรรถนะของครูด้านต่าง ๆ พบว่า สมรรถนะของครูด้านต่าง ๆ อธิบายการปฏิบัติงาน วิชาการ ด้านการนิเทศการศึกษา ได้ร้อยละ 55.4 ซึ่งมากกว่า ร้อยละ 25

แสดงให้เห็นว่า สมรรถนะของครูทั้ง 5 ด้าน อธิบายการปฏิบัติงานวิชาการของครู ได้เกินกว่า ร้อยละ 25 ซึ่งสนับสนุนสมมติฐานของการวิจัยที่ 3 และสมรรถนะของครู ด้านการพัฒนาตนเอง และ ด้านจริยธรรม และจรรยาบรรณวิชาชีพ สามารถอธิบายการปฏิบัติงานวิชาการของครูได้ร้อยละ 65 ($R^2 = .65$)

บทที่ 5

บทสรุป

ในบทนี้ เป็นการนำเสนอเกี่ยวกับสรุปผลการวิจัย การอภิปรายผลที่ได้พบจากการวิจัย และข้อเสนอแนะที่ได้จากการศึกษาวิจัยเรื่อง “ความสัมพันธ์ระหว่างสมรรถนะของครูกับการปฏิบัติงานวิชาการของครูในโรงเรียนเขตคลองสามวา สังกัดกรุงเทพมหานคร” ซึ่งจะได้กล่าวในลำดับต่อไปนี้

สรุปผลการวิจัย

การวิจัยนี้ ดำเนินการเพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างสมรรถนะของครูกับการปฏิบัติงานวิชาการของครูในโรงเรียนเขตคลองสามวา สังกัดกรุงเทพมหานคร สรุปประเด็นตามลำดับดังต่อไปนี้

1. วัตถุประสงค์ของการวิจัย การวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์ 3 ประการด้วยกัน คือ

1.1 เพื่อศึกษาสมรรถนะของครูกับการปฏิบัติงานวิชาการของครูในโรงเรียนเขตคลองสามวา สังกัดกรุงเทพมหานคร

1.2 เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างสมรรถนะของครูกับการปฏิบัติงานวิชาการของครูในโรงเรียนเขตคลองสามวา สังกัดกรุงเทพมหานคร

1.3 เพื่อศึกษาสมรรถนะของครูที่สามารถอธิบายการปฏิบัติงานวิชาการของครูในโรงเรียนเขตคลองสามวา สังกัดกรุงเทพมหานคร

2. สมมติฐานของการวิจัย จากวัตถุประสงค์การวิจัยได้พยากรณ์ผลวิจัยด้วยการตั้ง สมมติฐานของการวิจัย ได้ 3 ประการ ดังนี้

2.1 สมรรถนะของครูกับการปฏิบัติงานวิชาการของครูในโรงเรียนเขตคลองสามวา สังกัดกรุงเทพมหานคร มีสมรรถนะของครูและการปฏิบัติงานของครู อยู่ในระดับมาก

2.2 สมรรถนะของครูมีความสัมพันธ์ทางบวกกับการปฏิบัติงานวิชาการของครูในโรงเรียนเขตคลองสามวา สังกัดกรุงเทพมหานคร

2.3 สมรรถนะของครูสามารถอธิบายการปฏิบัติงานวิชาการของครูได้ไม่น้อยกว่า 25%

3. สรุปวิธีดำเนินการวิจัย

การดำเนินการวิจัยมีวิธีดำเนินการกล่าวโดยสังเขป ดังนี้

3.1 ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง ประชากร คือ ครูในโรงเรียนเขตคลองสามวา สังกัดกรุงเทพมหานคร จำนวน 679 คน จาก 18 โรงเรียน กลุ่มตัวอย่าง 253 คน เป็นการสุ่มตัวอย่างแบบแบ่งชั้น (Stratified Random Sampling) โดยใช้สถานศึกษาเป็นชั้นในการสุ่ม ซึ่งแบ่งเป็นครู

สังกัดโรงเรียนขนาดเล็ก จำนวน 33 คน โรงเรียนขนาดกลาง จำนวน 112 คน และโรงเรียนขนาดใหญ่ จำนวน 108 คน รวม 253 คน

3.2 เครื่องมือในการวิจัยเป็นแบบวัด จำนวน 1 ชุด แบ่งออกเป็น 3 ตอน คือ ตอนที่ 1 สอบถามข้อมูลทั่วไป ซึ่งเป็นแบบตรวจสอบรายการ (Checklist) ตอนที่ 2 และ ตอนที่ 3 เป็นแบบวัดที่มีลักษณะเป็นมาตราประมาณค่าที่เป็นข้อความมีมาตราประกอบ 5 ระดับ ที่มีระดับการปฏิบัติ ตั้งแต่ “มากที่สุด” ถึง “น้อยที่สุด” รวม 71 ข้อ เครื่องมือมีคุณภาพ โดยมีค่า IOC ระหว่าง .67-1 แล้วนำไปทดลองใช้กับครูที่มีความใกล้เคียงกับกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 30 คน โดยได้ค่าสัมประสิทธิ์อัลฟาของแบบวัดสมรรถนะของครูเท่ากับ .94 และแบบวัดการปฏิบัติงานวิชาการของครูเท่ากับ .97 รวมทั้งฉบับเท่ากับ.98

3.3 เก็บรวบรวมข้อมูล ผู้วิจัยประสานงานกับโรงเรียน เก็บข้อมูลกับครู ในขั้นตอนการตอบคำถามการวิจัย เก็บข้อมูลครู 253 คน

3.4 การวิเคราะห์ข้อมูล ผู้วิจัยวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้โปรแกรมคอมพิวเตอร์สำเร็จรูป สถิติที่ใช้มีทั้งสถิติพื้นฐานและสถิติอ้างอิง โดยใช้สถิติพื้นฐาน คือ ค่าเฉลี่ย ค่าร้อยละ ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน และสถิติอ้างอิง คือ การวิเคราะห์ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ของเพียร์สัน (Pearson Product Moment Correlation Coefficient) และวิเคราะห์ข้อมูลแบบถดถอยพหุคูณแบบเป็นขั้น (Stepwise Multiple Regression Analysis)

สรุปผลการวิเคราะห์ข้อมูล และผลการวิจัย

สามารถสรุปผลการวิเคราะห์ข้อมูล และผลการวิจัย ดังนี้

1. สรุปผลการวิเคราะห์ข้อมูลสมรรถนะของครูในโรงเรียนเขตคลองสามวา สังกัดกรุงเทพมหานคร ผลการวิเคราะห์ พบว่า สมรรถนะของครู อยู่ในระดับมาก จึงสนับสนุนสมมติฐานของการวิจัยที่ 1
2. สรุปผลการวิเคราะห์ข้อมูลการปฏิบัติงานวิชาการของครูในโรงเรียนเขตคลองสามวา สังกัดกรุงเทพมหานคร พบว่า การปฏิบัติงานวิชาการของครู อยู่ในระดับมาก จึงสนับสนุนสมมติฐานของการวิจัยที่ 1
3. สรุปผลการวิเคราะห์ข้อมูลความสัมพันธ์ระหว่างสมรรถนะของครูกับการปฏิบัติงานวิชาการของครูในโรงเรียนเขตคลองสามวา สังกัดกรุงเทพมหานคร พบว่า มีความสัมพันธ์กันทางบวกในระดับค่อนข้างสูง จึงสนับสนุนสมมติฐานของการวิจัยที่ 2
4. สรุปผลการวิเคราะห์ข้อมูลเพื่ออธิบายการปฏิบัติงานวิชาการของครูในโรงเรียนเขตคลองสามวา สังกัดกรุงเทพมหานคร ด้วยสมรรถนะของครู พบว่า สมรรถนะของครูอธิบายการปฏิบัติงานวิชาการ ได้ร้อยละ 65 ซึ่งมากกว่า ร้อยละ 25 จึงสนับสนุนสมมติฐานของการวิจัยที่ 3

สมรรถนะของครู ด้านการพัฒนาตนเอง และด้านจริยธรรม และจรรยาบรรณวิชาชีพ โดยอธิบาย การปฏิบัติงานวิชาการของครูได้ร้อยละ 65 ($R^2 = .65$)

อภิปรายผลการวิจัย

การอภิปรายผลการวิจัยจะดำเนินการตามประเด็นที่สรุปผลไว้ตามลำดับ ดังนี้

ประเด็นที่ 1 ผลการวิจัย พบว่า สมรรถนะของครูในโรงเรียนเขตคลองสามวา สังกัด กรุงเทพมหานคร โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดที่สุด คือ สมรรถนะของครู ด้านจริยธรรมและจรรยาบรรณวิชาชีพครู ที่ผลการวิจัยเป็นเช่นนั้น ทั้งนี้อาจเป็นเพราะครูในโรงเรียน ในเขตคลองสามวา สังกัดกรุงเทพมหานคร มีความตระหนักและยึดมั่นในอุดมการณ์ของวิชาชีพ ปกป้องเกียรติและศักดิ์ศรีของวิชาชีพ เป็นผู้ที่ปฏิบัติตนตามกฎหมาย ระเบียบ ข้อบังคับ และวัฒนธรรมที่ดี ขององค์กรเป็นผู้ปฏิบัติตามจริยธรรมและจรรยาบรรณในวิชาชีพของตน ทำให้ครูมีความมุ่งมั่นตั้งใจ ในการปฏิบัติงานวิชาการด้วยความวิริยะ อุตสาหะ ทำงานอย่างอุทิศตนกับนักเรียนที่มีความหลากหลาย ทางเชื้อชาติ ศาสนา สภาพสังคม และฐานะทางเศรษฐกิจควรตระหนักว่าต้องมีสมรรถนะของครู ทั้ง 5 ด้านเพื่อนำมาใช้ในการปฏิบัติงานวิชาการของครูซึ่งจะส่งผลให้กับนักเรียนเป็นผู้ที่มีความรู้ ความสามารถ สอดคล้องกับแนวคิดหลักการของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานที่กำหนด สมรรถนะหลักของครู 5 ด้าน ดังกล่าว สอดคล้องกับ อรรถพรณ์ คำยอด (2555) ศึกษาสมรรถนะครู ที่ส่งผลต่อการปฏิบัติงานด้านวิชาการในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา ราชบุรี เขต 2 พบว่า สมรรถนะครู โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก สอดคล้องกับ สานิตา แดนโพธิ์ (2560) ศึกษาสมรรถนะครูโรงเรียนวัดไผ่ล้อม (พุลประชาอุปถัมภ์) พบว่า สมรรถนะครูโรงเรียน วัดไผ่ล้อม (พุลประชาอุปถัมภ์) โดยภาพรวมอยู่ในระดับสูง ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดที่สุด คือ ด้านจริยธรรม และจรรยาบรรณวิชาชีพครู สอดคล้องกับ อุทัยรัตน์ ทองเนื้อตัน (2558) ที่ได้ศึกษาสมรรถนะของ พนักงานครูโรงเรียนสังกัดเทศบาลนครปฐม พบว่า สมรรถนะของพนักงานครูโรงเรียนสังกัดเทศบาล นครปฐม โดยภาพรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดที่สุด คือ ด้านจริยธรรมและ จรรยาบรรณ วิชาชีพครูสอดคล้องกับ ชื่นกมล ประสาทร์ (2559) ได้ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่าง สมรรถนะครูกับประสิทธิภาพของสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา พระนครศรีอยุธยา เขต 1 พบว่า สมรรถนะครูสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา พระนครศรีอยุธยา เขต 1 ในภาพรวมมีการปฏิบัติอยู่ในระดับมากทุกด้าน สอดคล้องกับ สุริย์รัตน์ หลิมเล็ก (2558) ได้ศึกษาทักษะการนิเทศของผู้บริหารสถานศึกษากับสมรรถนะครู สังกัดสำนักงาน เขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 8 พบว่า สมรรถนะของโดยภาพรวม อยู่ในระดับมาก ด้านที่มี ค่าเฉลี่ยสูงสุดที่สุด คือ ด้านจริยธรรมและจรรยาบรรณวิชาชีพครู และ พงษ์ศักดิ์ ด้วงทา (2557)

สมรรถนะวิชาชีพครูโรงเรียนเอกชน ในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาพิษณุโลก เขต 1 ผลการวิจัยพบว่า สมรรถนะของครู มีผลการประเมินอยู่ในระดับมาก โดยด้านที่มีผลการประเมินอยู่ในระดับมากที่สุด คือ วินัย คุณธรรมและจรรยาบรรณวิชาชีพครู

ประเด็นที่ 2 ผลการวิจัย พบว่า การปฏิบัติงานวิชาการของครูในโรงเรียนเขตคลองสามวา สังกัดกรุงเทพมหานคร โดยภาพรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ด้านการพัฒนากระบวนการเรียนรู้ ที่ผลการวิจัยเป็นเช่นนั้น ทั้งนี้อาจเป็นเพราะครูในโรงเรียนในเขตคลองสามวา สังกัดกรุงเทพมหานคร ตระหนักถึงความสำคัญงานวิชาการซึ่งเป็นหัวใจหลักของสถานศึกษา ครูจึงปฏิบัติหน้าที่ในการจัดทำแผนการจัดการเรียนรู้ตามสาระและหน่วยการเรียนรู้โดยเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ มีการส่งเสริมการเรียนรู้จากประสบการณ์และการปฏิบัติจริงให้กับผู้เรียน และจัดกระบวนการเรียนรู้โดยจัดเนื้อหาสาระและกิจกรรมให้สอดคล้องกับความสนใจความถนัดของผู้เรียน เพื่อส่งเสริมให้ผู้เรียนบรรลุจุดหมายของการศึกษาอย่างมีประสิทธิภาพ ซึ่งสอดคล้องกับ นิตยา วรสร้อย (2559) ได้ศึกษาการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนที่มีผลการทดสอบทางการศึกษาระดับชาดขั้นพื้นฐานเฉลี่ยสูง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุตรดิตถ์ เขต 2 พบว่า โดยภาพรวมมีการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ด้านการพัฒนากระบวนการเรียนรู้ สอดคล้องกับ อรวรรณ คำยอด (2555) ศึกษาสมรรถนะครูที่ส่งผลต่อการปฏิบัติงานด้านวิชาการ ในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาราชบุรี เขต 2 พบว่า การปฏิบัติงานด้านวิชาการในโรงเรียน โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ การพัฒนากระบวนการเรียนรู้

ประเด็นที่ 3 ผลการวิจัย พบว่า ความสัมพันธ์ระหว่างสมรรถนะของครูกับการปฏิบัติงานวิชาการของครูในโรงเรียนเขตคลองสามวา สังกัดกรุงเทพมหานคร ในภาพรวมมีความสัมพันธ์ทางบวกอยู่ในระดับค่อนข้างสูง อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐานการวิจัยที่ 2 เมื่อพิจารณารายด้านที่มีความสัมพันธ์สูงสุดคือ สมรรถนะของครู ด้านการพัฒนาตนเอง ที่ผลการวิจัยเป็นเช่นนั้น ทั้งนี้อาจเป็นเพราะครูมีบทบาทหน้าที่สำคัญในสถานศึกษา ครูเป็นผู้ให้การอบรมสั่งสอนและให้ความรู้แก่ผู้เรียน ครูตระหนักและเห็นความสำคัญของการศึกษาค้นคว้าหาความรู้ มุ่งมั่นและแสวงหาโอกาสพัฒนาตนเองด้วยวิธีการที่ หลากหลาย ครูสนใจเข้าประชุม แลกเปลี่ยนเรียนรู้ภายในหน่วยงานที่จัดอย่างสม่ำเสมอ ดังนั้น สมรรถนะของครูทั้ง 5 ด้าน จึงเป็นสิ่งที่จำเป็นอย่างยิ่งต่อการปฏิบัติงานวิชาการของครูให้บรรลุผลอย่างมีประสิทธิภาพอันจะส่งผลต่อผลสัมฤทธิ์ทางวิชาการของผู้เรียนตามเป้าหมายที่สถานศึกษากำหนด ดังนั้นถ้าครูมีสมรรถนะสูง ย่อมส่งผลต่อการปฏิบัติงานวิชาการของครูด้วย ซึ่งเป็นความสัมพันธ์เชิงบวก สอดคล้องกับ อรวรรณ คำยอด (2555) ที่ศึกษาสมรรถนะครูที่ส่งผลต่อการปฏิบัติงานวิชาการในโรงเรียนสังกัดสำนักงาน

เขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาราชบุรี เขต 2 พบว่า สมรรถนะของครูโดยภาพรวมกับการปฏิบัติงานวิชาการในโรงเรียน มีความสัมพันธ์เชิงบวก อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ .01 และสอดคล้องงานวิจัย ภัทรสุดา เกิดแสง (2563) ได้ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างสมรรถนะของผู้สอนกับประสิทธิผลการบริหารงานวิชาการในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 23 พบว่า สมรรถนะของครูผู้สอนกับประสิทธิผลการบริหารงานวิชาการในโรงเรียน มีความสัมพันธ์ทางบวก อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 สอดคล้องกับงานวิจัยของ ชื่นกมล ประสาทร์ (2559) ได้ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างสมรรถนะครูกับประสิทธิผลของสถานศึกษาในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพระนครศรีอยุธยา เขต 1 พบว่า ความสัมพันธ์ระหว่างสมรรถนะครูกับประสิทธิผลของสถานศึกษาในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพระนครศรีอยุธยา เขต 1 มีความสัมพันธ์กันทางบวก

ประเด็นที่ 4 ผลการวิจัย การอธิบายการปฏิบัติงานวิชาการของครูในโรงเรียนเขต
คลองสามวา สังกัดกรุงเทพมหานคร ด้วยสมรรถนะของครู พบว่า สมรรถนะของครูอธิบายการปฏิบัติงานวิชาการ ได้ร้อยละ 65 ซึ่งมากกว่า ร้อยละ 25 โดยสมรรถนะของครู ด้านการพัฒนาตนเอง และด้านจริยธรรม และจรรยาบรรณวิชาชีพครู สามารถอธิบายการปฏิบัติงานวิชาการของครู ได้ร้อยละ 65 มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐานการวิจัยที่ 3 ที่ผลการวิจัยเป็นเช่นนั้น ทั้งนี้อาจเป็นเพราะสมรรถนะด้านการพัฒนาตนเอง และด้านจริยธรรม และจรรยาบรรณวิชาชีพครู มีความสำคัญโดยการพัฒนาตนเองทำให้ครูปรับปรุงตนเองอยู่เสมอ อีกทั้งตระหนักถึงความสำคัญของแผนการศึกษาชาติ พ.ศ. 2560-2579 ที่มุ่งเน้นการพัฒนาระบบและกระบวนการจัดการศึกษาที่มีคุณภาพและมีประสิทธิภาพ และเพื่อพัฒนาคนไทยให้เป็นพลเมืองดีมีคุณลักษณะทักษะ และสมรรถนะศตวรรษที่ 21 มีเป้าหมายที่จะพัฒนาคุณภาพครูสู่การเป็นครูแกนนำและครูมืออาชีพที่สะท้อนทักษะความรู้ ความสามารถและสมรรถนะของวิชาชีพครู ครูยุคใหม่ที่เป็นผู้เอื้ออำนวยให้ผู้เรียน เกิดการเรียนรู้อย่างเป็นระบบและมีประสิทธิภาพ ส่วนด้านจริยธรรม จรรยาบรรณวิชาชีพครูนั้น ถ้าครูมีลักษณะการเป็นครูที่ดี มีจิตสำนึก มีจิตวิญญาณของความเป็นครู มีความประพฤติตนเป็นแบบอย่างที่ดีประกอบกับครูได้รับการพัฒนาด้านตนเองให้มีวิทยฐานะส่งผลให้ครูได้รับเงินค่าตอบแทนเพิ่มขึ้นทำให้ครูมีการดำรงชีวิตของครูดีขึ้นมีเกียรติมีศักดิ์ศรีและอยู่ในสังคมได้อย่างมีความสุขอีกทั้งทำให้ครูเกิดมุ่งปฏิบัติภาระทั้งปวงด้วยความอดทนอดทนอดทน ใช้ความรู้ความคิด ความเฉลียวฉลาด และความรับผิดชอบชั่วดีเป็นเครื่องวิจัยวิจารณ์ ปรับปรุงตัว ปรับปรุงงาน ให้มีประสิทธิภาพเสมองานที่ทำจึงสำเร็จผลสมบูรณ์ และก่อให้เกิดประโยชน์ที่พึงประสงค์ เป็นความเจริญมั่นคงทั้งแก่ตน แก่งาน และแก่ส่วนรวมเพื่อให้บรรลุเป้าหมายอย่างครบถ้วนสมบูรณ์ ทำให้ส่งผลถึงผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนสูงขึ้นตามนโยบายของสถานศึกษา จากเหตุผลดังกล่าวสอดคล้องกับงานวิจัย

ของ อรวรรณ คำยอด (2555) ได้ศึกษาสมรรถนะครูที่ส่งผลต่อการปฏิบัติงานด้านวิชาการในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 2 พบว่า สมรรถนะครูส่งผลต่อการปฏิบัติงานวิชาการในโรงเรียน สามารถพยากรณ์การปฏิบัติงานด้านวิชาการในโรงเรียนในภาพรวม ได้ร้อยละ 61.3 สอดคล้องกับ รวีวรรณ เพ็ชรดี และคณะ (2559) ศึกษาสมรรถนะหลักของครูที่ส่งผลกระทบต่อประสิทธิผลของโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน จังหวัดนนทบุรี พบว่า สมรรถนะหลักของครูที่ส่งผลกระทบต่อประสิทธิผลของโรงเรียนด้านผลผลิตในทางบวกอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 สูงที่สุด และมีสมรรถนะหลัก 3 ด้านที่ส่งผลกระทบต่อประสิทธิผลของโรงเรียน คือ การพัฒนาตนเอง การมุ่งผลสัมฤทธิ์ในการปฏิบัติงาน และการทำงานเป็นทีม โดยตัวแปรสมรรถนะหลักของครูสามารถร่วมกันอธิบายความแปรปรวนของประสิทธิผลของโรงเรียน ด้านผลผลิต ได้ร้อยละ 19.2

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้

1. จากผลการวิจัย พบว่า สมรรถนะของครูที่ส่งผลต่อการปฏิบัติงานวิชาการของครูในโรงเรียนเขตคลองสามวา สังกัดกรุงเทพมหานคร โดยรวมทุกด้าน รายด้านคือที่ส่งผลเด่นชัด คือ ด้านการพัฒนาตนเองและ ด้านจริยธรรม และจรรยาบรรณวิชาชีพครู ดังนั้น ผู้บริหารจึงควรส่งเสริมให้ครูพัฒนาตนเอง โดยให้ครูเข้ารับการอบรมทางออนไลน์และออนไซต์ รวมถึงการจัดโครงการอบรมเพื่อส่งเสริมคุณธรรมจริยธรรม จัดให้รางวัลแก่ครูที่เป็นแบบอย่างที่ดี และครูควรตั้งเป้าหมายของผลสัมฤทธิ์เพื่อการปฏิบัติงานวิชาการของครู ถ้าสมรรถนะของครูทั้ง 2 ด้าน ถูกพัฒนาให้มีความก้าวหน้ามากขึ้น การปฏิบัติงานวิชาการของครูทั้ง 5 ด้าน ก็จะได้รับพัฒนาให้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น

2. จากผลการวิจัย พบว่า การปฏิบัติงานวิชาการของครู โดยภาพรวมและรายด้าน อยู่ในระดับมาก แต่ด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ ด้านการพัฒนาสื่อ นวัตกรรม และเทคโนโลยีทางการศึกษา ดังนั้น ผู้บริหาร จึงควรพัฒนาให้ครูมีความรู้ความสามารถ ในการจัดทำสื่อ นวัตกรรม และเทคโนโลยีทางการศึกษา โดยการจัดการประชุมปฏิบัติการเกี่ยวกับการพัฒนาสื่อ นวัตกรรมและเทคโนโลยี ฝึกอบรม เพื่อ Reskill Upskill และเพิ่มเติม New Skill ให้แก่ครูและบุคลากรทางการศึกษา เพื่อส่งเสริมให้ครูได้มีการพัฒนาตนเอง ในเรื่องการจัดทำสื่อให้สวยงาม น่าสนใจ และใช้ สื่อ นวัตกรรม เทคโนโลยีทางการศึกษาในการจัดการเรียนการสอนให้มากยิ่งขึ้น

3. จากผลการวิจัย พบว่า สมรรถนะของครูมีความสัมพันธ์กับการปฏิบัติงานวิชาการของครูอยู่ในระดับค่อนข้างสูง และสมรรถนะของครู ด้านการพัฒนาตนเอง มีความสัมพันธ์สูงสุด

ดังนั้น ผู้บริหารควรส่งเสริมสนับสนุนให้ครูได้มีโอกาสนในการพัฒนาตนเอง รวมถึงการส่งเสริมสนับสนุนในการพัฒนาครูและบุคลากรด้วยรูปแบบวิธีการที่หลากหลาย เหมาะสมตามศักยภาพของครูแต่ละบุคคล

4. ความสัมพันธ์ระหว่างสมรรถนะของครูกับการปฏิบัติงานวิชาการของครูในโรงเรียนเขตคลองสามวา มีความสัมพันธ์เชิงบวกระดับค่อนข้างสูง ดังนั้น ผู้บริหารจึงควรสนับสนุน ส่งเสริมให้ครูใช้สมรรถนะทั้ง 5 ด้าน ในการปฏิบัติงานวิชาการให้มากยิ่งขึ้นโดยเฉพาะสนับสนุนให้ครูพัฒนาตนเองในด้านการพัฒนาสื่อ นวัตกรรม และเทคโนโลยี และ การพัฒนากระบวนการเรียนรู้ เพื่อส่งเสริมให้ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของผู้เรียนสูงขึ้นตามเป้าหมายสถานศึกษากำหนด

ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรมีการศึกษาตัวแปรที่เกี่ยวข้องกับการปฏิบัติงานวิชาการของครูในโรงเรียนเขตคลองสามวา สังกัดกรุงเทพมหานคร ในลักษณะของการศึกษาความสัมพันธ์เชิงสาเหตุ (Structural Equation Modeling: SEM)
2. ควรมีการศึกษาวิจัยตัวแปรอื่นที่ส่งผลต่อการปฏิบัติงานวิชาการของครูในโรงเรียนเขตคลองสามวา สังกัดกรุงเทพมหานคร เพื่อจะได้เป็นข้อมูลในการวางแผนการจัดการศึกษาของโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานคร ในเขตอื่นๆ
3. ควรมีการศึกษายัจัยสมรรถนะด้านการพัฒนาตนเอง และด้านจริยธรรมจรรยาบรรณวิชาชีพครู ที่ส่งผลต่อการปฏิบัติงานวิชาการของครูในโรงเรียนเขตอื่นของสังกัดกรุงเทพมหานคร

บรรณานุกรม

- กระทรวงศึกษาธิการ. (2553). แนวทางการจัดการเรียนรู้ตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 (พิมพ์ครั้งที่ 2). โรงพิมพ์ชุมนุมสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย.
- กระทรวงศึกษาธิการ. (2556). คู่มือการบริหารโรงเรียนในโครงการพัฒนาการบริหารรูปแบบนิติบุคคล. สำนักนโยบายและแผนการศึกษาขั้นพื้นฐาน.
- กัญชพร นาห่อม. (2561). การปฏิบัติงานของครูตามมาตรฐานวิชาชีพครูสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษามัธยมศึกษา เขต 28 [วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารธุรกิจ สาขาบริหาร การศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏศรีสะเกษ].
- กิตติมา ปรีดีดิถ. (2532). การบริหารและนิเทศการศึกษาเบื้องต้น. อักษรพัฒนา.
- กิริติ ยศยงยิ่ง. (2550). ชีตความสามารถ: Competency Based Approach (พิมพ์ครั้งที่ 2). มิสเตอร์ ก้อปปี.
- จรูณี แก้วเอียน. (2557). เทคนิคบริหารงานวิชาการในสถานศึกษา กลยุทธ์และแนวทางการปฏิบัติ สำหรับผู้บริหารมืออาชีพ (พิมพ์ครั้งที่ 2). ชานเมือง.
- จอมพงศ์ มงคลวนิช. (2555). การบริหารองค์การและบุคลากรทางการศึกษา. สำนักพิมพ์แห่ง จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- จันทราณี สงวนนาม. (2551). ทฤษฎีและแนวปฏิบัติในการบริหารสถานศึกษา (พิมพ์ครั้งที่ 2). บุ๊ค พอยท์.
- จิตติมา วรณศรี. (2557). การบริหารงานวิชาการในสถานศึกษา. รัตนสุวรรณ.
- เจริญวิชัย สมพงษ์ธรรม. (2553). การพัฒนาสมรรถนะการปฏิบัติงาน: สมรรถนะหลัก (Core Competency). สำนักพิมพ์มหาวิทยาลัยบูรพา.
- ชื่นกมล ประสาทร์. (2559). การศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างสมรรถนะครูกับประสิทธิผลของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพระนครศรีอยุธยา เขต 1 [วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหาร การศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนครศรีอยุธยา].
- ชุมศักดิ์ อินทร์รักษ์. (2562). การบริหารงานวิชาการและการนิเทศภายในสถานศึกษา (พิมพ์ครั้งที่ 2). สำนักพิมพ์มหาวิทยาลัยศิลปากร.
- ไชยา ภาวะบุตร. (2555). ภาวะผู้นำทางวิชาการในสถานศึกษา. คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏ สกลนคร.
- ไชยา ภาวะบุตร. (2560). ภาวะผู้นำทางวิชาการ ฉบับปรับปรุง. สำนักพิมพ์มหาวิทยาลัยราชภัฏ สกลนคร.

- ณรงศ์วิทย์ แสงทอง. (2548). *การบริหารทรัพยากรมนุษย์สมัยใหม่: ภาคปฏิบัติ*. เอช อาร์ เซ็นเตอร์.
- เต็มศักดิ์ คทวานิช. (2546). *จิตวิทยาทั่วไป*. ซีเอ็ดยูเคชั่น.
- ทิตินา แคมมณี. (2545). *รูปแบบการเรียนการสอน: ทางเลือกที่หลากหลาย*. สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ทิตินา แคมมณี. (2553). *ศาสตร์การสอนองค์ความรู้เพื่อการจัดการกระบวนการเรียนรู้ที่มีประสิทธิภาพ* (พิมพ์ครั้งที่ 13). สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ธัญญา คุณสุข. (2565). *การบริหารงานวิชาการที่ส่งผลต่อการจัดการเรียนรู้เชิงรุกของสถานศึกษาระดับมัธยมศึกษาในจังหวัดจันทบุรี* [วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารธุรกิจ สาขาบริหารธุรกิจ มหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี].
- ธนิกันต์ สุขวัฒน์. (2560). *ปัจจัยที่ส่งผลต่อสมรรถนะหลักของบุคลากรครูที่ปฏิบัติงานในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชลบุรี เขต 1* [วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารธุรกิจ สาขาบริหารธุรกิจ มหาวิทยาลัยบูรพา].
- ธวัชชัย สุนทรนนท์. (2565). *องค์ประกอบและตัวบ่งชี้ความเป็นครูมืออาชีพในยุคดิจิทัลของครูสังกัดสำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยในสามจังหวัดชายแดนภาคใต้* [วิทยานิพนธ์ปริญญาโทศึกษาศาสตร์ สาขาศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยหาดใหญ่].
- ธานินทร์ ศิลป์จารุ. (2551). *การวิจัยและการวิเคราะห์ข้อมูลทางสถิติด้วย SPSS*. วี อินเทอร์เน็ตพริ้นท์.
- ธิตยา ภิระบัน. (2561). *ความสัมพันธ์ระหว่างการบริหารงานวิชาการกับประสิทธิผลของสถานศึกษาขั้นพื้นฐานสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต 1* [การศึกษาค้นคว้าด้วยตนเองปริญญาโทบริหารธุรกิจ สาขาบริหารธุรกิจ มหาวิทยาลัยพะเยา].
- ธีรศักดิ์ อัครบวร. (2542). *ความเป็นครู*. ก.พลพิมพ์.
- นิตยา วรสร้อย. (2559). *การบริหารงานวิชาการของโรงเรียนที่มีผลการทดสอบทางการศึกษา ระดับชาติขั้นพื้นฐานเฉลี่ยสูง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษาประถมศึกษาอุดรธานี เขต 2* [การค้นคว้าอิสระปริญญาโทบริหารธุรกิจ สาขาบริหารธุรกิจ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช].
- นุชเรศ คำติบุญ. (2564). *การพัฒนาแนวทางการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษาในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุดรธานี เขต 4* [วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารธุรกิจ สาขาบริหารธุรกิจ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม].
- บุญชม ศรีสะอาด. (2556). *การวิจัยเบื้องต้น* (พิมพ์ครั้งที่ 9). สุวีริยาสาส์น.
- บุญเลิศ ราโชติ. (2548). *พฤติกรรมมนุษย์กับการพัฒนาตน*. คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏอุบลราชธานี.

- ประกาศ เรื่อง แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 13 (พ.ศ. 2566-2570). (2565, 1 พฤศจิกายน). ราชกิจจานุเบกษา. (เล่ม 139 ตอนพิเศษ 258 ง น. 1-149).
https://www.nesdc.go.th/download/Plan13/Doc/Plan13_Final.pdf
- ประภาพรณ รักเลี้ยง. (2556). *หลักทฤษฎีและปฏิบัติการบริหารการศึกษา*. สำนักพิมพ์มหาวิทยาลัยพิษณุโลก.
- ปริยาภรณ์ ตั้งคุณานันต์. (2562). *การบริหารงานวิชาการในสถานศึกษาเพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืน*. มีน เซอร์วิส ซัพพลาย.
- ปริยาพร วงศ์อนุตรโรจน์. (2546). *จิตวิทยาการศึกษา*. ศูนย์ส่งเสริมกรุงเทพ.
- ปริยาพร วงศ์อนุตรโรจน์. (2553). *การบริหารงานวิชาการ*. ศูนย์ส่งเสริมกรุงเทพ.
- ปัทมา สิงหนุต. (2540). *ความเป็นครู*. สำนักพิมพ์สถาบันราชภัฏเลย.
- พงษ์ศักดิ์ ด่วงทา. (2557). *สมรรถนะวิชาชีพครูโรงเรียนเอกชน ในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาพิษณุโลก เขต 1 [วิทยานิพนธ์ปริญญาคุุณบัณฑิต ไม่ได้ตีพิมพ์, มหาวิทยาลัยศรีปทุม]*.
- พชรวิทย์ จันทร์ศิริสิริ. (2554). *การพัฒนาสมรรถนะทางการบริหาร*. สำนักพิมพ์มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.
- พชรวิทย์ จันทร์ศิริสิริ. (2560). การศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างสมรรถนะหลักกับประสิทธิภาพในการปฏิบัติงานของข้าราชการครูสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ. *วารสารศึกษาศาสตร์มหาวิทยาลัยมหาสารคาม*, 10(1), 114-158.
- พรวิภา สวนมะลิ, และอดุลย์ วังศรีคุณ. (2565). การศึกษาสมรรถนะหลักของครูในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาพิจิตร. *Journal of Roi Kaensarn Academi*, 7(4), 98-110.
- พวงรัตน์ ทวีรัตน์. (2540). *วิธีการวิจัยทางพฤติกรรมศาสตร์และสังคมศาสตร์* (พิมพ์ครั้งที่ 7). สำนักทดสอบทางการศึกษาและจิตวิทยา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- พิชิต ฤทธิ์จรูญ. (2552). *หลักการวัดและประเมินผลการศึกษา* (พิมพ์ครั้งที่ 2). แฮออฟ เคอร์มิสท์.
- พิมพ์พันธ์ เดชะคุปต์, และพรทิพย์ แข็งขัน. (2551). *สมรรถนะครูและแนวทางการพัฒนาครูในสังกัดที่เปลี่ยนแปลง*. กระทรวงศึกษาธิการ.
- ภัทรธิดา เดโชเม้ง. (2560). *ศึกษาสภาพและแนวทางการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษามหาสารคาม เขต 2 [วิทยานิพนธ์ปริญญามหาบัณฑิต ไม่ได้ตีพิมพ์, มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม]*.

- ภัทรสุดา เกิดแสง. (2563). *ความสัมพันธ์ระหว่างสมรรถนะของครูผู้สอนกับประสิทธิผลการบริหารงานวิชาการในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 23* [วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารธุรกิจ สาขาบริหารธุรกิจ มหาวิทยาลัยราชภัฏวชิรเวศน์].
- ยงยุทธ เกษสาคร. (2546). *ภาวะผู้นำและการจูงใจ*. เอสเคบุ๊คเนต.
- ยนต์ ชุ่มจิต. (2550). *ความเป็นครู*. โอ.เอส.
- รวีวรรณ เพ็ชรดี, นิภา ศรีไพโรจน์, และทัศนีย์ แสงศักดิ์. (2559). สมรรถนะหลักของครูที่ส่งผลกระทบต่อประสิทธิผลของโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน จังหวัดนนทบุรี. *วารสารบริหารการศึกษา มศว*, 13(5), 77-84.
- รุ่งชัชดาพร เวหะชาติ. (2557). *การนิเทศการศึกษา*. สาขาวิชาการบริหารการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยทักษิณ.
- รุ่งรัชดาพร เวหะชาติ. (2550). *การบริหารงานวิชาการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน*. สำนักพิมพ์มหาวิทยาลัยทักษิณ.
- รุจิรา ถือสัตย์. (2560). *การบริหารงานของผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 1* [วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารธุรกิจ สาขาบริหารธุรกิจ มหาวิทยาลัยบูรพา].
- วัชรวิภา เล่าเรียนดี. (2554). *การนิเทศการสอน* (พิมพ์ครั้งที่ 9). สำนักพิมพ์มหาวิทยาลัยศิลปากร.
- วารินทร์ แก้วอุไร. (2564). *การพัฒนาหลักสูตร: จากทฤษฎีสู่การปฏิบัติ*. สำนักพิมพ์มหาวิทยาลัยนเรศวร.
- วิชัย วงษ์ใหญ่. (2554). *การพัฒนาหลักสูตรระดับอุดมศึกษา*. อาร์ แอนด์ ปรีนซ์.
- วินัย นาคำ. (2560). *สมรรถนะหลักของครูตามเกณฑ์ตัวบ่งชี้สมรรถนะครูไทยสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานของโรงเรียนศรีมหาโพธิ์ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 7* [วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารธุรกิจ สาขาบริหารธุรกิจ มหาวิทยาลัยบูรพา].
- สมคิด บางโม. (2555). *องค์การและการจัดการ*. วิทย์พัฒน์.
- สันติ บุญภิรมย์. (2552). *หลักการบริหารการศึกษา*. บุ๊คพอยท์.
- สัมมา รณิธย์. (2556). *หลักทฤษฎีและปฏิบัติการบริหารการศึกษา* (พิมพ์ครั้งที่ 3). แอล. ที. เพรส.
- सानิตา แดนโพธิ์. (2560). *สมรรถนะครูโรงเรียนวัดไผ่ล้อม (พลประชาอุปถัมภ์)* [วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารธุรกิจ สาขาบริหารธุรกิจ มหาวิทยาลัยศิลปากร].
- สำนักการศึกษา กรุงเทพมหานคร. (2563). *แผนพัฒนาการศึกษาขั้นพื้นฐาน กรุงเทพมหานคร ฉบับที่ 3 (พ.ศ. 2564-2569)*. วันไพบูลย์.
- สำนักการศึกษา กรุงเทพมหานคร. (2565). *แผนปฏิบัติราชการ ประจำปี พ.ศ. 2565*.

- สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. (2551). *แนวทางการนำมาตรฐานการศึกษาขั้นพื้นฐานสู่การปฏิบัติ*. โรงพิมพ์ชุมนุมสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย.
- สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. (2552). *คู่มือการปฏิบัติงานข้าราชการครู*. โรงพิมพ์ชุมนุมสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย.
- สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. (2553ก). *คู่มือประเมินสมรรถนะครู*. สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน.
- สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. (2553ข). *แนวทางการจัดการเรียนรู้ตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 (พิมพ์ครั้งที่ 2)*. โรงพิมพ์ชุมนุมสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย.
- สำนักงานคณะกรรมการข้าราชการพลเรือน. (2552). *คู่มือสมรรถนะหลัก: คำอธิบายและตัวอย่างพฤติกรรมบ่งชี้*. พี.เอ.อีฟวิ่ง.
- สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา. (2560). *แผนการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2560-2579*. กราฟฟิค.
- สุกัญญา แซ่ม้อย. (2563). *การบริหารวิชาการที่ตอบสนองการเปลี่ยนแปลงของโลกยุคพลิกผัน*. สำนักพิมพ์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- สุกัญญา รัศมีธรรมโชติ. (2550). *การจัดการทรัพยากรมนุษย์ด้วย Competency-Based HRM*. สถาบันเพิ่มผลผลิตแห่งชาติ.
- สุจิตรา ธนานนท์. (2553). *การพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ (พิมพ์ครั้งที่ 5)*. ทีพีเอ็น เพรส.
- สุนันท์ รุ่งอรุณแสงทอง. (2561). *การบริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐานให้เกิดประสิทธิภาพ [วิทยานิพนธ์ปริญญาคุุชฎบัณฑิต ไม่ได้ตีพิมพ์, มหาวิทยาลัยศิลปากร]*.
- สุนันทา เลาหนันท์. (2551). *การสร้างทีมงาน (พิมพ์ครั้งที่ 4)*. แอนด์เมตสติเกอร์แอนด์ดีไซน์.
- สุพล พรเพ็ญ. (2561). *การบริหารงานวิชาการกับคุณภาพผู้เรียนในโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานคร กลุ่มกรุงธนใต้ [วิทยานิพนธ์ปริญญามหาบัณฑิต ไม่ได้ตีพิมพ์, มหาวิทยาลัยศิลปากร]*.
- สุรางค์ ธรรมโฆหาร. (2564). *การพัฒนาหลักสูตร*. สำนักพิมพ์มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.
- สุราษฎร์ พรหมจันทร์. (2554). *ยุทธวิธีการเรียนการสอนวิชาเทคนิค*. สำนักพิมพ์สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าพระนครเหนือ.
- สุรียรัตน์ หลิมเล็ก. (2558). *ทักษะการนิเทศของผู้บริหารสถานศึกษากับสมรรถนะครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 8 [วิทยานิพนธ์ปริญญามหาบัณฑิต ไม่ได้ตีพิมพ์, มหาวิทยาลัยศิลปากร]*.

- หน่วยศึกษานิเทศก์ สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. (2562). *ปีทองแห่งการนิเทศภายใน ห้องเรียนเป็นฐานเพื่อการพัฒนาคุณภาพของผู้เรียน*. สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน.
- อรรณณ ค่ายอด. (2555). *สมรรถนะครูที่ส่งผลต่อการปฏิบัติงานด้านวิชาการในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุราษฎร์ธานี เขต 2* [วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต ไม่ได้ดีพิมพ์, มหาวิทยาลัยศิลปากร].
- อุทัยรัตน์ ทองเนื้อมั่น. (2558). *สมรรถนะของพนักงานครูโรงเรียนสังกัดเทศบาลนคร นครปฐม* [วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต ไม่ได้ดีพิมพ์, มหาวิทยาลัยศิลปากร].
- Atkinson, J. W. (1964). *An Introduction to Motivation*. Princeton.
- Bichi, A. A. (2017). Evaluation of Teacher Performance in Schools: Implication for Sustainable Development Goals. *Educational Studies*, 2(1), 103-111.
- Boyatzis, R. E. (1982). *The Competent Manager: A Model for Effective Performance*. Wiley.
- Dondero, G. M. (1993). *School-based management, teachers' decisional participation levels, school effectiveness, and job satisfaction* (Publication Number Order Number 9328408) [Doctoral dissertation, Fordham University]. ProQuest. <https://www.proquest.com/docview/304045924#page=3.00>
- Fayol, H. (1916). *General and Industrial Management*. Robert Brookings Charles Scripner's Sons.
- Good, C. V. (1973). *Dictionary of Education* (3rd ed.). McGraw-Hill.
- Gulick, L. (1971). *Paper on the Science of Administration* Institute of Public Administration.
- Harris, B. M. (1985). *Supervisory Behavior in Education*. Prentice Hall.
- Likert, R. (1993). *A Technique for the Measurement of Attitude*. Rand McNally.
- McClelland, D. C. (1975). *A Competency model for human resource management specialists to be used in the delivery of the human resource management cycle*. Mcber.
- McClelland, D. C., Atkinson, J. W., Clark, R. A., & Lowell, E. L. (1953). *The Achievement Motive*. Appleton-Century-Crofts
- Person, J. K. (1993). *An Examination of the Relationship between Participative Management and Perceived Institution Effectiveness in North Carolina Community College* [Doctoral dissertation, Virginia Polytechnic Institute and

State University]. <https://vtechworks.lib.vt.edu/items/654ebe68-6134-4a4c-ba09-d1629222f433>

Spencer, L. M., & Spencer, S. M. (1993). *Competence at work: Models for Superiors Performance*. John Wiley & Son.

Taylor, F. W. (1916). *The Principles of Scientific Management*. Harper.

ภาคผนวก

ภาคผนวก ก รายนามผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

1. รองศาสตราจารย์ ดร. ศักดิ์ชัย นิรัญทวิ
ตำแหน่ง อาจารย์ประจำสาขาวิชาการบริหารการศึกษา
สถานที่ทำงาน วิทยาลัยการจัดการ มหาวิทยาลัยพะเยา
หมายเลขโทรศัพท์ 2-655-3700
2. รองศาสตราจารย์ ดร. อัจฉรา วัฒนารงค์
ตำแหน่ง อาจารย์ประจำสาขาวิชาการบริหารการศึกษา
วิทยาลัยการจัดการ มหาวิทยาลัยพะเยา
หมายเลขโทรศัพท์ 02-655-3700
3. ว่าที่ร้อยตรี ดร.ชัยศาสตร์ คเชนทร์สุวรรณ
ตำแหน่ง ครูวิทยฐานะชำนาญการพิเศษ
สถานที่ทำงาน โรงเรียนบดินทรเดชา (สิงห์ สิงหเสนี)
หมายเลขโทรศัพท์ 091-884-9007

ภาคผนวก ข ค่าดัชนีความสอดคล้อง IOC

แบบประเมินดัชนีความสอดคล้องของเครื่องมือวิจัย (IOC) สำหรับผู้เชี่ยวชาญพิจารณาประเมินและให้คำแนะนำแบบสอบถามเพื่อการวิจัย เรื่อง สมรรถนะของครูที่ส่งผลกับการปฏิบัติงานวิชาการของครู ในโรงเรียนเขตคลองสามวา สังกัดกรุงเทพมหานคร

คำชี้แจง

1. แบบวัดเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาค้นคว้าด้วยตนเอง ระดับมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยพะเยา มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาสมรรถนะของครูกับการปฏิบัติงานวิชาการของครูในโรงเรียนเขตคลองสามวา สังกัดกรุงเทพมหานคร
2. แบบวัดมุ่งตรวจสอบเพื่อหาความเที่ยงตรงของเนื้อหา (Content Validity) โดยการวิเคราะห์ดัชนีความสอดคล้อง (Index of Item Objective Congruence: IOC) ของแบบวัดและข้อเสนอแนะของผู้เชี่ยวชาญ เพื่อนำไปปรับปรุงแบบวัดให้สมบูรณ์ยิ่งขึ้น
3. แบบวัดมี 1 ชุด แบ่งออกเป็น 3 ตอน ประกอบด้วย ตอนที่ 1 สอบถามข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม จำนวน 4 ข้อ ตอนที่ 2 แบบวัดสมรรถนะหลักของครูในโรงเรียนเขตคลองสามวา สังกัดกรุงเทพมหานคร จำนวน 35 ข้อ และ ตอนที่ 3 แบบวัดการปฏิบัติงานวิชาการของครูในโรงเรียนเขตคลองสามวา สังกัดกรุงเทพมหานคร จำนวน 36 ข้อ
4. ขอความอนุเคราะห์ผู้เชี่ยวชาญพิจารณาร่างแบบสอบถามว่ามีความสอดคล้องกับนิยามศัพท์เฉพาะของการวิจัยเรื่องนี้หรือไม่ ด้วยการให้คะแนนในแต่ละข้อคำถาม โดยการทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องผลการประเมิน และให้ข้อเสนอแนะหรือความคิดเห็นเพิ่มเติม

เกณฑ์การให้คะแนน

- +1 คะแนน เมื่อแน่ใจว่าข้อนั้นมีข้อคำถามที่สอดคล้องกับนิยามศัพท์เฉพาะ
- 0 คะแนน เมื่อไม่แน่ใจว่าข้อนั้นมีคำถามที่สอดคล้องกับนิยามศัพท์เฉพาะ
- 1 คะแนน เมื่อแน่ใจว่าข้อนั้นมีข้อคำถามไม่สอดคล้องกับนิยามศัพท์เฉพาะ

ผู้วิจัยขอขอบพระคุณในความกรุณาของท่านมา ณ โอกาสนี้

นางสาวสิริพร บุญพา

นิสิตหลักสูตรการศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา

วิทยาลัยการจัดการ มหาวิทยาลัยพะเยา

ตอนที่ 1 สอบถามข้อมูลทั่วไป

คำชี้แจง : โปรดกรอกข้อมูลหรือทำเครื่องหมาย ☐ ลงใน ☐ หน้าข้อความที่ตรงกับท่าน

1. เพศ ☐ 1) ชาย ☐ 2) หญิง ☐ 3) ไม่ระบุ
2. ระดับการศึกษาสูงสุด
☐ 1) ปริญญาตรี ☐ 2) สูงกว่าปริญญาตรี
3. ประสบการณ์ในการทำงาน
☐ 1) 1-5 ปี ☐ 2) 6-10 ปี ☐ 3) 11 ปีขึ้นไป
4. ขนาดของโรงเรียนที่สังกัด
☐ 1) โรงเรียนขนาดเล็ก (มีนักเรียน 1-400 คน)
☐ 2) โรงเรียนขนาดกลาง (มีนักเรียนตั้งแต่ 401-800 คน)
☐ 3) โรงเรียนขนาดใหญ่ (มีนักเรียนตั้งแต่ 801 คน ขึ้นไป)

ตอนที่ 2 แบบวัดสมรรถนะของครู และตอนที่ 3 แบบวัดการปฏิบัติงานของครูในโรงเรียนเขต คลองสามวา สังกัดกรุงเทพมหานคร

คำชี้แจงสำหรับผู้เชี่ยวชาญ โปรดพิจารณาข้อความแต่ละข้อว่าสอดคล้องกับนิยามศัพท์ที่กำหนดไว้ หรือไม่ พร้อมทั้งทำเครื่องหมาย ☐ ลงในช่องความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ (IOC) ตามความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ ระดับการปฏิบัติ ตั้งแต่ “มากที่สุด” ถึง “น้อยที่สุด” โดยมีน้ำหนักคะแนนดังนี้

ค่าน้ำหนักคะแนนสมรรถนะของครู

- 5 หมายถึง ระดับของการปฏิบัติ อยู่ในระดับมากที่สุด
- 4 หมายถึง ระดับของการปฏิบัติ อยู่ในระดับผลมาก
- 3 หมายถึง ระดับของการปฏิบัติ อยู่ในระดับปานกลาง
- 2 หมายถึง ระดับของการปฏิบัติ อยู่ในระดับน้อย
- 1 หมายถึง ระดับของการปฏิบัติ อยู่ในระดับน้อยที่สุด

สมรรถนะของครู หมายถึง คุณลักษณะของครูที่แสดงออกถึงการมีความรู้ ทักษะความสามารถ รวมถึงคุณลักษณะอื่นๆ ที่เกี่ยวข้องกับการปฏิบัติงานและการแก้ปัญหาต่าง ๆ จนทำให้การปฏิบัติงานของครูประสบผลสำเร็จตามวัตถุประสงค์ที่กำหนดไว้ สมรรถนะของครู ทั้ง 5 ด้าน คือ

ด้านการมุ่งผลสัมฤทธิ์ในการปฏิบัติงาน หมายถึง ครูมีความมุ่งมั่นในการปฏิบัติงานในหน้าที่ให้มีคุณภาพถูกต้อง ครบถ้วนสมบูรณ์ มีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ โดยมีการวางแผน กำหนดเป้าหมาย ติดตามประเมินผลการปฏิบัติงาน และปรับปรุงพัฒนาประสิทธิภาพและผลงานอย่างต่อเนื่อง โดยที่ครูมีความรู้ความเข้าใจในการวางแผน และความสามารถวางแผนปฏิบัติงานตามบทบาทหน้าที่ ความสามารถในการปฏิบัติงาน การปฏิบัติงานได้บรรลุตามเป้าหมาย ยึดหลักการประหยัดในการปฏิบัติงาน มีการปรับปรุงแก้ไขการปฏิบัติงาน ผลการปฏิบัติงานมีความถูกต้อง ครบถ้วนสมบูรณ์

ข้อ	สมรรถนะของครู	ความคิดเห็นของ ผู้เชี่ยวชาญคนที่			รวม	ค่าเฉลี่ย	สรุปผล
		1	2	3			
ด้านการมุ่งผลสัมฤทธิ์ในการปฏิบัติงาน							
1	ท่านวิเคราะห์ภารกิจงานเพื่อวางแผนการแก้ปัญหาอย่างเป็นระบบ	+1	+1	+1	3	1	✓
2	ท่านกำหนดแผนการปฏิบัติงานอย่างเป็นขั้นตอน	+1	+1	+1	3	1	✓
3	ท่านมีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ในการพัฒนางานในโรงเรียนหรือการจัดการเรียนรู้	+1	+1	0	2	0.67	✓
4	ท่านมุ่งมั่นในการพัฒนางานที่รับผิดชอบอย่างต่อเนื่อง	+1	+1	+1	3	1	✓
5	ท่านประเมินผลการปฏิบัติงานของตนเองทุกครั้ง	+1	+1	+1	3	1	✓
6	ท่านได้นำผลการประเมินการปฏิบัติงานมาใช้ปรับปรุง/ พัฒนางานให้ดียิ่งขึ้น	+1	+1	+1	3	1	✓
7	ท่านได้พัฒนาปรับปรุงแก้ไขงานที่ได้รับมอบหมายให้มีประสิทธิภาพ เพื่อให้งานบรรลุเป้าหมาย	+1	+1	+1	3	1	✓

ด้านการบริการที่ดี หมายถึง พฤติกรรมของครูที่มีความตั้งใจและความเต็มใจในการให้บริการ และการปรับปรุงระบบบริการให้มีประสิทธิภาพอย่างต่อเนื่องเพื่อตอบสนองความต้องการของผู้รับบริการ (ซึ่งหมายถึงผู้เรียน ผู้ปกครอง และผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง) โดยครูมีความสามารถในการสร้างระบบการให้บริการ การศึกษาความต้องการของผู้รับบริการ การจัดระบบการให้บริการบนพื้นฐานของข้อมูลความต้องการ ความสามารถในการให้บริการความเต็มใจ ตั้งใจ และกระตือรือร้นในการให้บริการ การศึกษาผลการให้บริการเพื่อปรับปรุงพัฒนาการให้บริการ

ข้อ	สมรรถนะของครู	ความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญคนที่			รวม	ค่าเฉลี่ย	สรุปผล
		1	2	3			
ด้านการบริการที่ดี							
1	ท่านร่วมกิจกรรมต่างๆ เพื่อประโยชน์ ของส่วนรวม เมื่อมีโอกาสและร่วมทำกิจกรรมด้วยความสมัครใจ	+1	+1	+1	3	1	✓
2	ท่านปรับปรุงและพัฒนาการให้บริการให้มีประสิทธิภาพ	+1	+1	+1	3	1	✓
3	ท่านศึกษาความต้องการของผู้ปกครองและชุมชน เพื่อช่วยในการเอื้ออำนวยความสะดวกและรวดเร็ว	+1	+1	+1	3	1	✓
4	ท่านให้บริการด้วยความยิ้มแย้ม เอาใจใส่ เห็นอกเห็นใจผู้มารับบริการ	+1	+1	+1	3	1	✓
5	ท่านให้บริการอย่างรวดเร็ว ทันใจ ไม่ล่าช้า	+1	+1	+1	3	1	✓
6	ท่านให้บริการโดยยึดความต้องการของผู้รับบริการเป็นหลัก	+1	+1	+1	3	1	✓
7	ท่านให้บริการอย่างมีความเคารพยกย่องอ่อนน้อมให้เกียรติผู้รับบริการ	+1	+1	+1	3	1	✓

ด้านการพัฒนาตนเอง หมายถึง ครูมีการศึกษาค้นคว้า หาความรู้ติดตามและแลกเปลี่ยนเรียนรู้องค์ความรู้ใหม่ๆ ทางวิชาการและวิชาชีพ มีการสร้างองค์ความรู้และนวัตกรรม เพื่อพัฒนาตนเอง และพัฒนางาน

ข้อ	สมรรถนะของครู	ความคิดเห็นของ ผู้เชี่ยวชาญคนที่			รวม	ค่า เฉลี่ย	สรุป ผล
		1	2	3			
ด้านการพัฒนาตนเอง							
1	ท่านเข้าประชุมแลกเปลี่ยนเรียนรู้ภายใน หน่วยงานที่จัดอย่างสม่ำเสมอ	+1	+1	+1	3	1	✓
2	ท่านศึกษาค้นคว้าหาความรู้ มุ่งมั่นและแสวงหา โอกาสพัฒนาตนเองด้วยวิธีการที่หลากหลาย เช่น การเข้าร่วมประชุม/สัมมนา การศึกษาดูงาน การค้นคว้าด้วยตนเอง	+1	+1	+1	3	1	✓
3	ท่านรวบรวม สังเคราะห์ข้อมูล ความรู้ จัดเป็น หมวดหมู่และปรับปรุงองค์ความรู้ให้ ทันสมัย	+1	+1	+1	3	1	✓
4	ท่านมีการแลกเปลี่ยนเรียนรู้กับผู้ร่วมงาน/เพื่อน ร่วมงานเพื่อพัฒนาตนเองทุกครั้งที่มีโอกาส	+1	+1	+1	3	1	✓
5	ท่านให้คำปรึกษา แนะนำนิเทศ และถ่ายทอด ความรู้ ประสบการณ์ทางวิชาชีพแก่เพื่อนครู และผู้อื่น	+1	+1	+1	3	1	✓
6	ท่านขยายผลโดยสร้างเครือข่ายการเรียนรู้	+1	+1	+1	3	1	✓
7	ท่านสร้างองค์ความรู้และนวัตกรรมเพื่อพัฒนา การจัดการเรียนรู้ องค์กรและวิชาชีพ	+1	+1	+1	3	1	✓

ด้านการทำงานเป็นทีม หมายถึง การทำงานของครูที่มีการให้ความร่วมมือ ช่วยเหลือ สนับสนุนเสริมแรงให้กำลังใจแก่เพื่อนร่วมงาน การปรับตัวเข้ากับผู้อื่น หรือทีมงาน แสดงบทบาท การเป็นผู้นำหรือผู้ตามได้อย่างเหมาะสมในการทำงานร่วมกับผู้อื่น เพื่อสร้างและดำรงสัมพันธภาพของ สมาชิก ตลอดจนเพื่อพัฒนาการจัดการศึกษาให้บรรลุผลสำเร็จตามเป้าหมาย

ข้อ	สมรรถนะของครู	ความคิดเห็นของ ผู้เชี่ยวชาญ			รวม	ค่าเฉลี่ย	สรุปผล
		1	2	3			
ด้านการทำงานเป็นทีม							
1	ท่านสามารถเสริมแรงให้กำลังใจเพื่อนร่วมงาน	+1	+1	+1	3	1	✓
2	ท่านสามารถปรับตัวเข้ากับกลุ่มคนหรือสถานการณ์ที่หลากหลาย	+1	+1	+1	3	1	✓
3	ท่านสามารถแสดงบทบาทผู้นำหรือผู้ตามอย่างเหมาะสม	+1	+1	+1	3	1	✓
4	ท่านสามารถมีส่วนร่วมกับผู้อื่นในการพัฒนาการจัดการศึกษาให้บรรลุผลสำเร็จตามเป้าหมาย	+1	+1	+1	3	1	✓
5	ท่านมีการประสานความร่วมมือและสร้างสัมพันธภาพอันดีในทีม	+1	+1	+1	3	1	✓
6	ท่านให้ความช่วยเหลือแก่ผู้ร่วมงานที่มีเหตุจำเป็นโดยไม่ต้องให้ร้องขอ	+1	+1	+1	3	1	✓
7	ท่านให้เกียรติยกย่อง ชมเชย กล่าวชื่นชมและให้กำลังใจผู้ร่วมงาน/เพื่อนร่วมงานจัดกิจกรรมส่งเสริมความสามัคคีอันเป็นน้ำหนึ่งใจเดียวกันในทีม	+1	+1	+1	3	1	✓

ด้านจริยธรรม และจรรยาบรรณวิชาชีพครู หมายถึง ความประพฤติหรือการกระทำของครูที่แสดงออกโดยยึดตามหลักคุณธรรม จริยธรรม จรรยาบรรณวิชาชีพครูเป็นแบบอย่างที่ดีแก่ผู้เรียนและสังคม เพื่อสร้างความศรัทธาในวิชาชีพครู

ข้อ	สมรรถนะของครู	ความคิดเห็นของ ผู้เชี่ยวชาญคนที่			รวม	ค่า เฉลี่ย	สรุป ผล
		1	2	3			
ด้านจริยธรรม และจรรยาบรรณวิชาชีพครู							
1	ท่านสนับสนุน และเข้าร่วมกิจกรรมการพัฒนา จรรยาบรรณวิชาชีพ	+1	+1	+1	3	1	✓
2	ท่านเสียสละ อุทิศตนเพื่อประโยชน์ต่อวิชาชีพ และเป็นสมาชิกที่ดีขององค์กรวิชาชีพ	+1	+1	+1	3	1	✓
3	ท่านยึดมั่นในอุดมการณ์ของวิชาชีพ ปกป้อง เกียรติและศักดิ์ศรีของวิชาชีพ	+1	+1	+1	3	1	✓
4	ท่านยกย่องชื่นชมบุคคลที่ประสบความสำเร็จ ในวิชาชีพ	+1	+1	+1	3	1	✓
5	ท่านซื่อสัตย์ต่อตนเอง ตรงต่อเวลา วางแผน การใช้จ่าย และใช้ทรัพยากรอย่างประหยัด	+1	+1	+1	3	1	✓
6	ท่านปฏิบัติตามตามกฎ ระเบียบ ข้อบังคับ และ วัฒนธรรมที่ดีขององค์กร	+1	+1	+1	3	1	✓
7	ท่านปฏิบัติตามตามบทบาทหน้าที่ และมุ่งมั่น พัฒนาการประกอบวิชาชีพให้ก้าวหน้า	+1	+1	+1	3	1	✓

แบบวัดการปฏิบัติงานของครูในโรงเรียนเขตคลองสามวา สังกัดกรุงเทพมหานคร

การปฏิบัติงานวิชาการของครู หมายถึง ครูในโรงเรียนเขตคลองสามวา สังกัดกรุงเทพมหานคร มีการปฏิบัติงานเกี่ยวกับวิชาการ ทั้ง 5 ด้าน ได้แก่

การพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา หมายถึง การปฏิบัติงานของครูในการวิเคราะห์หลักสูตร การศึกษาขั้นพื้นฐาน มีการศึกษาข้อมูลสารสนเทศเกี่ยวกับบริบทโรงเรียนและความต้องการของชุมชน และท้องถิ่น เพื่อกำหนดวิสัยทัศน์ ภารกิจ เป้าหมาย คุณลักษณะอันพึงประสงค์ โดยการมีส่วนร่วมกับทุกฝ่ายเพื่อจัดทำโครงสร้างหลักสูตรและสาระต่างๆ โดยบูรณาการภายในและระหว่างกลุ่มสาระการเรียนรู้ สอดคล้องกับวิถีชีวิตของผู้เรียน จัดทำหลักสูตรสถานศึกษา นิเทศ ติดตามและประเมินผล ปรับปรุงและพัฒนาหลักสูตร

ข้อ	การปฏิบัติงานวิชาการของครู	ความคิดเห็นของ ผู้เชี่ยวชาญคนที่			รวม	ค่าเฉลี่ย	สรุปผล
		1	2	3			
ด้านการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา							
1	ท่านมีส่วนร่วมในการวิเคราะห์หลักสูตรแกนกลางและหลักสูตรสถานศึกษา	+1	+1	+1	3	1	✓
2	ท่านมีการวิเคราะห์หลักสูตรสถานศึกษาเพื่อกำหนดจุดเน้นหรือประเด็นที่สถานศึกษาให้ความสำคัญ	+1	+1	+1	3	1	✓
3	ท่านมีการศึกษาและวิเคราะห์ข้อมูลสารสนเทศของสถานศึกษาและชุมชนเพื่อนำมาเป็นข้อมูลจัดทำสาระการเรียนรู้ท้องถิ่นให้สมบูรณ์ยิ่งขึ้น	+1	+1	+1	3	1	✓
4	ท่านมีการจัดทำสาระการเรียนรู้ท้องถิ่นของสถานศึกษาเพื่อนำไปจัดทำรายวิชาพื้นฐานหรือรายวิชาเพิ่มเติม จัดทำคำอธิบายรายวิชา หน่วยการเรียนรู้ แผนการจัดการเรียนรู้ เพื่อจัดกิจกรรมการเรียนการสอนที่เหมาะสมให้แก่ผู้เรียน	+1	+1	+1	3	1	✓

ข้อ	การปฏิบัติงานวิชาการของครู	ความคิดเห็นของ ผู้เชี่ยวชาญคนที่			รวม	ค่า เฉลี่ย	สรุป ผล
		1	2	3			
ด้านการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา (ต่อ)							
5	ท่านมีการจัดให้มีการวิจัยและพัฒนาหลักสูตร ขึ้นใช้เองให้ทันกับการเปลี่ยนแปลงทางด้าน เศรษฐกิจ สังคม และเป็นต้นแบบให้กับ สถานศึกษาอื่น	+1	+1	+1	3	1	✓
6	ท่านมีการจัดให้มีรายวิชาต่าง ๆ ครบถ้วนตาม หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐานของ กระทรวงศึกษาธิการ	+1	+1	+1	3	1	✓
7	ท่านมีการจัดทำหลักสูตรที่มุ่งเน้นการพัฒนา นักเรียนให้เป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ทั้งร่างกาย จิตใจ สติปัญญา มีความรู้และคุณธรรม สามารถอยู่ร่วมกับคนอื่นได้อย่างมีความสุข	+1	+1	+1	3	1	✓

ด้านการพัฒนากระบวนการเรียนรู้ หมายถึง การปฏิบัติงานวิชาการของครูในกระบวนการจัดการเรียนรู้ หรือการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ให้สอดคล้องกับความสนใจและความถนัดผู้เรียน ตั้งแต่ การวิเคราะห์หลักสูตร มาตรฐานการเรียนรู้ ผลการเรียนรู้ที่คาดหวัง ออกแบบกิจกรรมการเรียนรู้โดยเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญและจัดเตรียมสื่อที่เหมาะสม เพื่อมุ่งให้ผู้เรียนเกิดกระบวนการเรียนรู้อย่างแท้จริง ตามศักยภาพของผู้เรียนให้มีทั้งร่างกาย จิตใจ สติปัญญา ควบคู่กับคุณธรรม จริยธรรมในการดำเนินชีวิตสามารถอยู่ในสังคมได้อย่างมีความสุข

ข้อ	การปฏิบัติงานวิชาการของครู	ความคิดเห็นของ ผู้เชี่ยวชาญคนที่			รวม	ค่าเฉลี่ย	สรุปผล
		1	2	3			
ด้านการพัฒนากระบวนการเรียนรู้							
1	ท่านจัดทำแผนการจัดการเรียนรู้ตามสาระและหน่วยการเรียนรู้โดยเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ	+1	+1	+1	3	1	✓
2	ท่านจัดกระบวนการเรียนรู้โดยจัดเนื้อหาสาระและกิจกรรมให้สอดคล้องกับความสนใจและความถนัดของผู้เรียน	+1	+1	+1	3	1	✓
3	ท่านมีการจัดกิจกรรมให้ผู้เรียนได้เรียนรู้จากประสบการณ์จริง ฝึกการปฏิบัติ ให้ทำได้ คิดเป็น ทำเป็น รักการอ่าน และเกิดการใฝ่รู้อย่างต่อเนื่อง	+1	+1	+1	3	1	✓
4	ท่านมีการนำผลสัมฤทธิ์จากการประเมินผลแต่ละครั้งมาศึกษาวิเคราะห์ร่วมกันเพื่อพัฒนาและส่งเสริมการจัดการเรียนการสอนที่มีคุณภาพมากยิ่งขึ้น	+1	+1	+1	3	1	✓
5	ท่านส่งเสริมการเรียนรู้จากประสบการณ์และการปฏิบัติจริง	+1	+1	+1	3	1	✓
6	ท่านมีการจัดกิจกรรมให้ผู้เรียนได้ฝึกกระบวนการคิด การจัดการ การเผชิญสถานการณ์ และการแก้ไขปัญหา	+1	+1	+1	3	1	✓
7	ท่านมีการจัดเนื้อหาสาระและกิจกรรมให้สอดคล้องกับความสนใจและความ ถนัดของผู้เรียนโดยคำนึงถึงความ แตกต่างระหว่างบุคคล	+1	+1	+1	3	1	✓

การวัดผลและประเมินผลการเรียน หมายถึง ครูดำเนินการตามข้อกำหนดระเบียบ
แนวทางปฏิบัติเกี่ยวกับการวัดผลและประเมินผลของสถานศึกษาให้สอดคล้องกับมาตรฐานการศึกษา
ตั้งแต่ จัดทำแผนการวัดผลประเมินผลการเรียนรู้ พัฒนาเครื่องมือวัดผล และประเมินผลให้ได้
มาตรฐานโดยให้สอดคล้องหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน จัดทำเอกสารหลักฐานให้เป็นไป
ตามระเบียบการวัดและการประเมินผลของโรงเรียน ประเมินผลการเรียนด้านต่างๆ ด้วยวิธีที่
หลากหลาย เน้นการประเมินตามสภาพจริงการเรียนรู้ จัดระบบสารสนเทศด้านการวัดผลประเมินผล
การเรียนรู้ และอนุมัติผลการเรียนทุกช่วงชั้น

ข้อ	การปฏิบัติงานวิชาการของครู	ความคิดเห็นของ ผู้เชี่ยวชาญ			รวม	ค่า เฉลี่ย	สรุป ผล
		1	2	3			
ด้านการวัดผลและประเมินผล							
1	ท่านได้ดำเนินการตามระเบียบการวัดและประเมินผลของสถานศึกษาตามหลักสูตรสถานศึกษาให้สอดคล้องกับนโยบายระดับประเทศ	+1	+1	+1	3	1	✓
2	ท่านได้จัดทำเอกสารหลักฐานทางการศึกษาให้เป็นไป ตามระเบียบการวัดและประเมินผลของสถานศึกษา	+1	+1	+1	3	1	✓
3	ท่านทำการวัดผล ประเมินผลการเรียนถูกต้องตามระเบียบ	+1	+1	+1	3	1	✓
4	ท่านได้มีการเลือกใช้วิธีการวัดและประเมินผลที่หลากหลายตามแนวทางการวัดและประเมินผล	+1	+1	+1	3	1	✓
5	ท่านได้มีการพัฒนาเครื่องมือในการวัดและประเมินผลให้มีคุณภาพที่ดียิ่งขึ้น	+1	+1	+1	3	1	✓
6	ท่านได้จัดทำระบบสารสนเทศด้านการวัดผล ประเมินผลการเรียนเพื่อใช้ในข้ออ้างอิงตรวจสอบ และใช้ประโยชน์ในการพัฒนาการเรียนการสอน	+1	+1	+1	3	1	✓
7	ท่านจัดทำเอกสารหลักฐานให้เป็นไปตามระเบียบการวัดและการประเมินผลของโรงเรียน	+1	+1	+1	3	1	✓

ด้านการพัฒนาสื่อ นวัตกรรม และเทคโนโลยีทางการศึกษา หมายถึง การปฏิบัติงานของครูในการวางแผน การจัดหา การเลือก การใช้ การผลิตพัฒนาสื่อ เทคโนโลยีที่ทันสมัยอย่างหลากหลาย และประสานความร่วมมือกับหน่วยงานภายนอก ในการผลิต จัดหา พัฒนา และแลกเปลี่ยนการใช้สื่อ นวัตกรรม และเทคโนโลยีเพื่อการศึกษาที่ทันสมัย ตลอดจนประเมินผล การผลิต จัดหา พัฒนา และใช้สื่อ นวัตกรรม และเทคโนโลยีเพื่อการศึกษาอย่างต่อเนื่อง และ ครูมีการเผยแพร่สื่อ นวัตกรรม และเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา ทั้งภายในและภายนอกเขตพื้นที่การศึกษาได้ใช้ประโยชน์ต่อการเรียนการสอน และการพัฒนาวิชาชีพครูอย่างมีประสิทธิภาพ

ข้อ	การปฏิบัติงานวิชาการของครู	ความคิดเห็นของ ผู้เชี่ยวชาญคนที่			รวม	ค่าเฉลี่ย	สรุปผล
		1	2	3			
ด้านการพัฒนาสื่อ นวัตกรรม และเทคโนโลยีทางการศึกษา							
1	ท่านมีส่วนร่วมในการกำหนดนโยบายของสถานศึกษา	+1	+1	+1	3	1	✓
2	ท่านมีการร่วมกันวางแผนในเรื่องการจัดหาและพัฒนาสื่อการเรียนรู้และเทคโนโลยี	+1	+1	+1	3	1	✓
3	ท่านมีการหาแหล่งสื่อที่เสริมการจัดการศึกษาของสถานศึกษาให้มีประสิทธิภาพ	+1	+1	+1	3	1	✓
4	ท่านมีการเลือกใช้แหล่งเรียนรู้ สื่อ นวัตกรรมและเทคโนโลยีทั้งภายในและภายนอกสถานศึกษาได้สอดคล้องกับจุดประสงค์รายวิชาและเหมาะสมกับผู้เรียน	+1	+1	+1	3	1	✓
5	ท่านมีการพัฒนาสื่อและเทคโนโลยีมาใช้ในการกระบวนการเรียนการสอนเพื่อพัฒนาคุณภาพผู้เรียน	+1	+1	+1	3	1	✓
6	ท่านมีแนวทางการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารช่วยอำนวยความสะดวกให้ครูและผู้เรียนได้มีปฏิสัมพันธ์ทางการเรียนร่วมกันอย่างมีประสิทธิภาพ	+1	+1	+1	3	1	✓
7	ท่านได้เข้ารับการพัฒนา/อบรมการพัฒนาสื่อและเทคโนโลยี และพัฒนากระบวนการจัดการเรียนรู้ เพื่อพัฒนาคุณภาพผู้เรียน	+1	+1	+1	3	1	✓

ด้านการนิเทศการศึกษา หมายถึง ครูมีการกำหนดแนวทางหรือกระบวนการพัฒนาคุณภาพ การจัดการเรียนการสอนในหลายรูปแบบเพื่อให้ผู้เรียนมีคุณภาพตามเกณฑ์มาตรฐานที่กำหนด รวมถึง การให้ความช่วยเหลือ คำแนะนำ ความร่วมมือจากผู้บริหารสถานศึกษา ครูและบุคคลที่เกี่ยวข้องกับ การจัดการศึกษา เพื่อปรับปรุงการสอนของครูให้เป็นไปตามจุดมุ่งหมายของการศึกษาและเพื่อให้ผู้เรียน ได้มีความรู้ ความสามารถ ประสบการณ์ ครบถ้วนตามหลักสูตรสถานศึกษาที่กำหนด

ข้อ	การปฏิบัติงานวิชาการของครู	ความคิดเห็นของ ผู้เชี่ยวชาญคนที่			รวม	ค่าเฉลี่ย	สรุปผล
		1	2	3			
ด้านการนิเทศการศึกษา							
1	ท่านได้มีส่วนร่วมในการจัดระบบการนิเทศงานวิชาการ และกระบวนการส่งเสริมการเรียนรู้ภายในสถานศึกษา	+1	+1	+1	3	1	✓
2	ท่านมีส่วนร่วมในการวางแผนการนิเทศภายในเป็นไปตามขั้นตอนของการนิเทศ	+1	+1	+1	3	1	✓
3	ท่านได้รับการนิเทศตามขั้นตอนกระบวนการของการนิเทศภายใน	+1	+1	+1	3	1	✓
4	โรงเรียนของท่านมีการจัดทำเครื่องมือที่ใช้ในการนิเทศอย่างหลากหลาย	+1	+1	+1	3	1	✓
5	โรงเรียนของท่านมีการติดตาม ประเมินผลและสรุปผลการนิเทศอย่างเป็นรูปธรรม มีคุณภาพและต่อเนื่องเป็นระบบ	+1	+1	+1	3	1	✓
6	โรงเรียนของท่านมีการให้คำปรึกษาช่วยเหลือและสนับสนุนในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนของครู	+1	+1	+1	3	1	✓
7	ท่านได้นำผลการนิเทศมาใช้ในการปรับปรุงและพัฒนาการจัดกิจกรรมการเรียนรู้	+1	+1	+1	3	1	✓

ภาคผนวก ค แบบสอบถามเพื่อการวิจัย

แบบสอบถามเพื่อการวิจัย

เรื่อง ความสัมพันธ์ระหว่างสมรรถนะของครูกับการปฏิบัติงานวิชาการ
ของครูในโรงเรียนเขตคลองสามวา สังกัดกรุงเทพมหานคร

.....

คำชี้แจง

1. แบบวัดฉบับนี้ มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างสมรรถนะหลักกับการปฏิบัติงานวิชาการของครูในโรงเรียนเขตคลองสามวา สังกัดกรุงเทพมหานคร
2. แบบวัดฉบับนี้ แบ่งออกเป็น 3 ตอน ประกอบด้วย
ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบ จำนวน 4 ข้อ
ตอนที่ 2 สมรรถนะหลักของครู 5 ด้าน ประกอบด้วย 1) ด้านการมุ่งผลสัมฤทธิ์ในการปฏิบัติงาน 2) ด้านการบริการที่ดี 3) ด้านการพัฒนาตนเอง 4) ด้านการทำงานเป็นทีม 5) ด้านจริยธรรม และจรรยาบรรณวิชาชีพครู จำนวน 35 ข้อ
ตอนที่ 3 การปฏิบัติงานวิชาการของครู 5 ด้าน ประกอบด้วย 1) ด้านการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา 2) ด้านการพัฒนากระบวนการเรียนรู้ 3) ด้านการวัดผล ประเมินผล การเรียน 4) ด้านการพัฒนาสื่อ นวัตกรรม และเทคโนโลยีทางการศึกษา และ 5) ด้านการนิเทศการศึกษา จำนวน 36 ข้อ
กรุณาตอบข้อมูลให้ตรงการกับความเป็นจริง เพื่อประโยชน์ต่อการศึกษา

ผู้วิจัยขอขอบพระคุณในความกรุณาของท่านมา ณ โอกาสนี้

นางสาวสิริพร บุญพา

นิสิตหลักสูตรการศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา

วิทยาลัยการจัดการ มหาวิทยาลัยพะเยา

ตอนที่ 1 สอบถามข้อมูลทั่วไป

คำชี้แจง : โปรดกรอกข้อมูลหรือทำเครื่องหมาย ☐ ลงใน ☐ หน้าข้อความที่ตรงกับท่าน

1. เพศ ☐ 1) ชาย ☐ 2) หญิง ☐ 3) ไม่ระบุ
2. ระดับการศึกษาสูงสุด
☐ 1) ปริญญาตรี ☐ 2) สูงกว่าปริญญาตรี
3. ประสบการณ์ในการทำงาน
☐ 1) 1-5 ปี ☐ 2) 6-10 ปี ☐ 3) 11 ปีขึ้นไป
4. ขนาดของโรงเรียนที่สังกัด
☐ 1) โรงเรียนขนาดเล็ก (มีนักเรียน 1-400 คน)
☐ 2) โรงเรียนขนาดกลาง (มีนักเรียนตั้งแต่ 401-800 คน)
☐ 3) โรงเรียนขนาดใหญ่ (มีนักเรียนตั้งแต่ 801 คน ขึ้นไป)

ตอนที่ 2 สมรรถนะของครูในโรงเรียนเขตคลองสามวา สังกัดกรุงเทพมหานคร

คำชี้แจง : โปรดอ่านแต่ละข้อความและพิจารณาว่าตรงกับการปฏิบัติหรือความเป็นจริงของท่านเพียงใดเขียนเครื่องหมาย ☐ ที่ระดับ “มากที่สุด” ถึง “น้อยที่สุด” ที่ตรงกับการปฏิบัติหรือความเป็นจริงของท่าน

ข้อ	สมรรถนะของครู	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
ด้านการมุ่งผลสัมฤทธิ์ในการปฏิบัติงาน						
1	ท่านวิเคราะห์ภารกิจงานเพื่อวางแผนการแก้ปัญหาอย่างเป็นระบบ					
2	ท่านกำหนดแผนการปฏิบัติงานอย่างเป็นขั้นตอน					
3	ท่านมีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ในการพัฒนางานในโรงเรียนหรือการจัดการเรียนรู้					
4	ท่านมุ่งมั่นในการพัฒนางานที่รับผิดชอบอย่างต่อเนื่อง					
5	ท่านประเมินผลการปฏิบัติงานของตนเองทุกครั้ง					
6	ท่านได้นำผลการประเมินการปฏิบัติงานมาใช้ปรับปรุง/ พัฒนางานให้ดียิ่งขึ้น					
7	ท่านได้พัฒนาปรับปรุงแก้ไขงานที่ได้รับมอบหมายให้มีประสิทธิภาพ เพื่อให้งานบรรลุเป้าหมาย					

ข้อ	สมรรถนะของครู	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
ด้านการบริการที่ดี						
1	ท่านร่วมกิจกรรมต่างๆ เพื่อประโยชน์ของส่วนรวม เมื่อมีโอกาสร่วมทำกิจกรรมด้วยความสมัครใจ					
2	ท่านปรับปรุงและพัฒนาการให้บริการให้มีประสิทธิภาพ					
3	ท่านศึกษาความต้องการของผู้ปกครองและชุมชน เพื่อช่วยในการเอื้ออำนวยความสะดวกและรวดเร็ว					
4	ท่านให้บริการด้วยความยิ้มแย้ม เอาใจใส่ เห็นอกเห็นใจผู้มารับบริการ					
5	ท่านให้บริการอย่างรวดเร็ว ทันใจ ไม่ล่าช้า					
6	ท่านให้บริการโดยยึดความต้องการของผู้รับบริการเป็นหลัก					
7	ท่านให้บริการอย่างมีความเคารพยกย่อง อ่อนน้อม ให้เกียรติผู้รับบริการ					
ด้านการพัฒนาตนเอง						
1	ท่านเข้าประชุมแลกเปลี่ยนเรียนรู้ภายในหน่วยงานที่จัดอย่างสม่ำเสมอ					
2	ท่านศึกษาค้นคว้าหาความรู้ มุ่งมั่นและแสวงหาโอกาสพัฒนาตนเองด้วยวิธีการที่ หลากหลาย เช่น การเข้าร่วมประชุม/สัมมนา การศึกษาดูงาน การค้นคว้าด้วยตนเอง					
3	ท่านรวบรวม สังเคราะห์ข้อมูล ความรู้ จัดเป็นหมวดหมู่ และปรับปรุงองค์ความรู้ให้ ทันสมัย					
4	ท่านมีการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ กับผู้ร่วมงาน/เพื่อนร่วมงาน เพื่อพัฒนาตนเองทุกครั้งที่มีโอกาส					
5	ท่านให้คำปรึกษา แนะนำนิเทศ และถ่ายทอดความรู้ ประสบการณ์ทางวิชาชีพแก่เพื่อนครู และผู้อื่น					
6	ท่านขยายผลโดยสร้างเครือข่ายการเรียนรู้					
7	ท่านสร้างองค์ความรู้และนวัตกรรมเพื่อพัฒนาการจัดการเรียนรู้ องค์กรและวิชาชีพ					

ข้อ	สมรรถนะของครู	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
ด้านการทำงานเป็นทีม						
1	ท่านสามารถเสริมแรงให้กำลังใจเพื่อนร่วมงาน					
2	ท่านสามารถปรับตัวเข้ากับกลุ่มคนหรือสถานการณ์ที่หลากหลาย					
3	ท่านสามารถแสดงบทบาทผู้นำหรือผู้ตามอย่างเหมาะสม					
4	ท่านสามารถมีส่วนร่วมกับผู้อื่นในการพัฒนาการจัดการศึกษาให้บรรลุผลสำเร็จตามเป้าหมาย					
5	ท่านมีการประสานความร่วมมือและสร้างสัมพันธ์ทางอันดีในทีม					
6	ท่านให้ความช่วยเหลือแก่ผู้ร่วมงานที่มีเหตุจำเป็นโดยไม่ต้องให้ร้องขอ					
7	ท่านให้เกียรติยกย่อง ชมเชย กล่าวชื่นชมและให้กำลังใจผู้ร่วมงาน/เพื่อนร่วมงาน จัดกิจกรรมส่งเสริมความสามัคคีอันเป็นน้ำหนึ่งใจเดียวกันในทีม					
ด้านจริยธรรม และจรรยาบรรณวิชาชีพครู						
1	ท่านสนับสนุน และเข้าร่วมกิจกรรมการพัฒนาจรรยาบรรณวิชาชีพ					
2	ท่านเสียสละ อุทิศตนเพื่อประโยชน์ต่อวิชาชีพ และเป็นสมาชิกที่ดีขององค์กรวิชาชีพ					
3	ท่านยึดมั่นในอุดมการณ์ของวิชาชีพ ปกป้องเกียรติและศักดิ์ศรีของวิชาชีพ					
4	ท่านยกย่องชื่นชมบุคคลที่ประสบความสำเร็จในวิชาชีพ					
5	ท่านซื่อสัตย์ต่อตนเอง ตรงต่อเวลา วางแผนการใช้จ่าย และใช้ทรัพยากรอย่าง ประหยัด					
6	ท่านปฏิบัติตามกฎ ระเบียบ ข้อบังคับ และวัฒนธรรมที่ดีขององค์กร					
7	ท่านปฏิบัติตามบทบาทหน้าที่ และมุ่งมั่นพัฒนาการประกอบวิชาชีพให้ก้าวหน้า					

ตอนที่ 3 การปฏิบัติงานวิชาการของครูในโรงเรียนเขตคลองสามวา สังกัดกรุงเทพมหานคร

คำชี้แจง : โปรดอ่านแต่ละข้อความและพิจารณาว่าตรงกับการปฏิบัติหรือความเป็นจริงของท่าน
เพียงใดเขียนเครื่องหมาย ☐ ที่ระดับ “มากที่สุด” ถึง “น้อยที่สุด” ที่ตรงกับการปฏิบัติหรือความจริง
ของท่าน

ข้อ	การปฏิบัติงานวิชาการของครู	มาก ที่สุด	มาก	ปาน กลาง	น้อย	น้อย ที่สุด
ด้านการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา						
1	ท่านมีส่วนร่วมในการวิเคราะห์หลักสูตร แกนกลาง และหลักสูตรสถานศึกษา					
2	ท่านมีการวิเคราะห์หลักสูตรสถานศึกษา เพื่อกำหนด จุดเน้นหรือประเด็นที่สถานศึกษาให้ความสำคัญ					
3	ท่านมีการศึกษาและวิเคราะห์ข้อมูลสารสนเทศของ สถานศึกษาและชุมชนเพื่อนำมาเป็นข้อมูลจัดทำสาระ การเรียนรู้ท้องถิ่นให้สมบูรณ์ยิ่งขึ้น					
4	ท่านมีการจัดทำสาระการเรียนรู้ท้องถิ่นของ สถานศึกษาเพื่อนำไปจัดทำรายวิชาพื้นฐานหรือ รายวิชาเพิ่มเติม จัดทำคำอธิบายรายวิชา หน่วยการ เรียนรู้ แผนการจัดการเรียนรู้ เพื่อจัดกิจกรรมการ เรียนการสอนที่เหมาะสมให้แก่ผู้เรียน					
5	ท่านมีการจัดให้มีการวิจัยและพัฒนาหลักสูตรขึ้นใช้ เองให้ทันกับการเปลี่ยนแปลงทางด้านเศรษฐกิจ สังคม และเป็นต้นแบบให้กับสถานศึกษาอื่น					
6	ท่านมีการจัดให้มีรายวิชาต่าง ๆ ครบถ้วนตาม หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐานของ กระทรวงศึกษาธิการ					
7	ท่านมีการจัดทำหลักสูตรที่มุ่งเน้นพัฒนานักเรียน ให้เป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ทั้งร่างกาย จิตใจ สติปัญญา มี ความรู้และคุณธรรมสามารถอยู่ร่วมกับคนอื่นได้อย่าง มีความสุข					

ข้อ	การปฏิบัติงานวิชาการของครู	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
ด้านการพัฒนากระบวนการเรียนรู้						
1	ท่านจัดทำแผนการจัดการเรียนรู้ตามสาระและหน่วยการเรียนรู้โดยเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ					
2	ท่านจัดกระบวนการเรียนรู้ โดยจัดเนื้อหาสาระและกิจกรรมให้สอดคล้องกับความสนใจความถนัด ของผู้เรียน					
3	ท่านมีการจัดกิจกรรมให้ผู้เรียนได้เรียนรู้จากประสบการณ์จริง ฝึกการปฏิบัติ ให้ทำได้ คิดเป็น ทำเป็น รักการอ่าน และเกิดการใฝ่รู้อย่างต่อเนื่อง					
4	ท่านมีการนำผลสัมฤทธิ์จากการประเมินผลแต่ละครั้ง มาศึกษาวิเคราะห์ร่วมกันเพื่อพัฒนาและส่งเสริมการจัดการเรียนการสอนที่มีคุณภาพมากยิ่งขึ้น					
5	ท่านส่งเสริมการเรียนรู้จากประสบการณ์และการปฏิบัติจริง					
6	ท่านมีการจัดกิจกรรมให้ผู้เรียนได้ฝึกกระบวนการคิด การจัดการ การเผชิญสถานการณ์ และการแก้ไข ปัญหา					
7	ท่านมีการจัดเนื้อหาสาระและกิจกรรมให้ สอดคล้องกับความสนใจและความ ถนัดของผู้เรียนโดยคำนึงถึง ความแตกต่างระหว่างบุคคล					

ข้อ	การปฏิบัติงานวิชาการของครู	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
ด้านการวัดผลและประเมินผลการเรียน						
1	ท่านได้ดำเนินการตามระเบียบการวัดและประเมินผลของสถานศึกษาตามหลักสูตรสถานศึกษาให้สอดคล้องกับนโยบายระดับประเทศ					
2	ท่านได้จัดทำเอกสารหลักฐานทางการศึกษาให้เป็นไปตามระเบียบการวัดและประเมินผลของสถานศึกษา					
3	ท่านทำการวัดผล ประเมินผลการเรียนถูกต้องตามระเบียบ					
4	ท่านได้มีการเลือกใช้วิธีการวัดและประเมินผลที่หลากหลายตามแนวทางการวัดและประเมินผล					
5	ท่านได้มีการพัฒนาเครื่องมือในการวัดและประเมินผลให้มีคุณภาพที่ดียิ่งขึ้น					
6	ท่านได้จัดทำระบบสารสนเทศด้านการวัดผล ประเมินผลการเรียนเพื่อใช้ในข้ออ้างอิง ตรวจสอบ และใช้ประโยชน์ในการพัฒนาการเรียนการสอน					
7	ท่านจัดทำเอกสารหลักฐานให้เป็นไปตามระเบียบการวัดและการประเมินผลของโรงเรียน					

ข้อ	การปฏิบัติงานวิชาการของครู	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
ด้านการพัฒนาสื่อ นวัตกรรม และเทคโนโลยีทางการศึกษา						
1	ท่านมีส่วนร่วมในการกำหนดนโยบายของสถานศึกษา					
2	ท่านมีการร่วมกันวางแผนในเรื่องการจัดหาและพัฒนาสื่อการเรียนรู้และเทคโนโลยี					
3	ท่านมีการหาแหล่งสื่อที่เสริมการจัดการศึกษาของสถานศึกษาให้มีประสิทธิภาพ					
4	ท่านมีการเลือกใช้แหล่งเรียนรู้ สื่อ นวัตกรรม และเทคโนโลยีทั้งภายในและ ภายนอกสถานศึกษาได้สอดคล้องกับจุดประสงค์รายวิชา และ เหมาะสมกับผู้เรียน					
5	ท่านมีการพัฒนาสื่อและเทคโนโลยี มาใช้ในกระบวนการเรียนการสอน เพื่อพัฒนาคุณภาพผู้เรียน					
6	ท่านมีแนวทางการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารช่วยอำนวยความสะดวกให้ครูและผู้เรียนได้มีปฏิสัมพันธ์ทางการเรียนร่วมกัน อย่างมีประสิทธิภาพ					
7	ท่านได้เข้ารับการพัฒนา/อบรมการพัฒนาสื่อและเทคโนโลยี และ พัฒนาระบบการจัดการเรียนรู้ เพื่อพัฒนาคุณภาพผู้เรียน					
8	ท่านได้รับการนิเทศ ติดตาม ประเมินผลการพัฒนาการใช้สื่อ นวัตกรรมและเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา					

ข้อ	การปฏิบัติงานวิชาการของครู	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
ด้านการนิเทศการศึกษา						
1	ท่านได้มีส่วนร่วมในการจัดระบบการนิเทศงานวิชาการ และกระบวนการส่งเสริมการเรียนรู้ภายในสถานศึกษา					
2	ท่านมีส่วนร่วมในการวางแผนการนิเทศภายในเป็นไปตามขั้นตอนของการนิเทศ					
3	ท่านได้รับการนิเทศตามขั้นตอนกระบวนการของการนิเทศภายใน					
4	โรงเรียนของท่านมีการจัดทำเครื่องมือที่ใช้ในการนิเทศอย่างหลากหลาย					
5	โรงเรียนของท่านมีการติดตาม ประเมินผลและสรุปผลการนิเทศอย่างเป็นรูปธรรม มีคุณภาพและต่อเนื่องเป็นระบบ					
6	โรงเรียนของท่านมีการให้คำปรึกษาช่วยเหลือและสนับสนุนในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนของครู					
7	ท่านได้นำผลการนิเทศมาใช้ในการปรับปรุงและพัฒนาการจัดกิจกรรมการเรียนรู้					

ประวัติผู้วิจัย

ชื่อ-สกุล	สิริพร บุญพา
วัน เดือน ปี เกิด	17 มีนาคม 2616
สถานที่เกิด	อุบลราชธานี
วุฒิการศึกษา	พ.ศ. 2538 ค.บ. (บรรณารักษศาสตร์), มหาวิทยาลัยราชภัฏนครราชสีมา, นครราชสีมา
ที่อยู่ปัจจุบัน	130/176 หมู่ 1 ถ.รังสิต-นครนายก ต.ลำผักกูด อ.ัญบุรี จ.ปทุมธานี 12110
ผลงานตีพิมพ์	สิริพร บุญพา, และธารินทร์ รสานนท์. (2567). ความสัมพันธ์ระหว่างสมรรถนะของครูกับการปฏิบัติงานวิชาการของครู ในศตวรรษที่ 21 ในโรงเรียนเขตคลองสามวา สังกัดกรุงเทพมหานคร. Journal of Buddhist Education and Research, 10(4), 406–416.

